

ב
2014

מדריך לכתבי הקודש ליום שבת

רבעון א'

אפריל, מאי, יוני 2014

המשיח ותורתו

מאת: קיט ברטון

הוצאת "חיים ושלום"

מאנגלית: שולמית גלאור

עורך: שלום דוד

עיצוב ואיורים: ודים ברגין

מערכת: לינקולן 4 ירושלים 94186

תוכן העניינים:

1	תורה וחוקים בימי המשיח •.....	8
2	המשיח ותורת משה •.....	15
3	המשיח ומסורת הדת •.....	22
4	תורת המשיח בדרשה על ההר •.....	29
5	המשיח והשבת •.....	36
6	מות המשיח והתורה •.....	43
7	המָשִׁיחַ הוא תְּכָלִית התּוֹרָה •.....	50
8	תורת ה' ותורת המשיח •.....	57
9	המשיח, התורה והבשורה •.....	64
10	המשיח, התורה והבריתות •.....	71
11	השליחים והתורה •.....	78
12	קהילת המשיח והתורה •.....	85
13	מלכות המשיח והתורה •.....	92

המדריך ללימודי תנ"ך ליום שבת חובר במשרד המדריך ללימודי תנ"ך למבוגרים בועדה הכללית של האדוונטים שיומרי השבת. הכנת המדריך נעשית תחת פיקוחה הכללי של ועדה בינלאומית להערכת כתבי יד של מדריכי שבת, שחבריה משרתים בתור עורכים. המדריך היוצא לאור משקף את המלצות הועדה, ולא בהכרח או בלבד את כוונת הסופר(ים).

גירסאות תנ"ך

ציטוטי הברית החדשה לקוחים מתוך: הברית החדשה המודרנית, גירסא 2.1; הברית החדשה תרגום דליטש, גירסא 2.0

כל הזכויות שמורות © לחברה לכתבי הקודש בישראל, 1976, 1991. החומר ניתן ברשות.

מבוא

חוק ואהבה

אך מוסריות משמעה היכולת לבחור בין טוב לרע. הדרך היחידה שבה הבריא תוכל להיות מוסרית ולבחור בין טוב לרע היא בעזרת תורה המגדירה את הטוב ואת הרע, את הצדק ואת אי הצדק. ואכן, לבריא ניתנה תורה כזו.

"אם כן, מה נאמר? האם התורה היא בחזקת חטא? חס וחלילה! אך לא הייתי יודע מהו חטא אלולי התורה; הרי לא הייתי מכיר את התאווה שלו לא אָמַרָה התורה 'לא תחמד'." (רומ' ז' 7).

האם זה חטא להיות ג'ינג'י? מדוע לא? משום שבתורת ה' אין איסור על שיער ג'ינג'י. אילו התורה אסרה זאת, כשם שהיא אוסרת עלינו לחמוד, שיער ג'ינג'י היה בגדר חטא. אך אין לראות בו חטא כשתורת ה' אינה מגדירה אותו כחטא.

מוסריות ללא תורה אינה אפשרית כשם שאין מחשבה ללא מוח. היקום שלנו מוסרי, שכן ה' ברא בריות בעלות חופש בחירה, העמידות לתת דין וחשבון לפניו לפי תורתו. אלמלא ניתנה התורה, ובהיעדר חוק האוסר עלינו לחמוד, חטא התחמדות לא היה קיים.

ת"ר ראשית העימות הגדול בשמיים, תכליתו של השטן הייתה לשים קץ לתורת ה'." (אלן ג'י. וויט, The Great Controversy, עמ' 582).

מדוע? משום שהתורה ששימשה תשתית לממשלת ה' ביטאה את הצדק והמוסר השוררים ביקום; חיסולה של תורת ה' משמעה שימת קץ לסדר המוסרי השורר בבריא.

חישבו על זה. אם אין אלוהים, ולפיכך לא נוצרו חיים, היקום היה שרוי בחוסר מוסריות. הוא לא היה לא-מוסרי, כלומר מושחת, אלא חסר מוסריות, כלומר, נטול ערכי מוסר, שכן יקום חסר חיים וללא אלוהים, לא יכול היה להפגין מידות מוסריות.

ואולם, אלוהים קיים ואנחנו קיימים, וכולנו נוצרנו כישויות מוסריות בעלות יכולת נתינת אהבה וקבלת אהבה. אך כדי שאהבה זו תתקיים, נדרשת חירות מוסרית, שכן אהבה היא רעיון מוסרי שאין לו מקום ביקום לא-מוסרי (כזה שמורכב אך ורק מסלעים המרחפים בחלל קר וחסר חיים).

בהיעדר חוק נגד שיער ג'ינג'י ואיסור על בעלי שיער ג'ינג'י, אין זה משנה כמה ג'ינג'יים חמדנים יש בעולם.

אלוהים ברא את בני האדם עם יכולת לאהוב. עם זאת, אהבה אינה יכולה להתקיים ללא חירות מוסרית. וחירות מוסרית אינה יכולה להתקיים ללא תורה - תורת מוסר. אהבה נסמכת על חירות וחירות נסמכת על התורה. לפיכך, לב לבה של ממשלת ה', דהיינו, התשתית לשלטון - שלטון של אהבה - חייב להיות תורת ה'. זו הסיבה שגרמה לאלן ג'י. וייט לכתוב את הדברים שצוטטו לעיל על משוקת השטן "לשים קץ לתורת ה'". מתקפה נגד תורת ה' אינה אך ורק מתקפה על אופיו של המשיח, אלא גם על הסדר המוסרי השורר בבריאה.

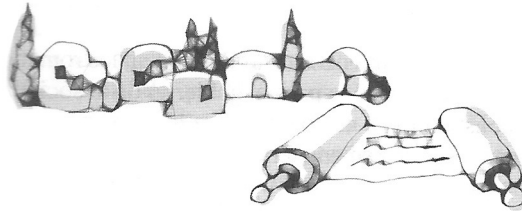
מכאן מגיע נושא הרבעון הנוכחי: המשיח ותורתו.

בשיעורים הבאים נלמד את תורת ישוע ונתמקד במיוחד בסוגיה מדוע משיחים רבים כל כך, השוגים בהבנת הקשר בין התורה לחסד, נופלים למלכודת של התכחשות

לתוקפם של עשרת הדיברות, וכך מסייעים בלי דעת למאמציו של השטן "לשים קץ" לתורת ה'. ואולם, בכתבי הקודש נאמר מפורשות: "הן זאת היא אֱהָבָה אֱלֹהִים, שְׁנַשְׁמֵר אֶת מִצְוֹתָיו." (יוח"א ה' 3). הקשר בין אלוהינו האוהב לבין שמירת מצוותיו הדוק מכפי שנדמה לנו. ביכולתנו לאהוב את אלוהים, שכן אנו חיים ביקום בו אהבה היא אפשרית, אך היא אפשרית משום שהיקום הוא מוסרי. מוסריות זו מבוססת, לפחות מבחינתנו כברואי ה', על תורת המוסר של ה' - נושא לימודנו בדפים הבאים.

קיט אוגוסטוס ברטון הוא פרופסור לדתות באוניברסיטת אוקווד, בה הוא אף משרת כמתאם המרכז האדוונטיסטי לקשר בין התנועה האדוונטיסטית והאיסלם. עבודת המחקר שלו לדוקטורט באוניברסיטת נורת'ווסטרן מתמקדת בתפקידה של התורה באיגרת של שאול השליח אל הרומים.

תורה וחוקים בימי המשיח

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: לוקס ב' 1-5, אל העברים י' 28, דברים י"ז 2-6, ויקרא א' 9-1, לוקס י"ד 6-1, יעקב ב' 12-8.

פסוק לשינון: "גוֹיִים שִׂאִין לָהֶם תּוֹרָה וְהֵם מְקִימִים אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה כְּדָבָר מוֹבָן מֵאֱלֹהֵינוּ, הֵם תּוֹרָה לְעֵצָמָם אֲפִי שִׂאִין לָהֶם תּוֹרָה." (אל הרומים ב' 14).

במרבית החברות, חוקים שונים משמשים בעת ובעונה אחת. לדוגמה, ישנם חוקים כלליים החלים על כל אדם בחברה, ובעת ובעונה אחת, ישנם חוקים מקומיים החלים על קהילה מסוימת בלבד. בימי הברית החדשה, כשאדם השתמש במילה "תורה" ("נומוס" ביוונית, "לקס" בלטינית), הוא היה עשוי להתייחס לחוק אחד או לקובץ חוקים. לפעמים, הסמן היחיד שהבהיר לאיזו תורה התייחס הדובר היה ההקשר של השיחה. לכן, בלימודנו במהלך הרבעון, חשוב שנזכור תמיד את ההקשר המידי כדי להבין באיזו תורה מדובר.

בשיעור השבוע נחקור את החוקות השונות ששימשו בחברה בימי ישוע והקהילה המשיחית הקדומה. נלמד את החוקים הללו, אך רק בהקשר שיסייע לנו בקביעת בסיס ללימוד תורת ה', בה נתמקד ברבעון – תורת המוסר של ה', עשרת הדברות.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-5 באפריל.

חוקת רומי

קיראו את לוקס ב' 5-1. אילו לקחים נפיק מן האופן שבו שני תלמידים מסורים אלה של ה' פעלו בתוך סביבתם הפוליטית?

מראשית ימי הרפובליקה, הרומים הבינו את חשיבותם של חוקים כתובים לשם שליטה בחברה. למעשה, השיטה שנקבעה בידי הרומים לשם כינון חוקים המעוגנים בחוקה, נותרה הבסיס למערכות החוק והמשפט הרווחות במרבית החברות הדמוקרטיות בימינו. בדרך כלל, רומי התירה לממלכות תחת שליטתה להשאיר על כנם את מנהגיהן, אך כל הנתינים נדרשו לציית לחוקי האימפריה והסנאט. מובן שהדבר חל גם על יוסף ומרים. החוקה הרומית נועדה לשם כינון סדר בחברה. לפיכך, היא לא רק עסקה בסוגיות ממשל, אלא אף נתנה תוקף חוקי למנהגים ולדרכי התנהגות שונים בתחום חיי המשפחה. בנוסף לקביעת תהליכים ששימשו בבחירת אישי ציבור, החוק הרומי אף עסק בסוגיות כגון ניאוף ויחסי אדון/עבד. רבים מן הכללים החברתיים הללו זהים לאלו שנמצאו בתנ"ך ובחברות עתיקות אחרות. כל ניסיון להבין את התרבות שבה נכתבו ספרי הברית החדשה חייב לקחת בחשבון את העובדה שהאימפריה הרומית יצרה את האקלים הפוליטי בעולם שבו חיו ישוע והקהילה הקדומה. התרחשויות רבות שתועדו בברית החדשה, ממות ישוע ועד מאסרו של שאול השליח, נשמעות הגיוניות יותר כשאנו מבינים את האווירה והלך הרוח ששררו באותם ימים. מובן שאין צורך להפוך לחוקר של תולדות רומי כדי להבין למה אנו זקוקים כדי להיושע. ואולם, ככל שיעלה בידינו להשיג ידע היסטורי על אותה תקופה, הוא עשוי להועיל לנו רבות.

על אף הנסים והאותות המדהימים מיד ה' שחוללו את הרינוה של מרים, מרים ויוסף עדיין צייתו לחוקי המדינה, שדרשו מהם לעזוב את ביתם וללכת להתפקד, וזאת בשעה שמרים היתה בהריון מתקדם. האם לא היה פשוט יותר להישאר בבית, בהתחשב בנסיבות יוצאות הדופן? מה עלינו ללמוד מן הדרך שבה פעל הזוג לגבי יחסנו לחוקי המדינה? (חישבו כמה קל היה להם להצדיק אי ציות לחוקת רומי).

תורת משה: חוקה אזרחית

על אף שבימי ישוע היתה ארץ ישראל נתונה תחת שלטון רומי, לעם ישראל ניתנה הסמכות לטפל בסוגיות שהיו ייחודיות לדת ולמסורת ישראל (ראו מה"ש י"ח 15). הגוף המחוקק שהיה אחראי על כינון ואכיפת חוקי היהדות נקרא הסנהדרין, שהורכב מ-71 גברים שנבחרו מקרב הכהנים, הזקנים והרבנים, ופעל בראשות הכהן הגדול. הסנהדרין שימש כבית משפט עליון שעסק במנהגים, מסורות וחוקים עבריים.

חוקת החברה העברית התבססה על חוקי האזרח שנכללו בחומש. משום שמשה כתב את חמשת הספרים הראשונים בתורה, קובצי החוקים שנכללו בהם מכונים "תורת משה". כשהתורה ניתנה למשה מאת ה', ה' חזה מדינה שבה הוא יהיה המלך, ועמו יציית לחוקיו. ואולם, בימי ישוע, עם ישראל היה נתון תחת שלטון רומי וחוקת רומי.

עם זאת, הממשל הרומי התיר לעם להשתמש בתורת משה כדי להסדיר סוגיות שונות בהתאם למנהגיו. זה היה המקום שבו למלאכת הסנהדרין נודעה חשיבות רבה.

הברית החדשה מעניקה מספר דוגמאות להחלת תורת משה או להתייחסות אליה בעניינים אזרחיים: הזכרים העבריים עדיין נדרשו לשלם מחצית השקל מס מקדש (מתי י"ז 24-27, שמות ל' 13); גירושים עדיין קיבלו תוקף על פי תנאי הגירושים שנקבעו בידי משה (מתי י"ט 7, דברים כ"ד 4-1); העם עדיין דבק בתורת הייבום, על פיה אלמנה נדרשה להינשא לאחי בעלה (מתי כ"ב 24, דברים כ"ה 5); תינוקות זכרים עדיין עברו ברית מילה ביום השמיני להיוולדם (יוחנן ד' 23, ויקרא י"ב 3), ונואפים עדיין נענשו בסקילה (יוחנן ח' 5, דברים כ"ב 23, 24).

קיראו את מתי כ"ו 59-61, אל העברים י' 28 ודברים י"ז 6-2. איזה עקרון חשוב נחשף כאן? מה נלמד ממנו על רעיונות כתבי הקודש בדבר צדק, יושר והגינות?

קיראו אחדים מן החוקים האזרחיים שתועדו בספרים הראשונים בתנ"ך. חלקם נשמעים לנו מוזרים, נכון? (לדוגמה, דברים כ"א). הגו באלוהים, מכונן החוקים הללו. מה אמור הדבר ללמדנו על האופן שבו עלינו לבטוח בה' בכל דבר, במיוחד בדברים שנבצרו מהבנתנו?

תורת משה: חוקי פולחן

קיראו את ויקרא א' 9-1, ב' 14-16, ה' 14-11. למה מתייחסים חוקים אלה? מה היתה תכליתם? אילו אמיתות חשובות הם נועדו ללמד?

חוץ מחוקים אזרחיים, בישראל הקדומה היו גם חוקי פולחן. תורת הפולחן התמקדה בעבודת המקדש ובטקסי הקודש שנערכו בו, אשר נועדו ללמד את בני ישראל את תוכנית הגאולה ולכוונם אל המשיח הממשמש ובא. בפסוקים שלמדנו היום נאמר פעמיים שדרך טקסים אלה תושג "כפרה". חוקים אלה שימשו מעין "נבואות ראשונות בזעיר אנפין", על המשיח ופועל הכפרה שלו בעבור חטאי עמו.

"תורת הפולחן ניתנה בידי המשיח. אפילו זמן רב לאחר שעם ישראל חדל לקיימה, שאול השליח הראה לבני עמו את ערכה ומעמדה האמיתיים, וחשף את מקומה בתוכנית הגאולה ואת הקשר שלה לפועלו של המשיח; השליח הדגול הכריז כי התורה נפלאה וראויה ליוצרה האלוהי. עבודת הקודש במקדש סימלה את האמיתות הנשגבות שהיו אמורות להתגלות בדורות הבאים... וכך, מדור לדור של אפלה וכפירה נשמרה גחלת האמונה בלבבות בני האדם, עד שהגיעה השעה לביאת המשיח המובטח." (אלן ג' וייט, Patriarchs and Prophets, עמ' 367).

על אף שישוע כונן את תורת הפולחן, היא נועדה לשמש אך ורק אות או סמל למציאות עתידית – לביאת ישוע המשיח, מותו, תחייתו וכהונתו ככוהן גדול עליון. מרגע שישוע השלים את פועלו עלי אדמות, לא היה עוד צורך בשיטת פולחן עתיקה זו – על קורבנותיה, פולחניה ומועדיה (ראו עבר' ט' 12-9). על אף שאיננו מקיימים בימינו את תורת הפולחן, נוכל להפיק מלימוד השיטה תובנות חשובות על תוכנית הגאולה.

לב לבנה של עבודת המקדש היה הקרבן קורבנות בעלי חיים, אשר הצביעה על מות ישוע המשיח כקורבן תמורה. חישבו על משמעות הדבר שפדונו יכולה היתה להירכש אך ורק דרך מות ישוע בעבורנו. מה אמור הדבר ללמדנו על מחירו הכבד של החטא?

תורה רבנית

עם ישראל בימי ישוע הכיר הן את תורה משה והן את תורת הרבנים. הרבנים היו הזרוע הלמדנית של הפרושים. הם לקחו על עצמם את האחריות לוודא שתורת משה תישאר רלוונטית בעיני העם. הרבנים ספרו ומצאו שתורת משה כוללת תרייג מצוות (613 מצוות, 39 מהן חלות על יום השבת). הם השתמשו במצוות הללו כתשתית לחוקים שהם עצמם כוננו. הם הוסיפו לחוקים הכתובים בתורת משה, חוקים מן התורה שבעל פה, שכללה פרשנויות על התורה של רבנים בולטים.

התורה שבעל פה נודעה בשם "הלכה", שמשמעה "להתהלך". הרבנים האמינו שאם העם יציית להלכות השונות, הוא "ילך בדרכן" של תרייג המצוות, כלומר, יקיים אותן. על אף שמקורה של ההלכה הוא התורה שבעל פה, ההלכות הרבניות נאספו וקובצו בספר. חלק מן הפרשנויות הללו שרווחו בימי ישוע כונו "מדרש"; אחרות קובצו באוסף חוקים שכונה "משנה". יהודים דתיים רבים לאורך הדורות ואפילו בימינו דבקים בחוקים והלכות אלה.

קיראו את לוקס י"ד 1-6 ואת יוחנן ט'. על אף שישוע הואשם בחילול שבת בגין הנסים המדהימים שחולל ביום השבת, היכן תמצאו בתנ"ך ראייה לכך שריפוי בשבת הוא חטא? כיצד תסייע לנו התשובה לשאלה זו בהבנת חלק מן הסוגיות שישוע נאלץ להתמודד עימן? והעיקר, אילו לקחים נפיק ממקרים אלה, שיעזרו לנו לוודא שאיננו מבצעים את אותן טעויות בניסיונו "להתהלך בדרכן" בדקוה ונאמנות?

על אף שמנקודת מבטנו היום קל ללעוג לחוקי התורה שבעל פה, במיוחד לאלה שכוונו נגד ישוע, האשמה אינה טמונה בחוקים עצמם, אלא בעיקר בגישתם של מנהיגי הדת.

על אף שההלכות קיומו לעיתים קרובות בדקדקנות רבה, הן נועדו להפיח יסוד רוחני בפעולות הגשמיות ביותר ולהקנות להן חשיבות דתית.

תורת המוסר

אומנם, תורת משה, הלכות הרבנים וחוקת רומי השפיעו רבות על חיי העם במאה הראשונה בישראל, אך יהודים רבים חיו בגולה, מחוץ לגבולות ישראל והאימפריה הרומית. לפיכך, רבים מן החוקים הללו לא שיחקו תפקיד מכריע בחייהם.

אך בעת ובעונה אחת, כל אדם שהתיימר ללכת בדרכי אלוהי ישראל דבק בעשרת הדיברות. "עשרת הדיברות מעניקים לעם ישראל מסגרת מוסרית המסייעת לו לקיימם. התנ"ך משתמש בדימוי של ברית כדי לבטא את הזיקה בין ישראל לתורה. על אף שדימוי זה נובע מתחום המשפט הבינלאומי, זוהי טעות לראות בעשרת הדיברות אך ורק תמצית של המחויבויות של עם ישראל לה'... ציותו של עם ישראל לעשרת הדיברות לא נבע מכניעה לרצון ה', אלא היה בעיקר תגובה של אהבה." (לסלי ג'יי. הופ, "Ten Commandments," Eerdmans Dictionary of the Bible (Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 2000), עמ' 1285).

עשרת הדברות עלו על כל חוקה שעם ישראל הכיר במאה הראשונה. אפילו הפרושים ששיננו את תרי"ג המצוות בתורת משה, הכירו בחשיבותם של עשרת הדברות. בחלק במשנה שכונה "תמיד" (5:1) מופיע צו רבני המאייץ בחסידי ה' לשנן את עשרת הדברות מדי יום. אנשים רבים האמינו שכל יתר המצוות כלולות בעשרת הדברות. הפילוסוף היהודי פילו, בן דורו של ישוע, כתב ספר שלם על חשיבותם של עשרת הדברות בתורת המקרא.

קיראו את מתי י"ט 16-19, אל הרומים י"ג 8-10 ויעקב ב' 12-8. מה נלמד מפסוקים אלה על תפקידם של עשרת הדברות בחייהם של תלמידי ישוע?

בדומה לאחיהם היהודים, מחברי הברית החדשה הכירו בתכליתם ובחשיבותם של עשרת הדברות לעם ה'. על אף שמספר שיעורים ברבעון דנים בדרך שבה ישוע תפקד בתוך מערכות חוקה אחרות שרווחו בימיו, הדגש העיקרי בלימודנו יהיה על יחסו של ישוע לעשרת הדברות, המוכרים לרוב בתור "תורת המוסר".

כיצד נלמד לקבל את כתבי הקודש כנדבך מרכזי באמונתנו, ולהשתמש בהם כדי לכוון את לבנו אל ישוע? באילו דרכים מעשיות יוכלו כתבי הקודש לגעת בנו ולהשפיע על חיינו ויחסנו לזולת?

לימוד נוסף: קראו בספרה של אלן ג'י. ווייט, Testimonies for the Church, את הפרק, "Oath Taking", כרך א', עמודים 201-204.

"אלמלא חילל אדם הראשון את תורת ה', ה' לא היה מכוון לעולם את תורת הפולחן. הבשורה הטובה ניתנה לראשונה לאדם הראשון, כאשר ה' הצהיר בפניו כי זרע האישה יכה וימחץ את ראש הנחש; לאחר מכן, הבשורה הטובה הועברה מדור לדור עד נוח, אברהם ומשה. המשיח בכבודו ובעצמו מסר את תורת ה' ואת תוכנית הגאולה לאדם וחוה. הללו נצרו בזהירות רבה את הלקח החשוב הזה והעבירו אותו בעל פה לילדיהם ולנכדיהם. כך השתמרה תורת ה'." (אלן ג'י. ווייט, Selected Messages, כרך א', עמ' 230).

שאלות לדיון:

1 הרבה לפני שמשה העלה על הכתב את החוקים שיחולו על עם ישראל, המצרים והבבלים כוננו חוקים משלהם, שבכמה מקרים היו זהים בתוכנם לחוקי תורת ה'. אפילו חברות אתאיסטיות מתנהלות לפי חוקים שנועדו להגן על התושבים ועל רכושם. מכאן שחוק מושגת לעיתים קרובות על רעיונות מוסריים; כלומר, החוק אמור לעודד את בני האדם להימנע ממעשים רעים מסוימים ולבצע מעשים טובים מסוימים. מהיכן מפיקות חברות כאלה את תחושת הטוב והרע שלהן?

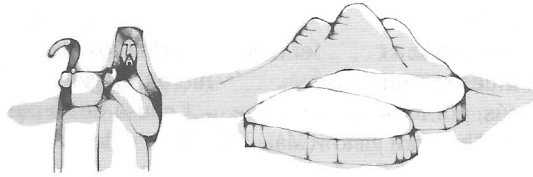
2 כיצד משפיע הרעיון בדבר טוב ורע על סוגיית קיומו של אלוהים? במילים אחרות, אם אין אלוהים, מהיכן נובעים רעיונות על טוב ורע? מהו המקום היחיד שממנו הם יכלו לנבוע, אלמלא אלוהים היה קיימ?

3 לעיתים קרובות אנו משתמשים במונח "חוק" במובנים שונים. אנו מדברים על חוק הכבידה, חוק התנועה, החוק הבינלאומי, חוקת המדינה, חוק המסים וכו'. מה המשותף לכל החוקים הללו? כיצד הם שונים זה מזה? מה תהייה ההשלכות הוודאית לחילולם? אילו תועלות נפיק מציית להם? כיצד מסייעים לכם עקרונות החוק להבין את תכליתם של עשרת הדברות בחיי המאמינים?

4 עיברו בכיתה על השיעור ביום ד'. דונו בסוגיית הזהירות שהקהילה אמורה לנקוט בה כדי לא לחזור על הטעות שעשו מספר מנהיגי דת כשהוסיפו עול נוסף ומיותר לחוקי התורה. מדוע קל לבצע את הטעות הזו מכפי שנדמה לנו, בלא הבדל עד כמה ראויות וטובות כוונותינו?

המשיח ותורת משה

2

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: לוקס ב' 24-21; שמות י"ג 2, 12; לוקס ב' 41-52; מתי י"ז 24-27; יוחנן ח' 1-11; דברים כ"ב 23, 24.

פסוק לשינון: "אלו האמנתם למשה, הייתם מאמינים לי, כי עלי כתב." (יוחנן ה' 46).

משיחיים רבים גדלו על סיפורים על אודות יחסו השלילי לכאורה של ישוע ליהדות, רעיון שגוי מיסודו, שלדאבוננו רק תרם לחיזוק האנטישמיות במשך הדורות. ישוע אכן דיבר נגד שימוש לרעה בדת ישראל ונגד העוולות שנעשו בשם הדת, אך הוא לא יצא נגד הדת עצמה. אחרי הכול, הוא היה מייסדה.

ואכן, מן התייעוד בבשורות על חייו ושירותו של המשיח עולה שישוע היה יהודי בכל רמ"ח אבריו, מרגע לידתו ועד לשבוע האחרון בחייו כבשר ודם. התורה היתה לחם חוקו, והתרבות היהודית היתה חלק בלתי נפרד מחייו.

כמו כל יהודי ירא שמיים במאה הראשונה לספירה, ישוע ציית לתורת משה. כיוון שגדל בבית יהודי והוריו היו שומרי תורה ומצוות, הוא העריך והוקיר את המורשת העשירה שנחל, ששורשיה נעוצים בחסדי יד ההשגחה. הוא ידע שרק ה' בכבודו ובעצמו הוא זה שנתן למשה את ההשראה לכתובת חוקי התורה, במטרה לכונן חברה שתשקף את רצונו ותשמש אור לגויים. לפיכך, ישוע דבק במצוות התורה וקיים אותן בדקדקנות רבה. לאורך כל הדרך – מאז שעבר ברית מילה ועד לביקורו במקדש, השתתפותו בחגי ישראל ותשלום המסים על ידיו – נותר ישוע נאמן לתורה וידע שתורה זו תתגשם במוותו ובכהונתו בשמיים.

השבוע נבחן מצוות נוספות שישוע, בכבודו ובעצמו, קיים.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-12 באפריל.

ברית מילה והקדשה (לוקס ב' 24-21)

2

כשאלוהים כרת את בריתו עם אברהם, הוא הכריז שאברהם יהיה "אב המון גויים" (ברא' י"ז 4). בשעה שאלוהים כרת את הברית, אברהם בן התשעים ותשע חבק זה עתה את ישמעאל, הבן היחיד שנולד לו, אך טרם חזה בהולדת הבן המובטח, יצחק. ואף על פי כן, הוא צווה למול את עצמו וכל זכר אחר בקרב בני ביתו, ולוודא שכל בן שיילד במשפחתו מיום זה ואילך יעבור ברית מילה ביום השמיני להיוולדו (ברא' י"ז 9-12). אות המילה היה חשוב כל כך, שברית המילה נערכה גם כאשר היום השמיני חל בשבת (ויקרא י"ב 3, יוחנן ז' 22).

אמיתה זו מעניקה לנו תובנה מהימנה על שנות חייו הראשונות של ישוע. על פי הבשורות, מרים ויוסף נבחרו לשמש הוריו של ישוע עלי אדמות, במקצת בזכות חסידותם. יוסף תואר כ"צדיק" (מתי א' 19), ועל מרים נאמר שהיא נשאה חן לפני ה' (לוקס א' 30). כשישוע היה בן שמונה ימים, הוריו ערכו לו ברית מילה וטקס מתן שם לרך הנולד, בדיוק כשם שאינספור תינוקות זכרים עבריים עברו זאת בעבר.

דמיינו את בן האלוהים הטהור, הזך מרוב, עובר כאדם בשר ודם את הטקס שהוא בכבודו ובעצמו כונן לפני מאות שנים!

קראו את לוקס ב' 24-21 לאור הכתוב בשמות י"ג 2, 12 ו-ויקרא י"ב 8-1. מה עוד נוכל ללמוד מפסוקים אלה על יוסף ומרים? מה נוכל ללמוד מן הדוגמה שלהם לגבי עצמנו, בהקשר של ימינו ודורנו?

כתבי הקודש מבהירים מפורשות שמרים היתה בתולה כשנבחרה להיות אמו של ישוע (לוקס א' 27). לפיכך, ישוע היה פרי בטנה הראשון; דהיינו, התינוק הראשון ש"פתח את רחמה" (שמות י"ג 1). עם ישראל צווה להקדיש לה' כל בן בכור (בין אם בבני אדם או בבעלי חיים). ה' ציווה: "קִדֵּשׁ לִי כָל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם..." התורה אף ציינה מפורשות בספר ויקרא י"ב 5-2, שלאחר הולדת בן זכר, היולדת נחשבת טמאה מבחינה פולחנית במשך ארבעים יום. בתום תקופה זו, היא נדרשה להופיע בפני כוהן ה' ולהעלות קורבן לה' כדי להיטהר. כיהודים חסידים, מרים ויוסף מילאו בקפדנות את מצוות תורת משה כדי לוודא שבן האלוהים יישא על גופו את אותות הברית.

חגי ישראל (יוחנן ה' 1)

“אחרי כן היה חג היהודים וישוע עלה לירושלים.” (יוחנן ה' 1).

2

החג החשוב הראשון בלוח השנה העברי הוא חג הפסח (חג המצות), המתחיל בערב הסדר. חג הפסח נחגג לזכר יציאת ישראל משעבוד מצרים, לאחר שמלאך ה' פסח על בתי ישראל, שדם השה נמרח על משקופי דלתותיהם. הבשורות מתעדות שלושה מקרים שבהם ישוע חגג את הפסח. (לוקס ב' 43-41, יוחנן ב' 23-13, מתי כ"ו 17-20).

חמישים יום אחרי חג הפסח מגיע חג השבועות. יש הנוהגים לכנותו בשמו היווני: Pentecost. על אף שהתנ"ך אינו מנמק מדוע יש לחגוג את החג הזה, הרבנים סבורים שהוא נחגג לזכר מתן התורה בסיני. בבשורות אין תיעוד על ישוע החוגג את חג השבועות. אך לפני עלייתו השמימה הורה ישוע לתלמידיו להמתין בירושלים עד לטבילת רוח הקודש (מה"ש א' 4, 5). אירוע מכונן זה אירע ביום חג השבועות (מה"ש ב' 1-4).

החגים האחרונים בלוח השנה העברי הם חג סוכות ויום כיפור. יום הכיפורים נועד לציין את היום שבו מחנה ישראל טוהר מכל חטא, והעם היה אחד עם ה'. חג הסוכות נחגג לזכר ישיבת בני ישראל בסוכות במהלך מסעותיהם במדבר.

בנוסף לחגי ישראל שכוננו על פי התורה, עם ישראל חגג שני חגים נוספים שנועדו להנציח את התערבותו הנסית של ה' בהיסטוריה. הראשון הוא חג הפורים שנחגג לזכר הצלת עם ישראל משמד, לאחר שאסתר המלכה התחננה לפני מלך פרס. השני הוא חנוכה (יוחנן י' 22), שנחגג לזכר ניצחון המכבים על היוונים בשנת 164 לפני הספירה.

מובן שהחגים המקראיים בוטלו מזמן מבחינתם של המאמינים המשיחיים. ואולם, מלימוד החגים הללו והמסר שלהם נוכל ללמוד רבות ולהפיק מהם לקחים ותובנות על חסדו המושיע של ה' וגבורתו להציל ולהושיע.

על אף שחלק מאיתנו אינם חוגגים את חגי ישראל, מה נוכל לעשות כדי לזכור תמיד את קיומו של ה', פועלו בעבורנו ומה שהוא מבקש מאיתנו?

ישוע במקדש

2

הברית החדשה אינה מרחיבה את הדיבור על ילדותו של ישוע, אך סיפור אחד שתועד בה מעניק לנו תובנה כבירה על ילדותו. מדובר בסיפור על ביקורם של ישוע והוריו בירושלים בימי חג הפסח, המופיע בלוקס ב' 41-52. קיראו את הסיפור וענו על השאלות הבאות:

כיצד תורם סיפור זה להמחשת האופי היהודי המובהק של הבשורות והאופן שבו הדת היתה חלק מרכזי בחיי העם?

איזו משמעות עולה מן העובדה שסיפור זה התרחש בחג הפסח?

כמה ימים חיפשו הורי ישוע את בנם, עד שמצאו אותו? מה זה מזכיר לכם?

על אף שישוע היה בן צייתן, התשובה שנתן להוריו נשמעה כמעט כמו תוכחה. איזו נקודה חשובה ביקש ישוע לחדד בתשובתו? מה אומר הדבר על כולנו בקשר לדברים האמורים להיות בראש מעיינו וחיינו?

קיראו את לוקס ב' 51. מה פירוש הדבר שישוע "נִכְנַע לְמַרְאָתָם" של הוריו? כיצד מעניק לנו הפסוק תובנה רבה יותר על מעשהו הכביר של ה', אשר מחל על כבודו וירד לעולם בדמות בשר ודם למען גאולתנו? מה עשוי הדבר ללמדנו על הצורך בכניעה במקום הנכון ובזמן הנכון?

תשלום מסים (מתי י"ז 24-27)

2

כאמור, תורת משה כללה חוקים אזרחיים ופולחניים. משמעות ההיבט הפולחני היתה שבית המקדש היה לב לבם של חיי הדת בישראל. למעשה, במאה הראשונה, המקדש היה המבנה היחיד שנתר על תילו, אשר נתן לעם ישראל תחושה כלשהי של זהות לאומית. בימיו של ישוע נערכו במקדש בירושלים עבודות שיקום ושיפוץ. הורדוס הגדול החל במיזם היוקרתי ורב הרושם בערך בשנת 20 לפני הספירה, אך הוא טרם הסתיים בשנת 66 לספירה. הרומים שהבחינו בדבקותם של רבים מן היהודים באמונתם, התירו להם לגבות את המסים שנדרשו למימון המקדש. כל זכר עברי מעל גיל עשרים נדרש לשלם מחצית השקל מס לאוצר המקדש, בלא הבדל מה היה מצבו הכלכלי (שמות ל' 13, ל"ח 26).

קיראו את מתי ז' 24-27. למה התכוון ישוע כאשר אמר: "אַבְל כְּדִי שְׁלֹא נִהְיָה לָהֶם לְמִכְשׁוֹל...? אִיזָה עֵיקָרֹן נַחֲשָׁךְ כֵּאן, שְׁעָלֵינוּ לִישְׁמוּ בַחֲיִינוּ?"

דומה שגובי מס המקדש נסעו ברחבי הארץ כדי לוודא שכל זכר מילא את מחויבותו החוקית. מתגובתו הראשונית של כיפא לגובי המס עולה שישוע נהג לשלם את מסיו בקביעות (מתי י"ז 24, 25). אך כבן האלוהים דומה שישוע תוהה האם נכון הדבר שהוא יעלה מס למימון בית אביו שבשמיים.

"אילו שילם ישוע את המס בלי למחות הוא היה מאשש הלכה למעשה את הצדק שבתביעה זו [חובתו החוקית לשלם את המס], ולפיכך היה מתכחש לאלוהותו. אך בשעה שמצא לנכון למלא את הדרישה, הוא התכחש לטענה שעליה היא התבססה. באמצעות תשלום המס, הוא העיד על אופיו האלוהי. כך הופגנה העובדה שהוא היה אחד עם אלוהים, ולפיכך לא היה מחויב לשלם את המס כאחד מנתיני המלכות ותו לא." (אלן ג'י. ווייט, *The Desire of Ages*, עמ' 434). ואף על פי כן בחר ישוע לציית לרשויות, והורה לכיפא להשיג את הכסף לתשלום המס בעזרת הדג הראשון שיעלה בחכתו. מטבע השקל שכיפא מצא בפי הדג כיסה את חובם של ישוע וכיפא לאוצר המקדש.

ישוע שילם את מס המקדש שחויב בו על אף שידע שההיכל המפואר הזה ייחרב בקרוב (מתי כ"ד 1, 2). מה אמור הדבר ללמדנו על מחויבותנו להיות נאמנים במתן מעשרות ותרומות, יהיו אשר יהיו הבעיות שנראה לנו שיש לנו?

אכיפת החוק (מתי ה' 17-20)

2

כאמור, ישוע היה אזרח למופת שמילא את מחויבויותיו כאדם עברי, אפילו כשחיייו היו נתונים בסכנה. (לדוגמה, ראו יוחנן ז' 1, 25, 26; י' 31). למעשה, ישוע מבהיר שמטרתו אינה "לְבַטֵּל אֶת הַתּוֹרָה אוֹ אֶת הַנְּבִיאִים... כִּי אִם לְקַיֵּם [אותם]". (מתי ה' 17-20).

אך כיצד עלינו להבין את הכתוב ביוחנן ח' 11-14 ובמתי י"ט 9-11 לאור הכתוב בדברים כ"ב 23, 24, כ"ד 1-4? מה קורה כאן בדיוק?

חלק מן הפרושים ניסו תמיד להוכיח שישוע מחלל את התורה (לדוגמה, ראו יוחנן ח' 6). כאשר הם הציגו לפניו אישה שנתפסה בניאוף, הם שאלו אותו: "מִשֶּׁה צִוָּנוּ בַּתּוֹרָה לְסַקֵּל נָשִׁים כָּאֵלֶּה, וְכֵּן אַתָּה אוֹמֵר?" מעניין לציין שישוע לא השיב ישירות על שאלתם. למעשה, הוא אישש את תורת משה בעזרת תשובתו העקיפה: "מִי מִכֶּם נָקִי מִחַטָּא, שְׁיָהָא הוּא רֹאשׁוֹן לְהַשְׁלִיךְ עָלֶיהָ אֶבֶן!" (יוח' ח' 5, 7). הוא אינו אומר כאן שאין לסקול אותה, הוא פשוט מאלץ את הגברים הללו לראות שהם עצמם מחללים את התורה. אפילו שחרורה של האישה עלה בקנה אחד עם תורת משה, שכן, לא נותר איש כדי להרשיעה, ועל פי תורת משה יש צורך לפחות בשני עדים כדי לעשות דין צדק. (דברים י"ז 6).

במקרה אחר, כשהפרושים שאלו את ישוע בעניין גירושים ונישואים מחדש, דומה שהוא סתר את תורת משה כשהתעקש על כך שמלכתחילה (מבראשית) לא ניתנו שום עילות לגירושים (מתי י"ט 4-6). כשהפרושים הצביעו על מצוות משה בדברים כ"ד 1-4, ישוע נתן להם נקודת מבט אחרת לסוגיה. בשום מקום לא ציווה משה על גירושים, אך הוא התיר את מתן הגט בשל קושי לבס של בני ישראל. ישוע אמר לפרושים: "בְּגִלָּל קִשִּׁי לְבַבְכֶּם הִתִּיר לָכֶם מִשֶּׁה לְשַׁלַּח אֶת נְשֵׁיכֶם, אַךְ מִבְּרֵאשִׁית לֹא הָיָה כֵּן." (מתי י"ט 8). מכאן עולה שכאשר ישוע מותח ביקורת על צו בתורת משה, הוא אינו מבטל אותו. ישוע היה יהודי אדוק מכל בחינה שהיא, והוא דבק בתורת משה.

כיצד נמצא את האיזון בין צדק לחסד ביחסנו כלפי אנשים שנפלים, בדיוק כמונו, בחטא? ואם אכן נעשתה טעות (שכן כל בני האדם מועדים לשגות), האם עדיף להיענש על כך או לקבל חסד? מדוע?

2

לימוד נוסף: למידע נוסף על נושא לימודנו השבוע קראו בספרה של אלן ג'י. ווייט, *The Desire of Ages*, את הפרק, "Among Snares", עמודים 455-462.

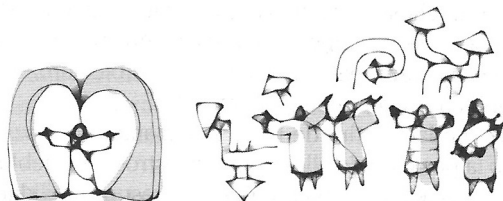
"בני ישראל צוו להתקבץ בירושלים שלוש פעמים בשנה כדי לעבוד את ה'. מנהיג ישראל הבלתי נראה, האפוף עמוד ענן, הוא זה שנתן את הצווים הנוגעים להתכנסויות אלה. בימי גלות ישראל נבצר מן העם לקיימם, אך כששבו לארצם, הם החלו מיד לחגוג את מועדי הקודש הללו. היתה זו תוכנית האלוהים שחגים ומועדים שנתיים אלה יסייעו לעם להיזכר בו." (אלן ג'י. ווייט, *The Desire of Ages*, עמ' 447).

"היה זה אך טבעי שהוריו של ישוע יראו בו את בנם שלהם. אחרי הכול, הוא היה איתם מדי יום, וחיייו דמו מבחינות רבות לחייהם של כל הילדים. לכן, הם התקשו לקלוט שהוא בן האלוהים. הם היו עלולים שלא להוקיר את הברכה שהוענקה להם בדמותו של גואל העולם שחי בקרבם. צער הפרידה ממנו, והתוכחה המתונה שנבעה מפיו, נועדו להטביע בלבם את ההכרה בקדושת הפיקדון שהופקד בידיהם." (אלן ג'י. ווייט, *The Desire of Ages*, עמ' 81).

שאלות לדיון:

- ① הגו באמיתת המדימה, שעל אף שישוע כונן את החוקים הללו, הוא ציית להם, בכבודו ובעצמו, לאחר שלבש בשר ודם? מה מלמדנו הדבר על אופיו של אלוהים?
- ② נסו לשים את עצמכם בנעליהם של יוסף ומרים. האם יש להתפלל על כך שהם לא לגמרי הבינו מיהו ומהו ישוע? האם דברים רבים על אודות ישוע לא נבצרים גם מהבנתנו? כיצד נלמד לבטוח בו ולציית לו, חרף הדברים הרבים שאיננו מבינים?
- ③ מה תאמרו למאמין משיתי, הטוען שעלינו לשמור את מועדי הקודש? (רמז: תוכלו לפתוח בשאלה: "כיצד אתה מתכוון לקיימם, בהתחשב בכך שהם נערכו בבית המקדש שחרב מזמן, ושהקרבת הקורבנות חדלה מזמן?)

המשיח ומסורת הדת

3

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: מתי כ"ג 7-1, מתי ט"ו 6-1, ישעיה כ"ט 13, מתי ה' 17-20, אל הרומים י' 3.

פסוק לשינון: "הָעַם הַזֶּה בְּשִׁפְתָיו כְּבֹדֵנִי וְלִבּוֹ רֵחַק מִמֶּנִּי. וְתָהִי יְרֵאתָם אֹתִי מִצֹּת אֲנָשִׁים מְלַמְּדָה." (מתי ט"ו 8, 9 – ישוע מצטט את ישעיהו כ"ט 13).

ג'ון וסלי, מייסד הכנסייה המתודיסטית, גרס כי עיקרי האמונה שאדם דבק בהם מושפעים מארבעה גורמים: אמונה, הגיון, כתובים ומסורת. אך הוא לא התכוון לכך שכל ארבעת ההיבטים הללו זהים בסמכותם. הוא הכיר בכך שהכתובים הם התשתית, אך גם הבין שאמונתו של אדם יכולת החשיבה שלו ומסורות הדת משפיעות על האופן שבו הוא מפרש את הכתובים. אילו וסלי היה קם לתחייה בימינו, הוא היה מזדעזע עמוקות מכך שתיאולוגים מודרניים רבים האוחזים במסורת שלו (כמו גם במסורות אחרות), נותנים להגיון, למסורת ולדעה אישית ערך רב יותר מאשר לתורה המפורשת של כתבי הקודש.

השבוע נחקור את מסורות הדת שעליהן ביססו הסופרים והפרושים רבות מתורותיהם. למעשה, הרבנים שהעלו על הכתב את המסורות הללו רחשו כבוד רב לכתובים, ולא היתה להם שום כוונה לרומם את המסורת מעל דבר ה'. ואולם, חלק מתלמידיהם הקנאים שגו בהבנת כוונתם, ולכן חדלו להתמקד בהתגלות דבר ה' הכתוב ונתנו עדיפות למסורת שנכתבה בידי בשר ודם.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-19 באפריל.

”כֶּסֶף מְשָׁה”

בזמן ש”הסופרים והפרושים” (המוזכרים לרוב בכתובים בנשימה אחת) היו שתי כתות שונות שפשוט ”קובצו” יחדיו באופן שרירותי, הסופרים היו כפי הנראה תת קבוצה בכת הפרושים (ראו מה”ש כ”ג 9). תנועת הפרושים קמה בימי האימפריה היוונית. סבורים שהם היו שארית של קבוצה דתית שנודעה בשם ”חסידים”, שסייעה במרד המכבים נגד יוון.

השם ”פרושים” נגזר מן השורש ”פ.ר.ש”, שפירושו לפרוש ולהיבדל. בדור שבו רבים בעם ישראל הושפעו מאוד מתרבויות פגאניות, הפרושים ראו מחובתם לוודא שכל גבר בעם ישראל ילמד את התורה. כדי לבצע את משימתם, הם יסדו את משרת ה”רב”, שמשמעה ”מורי ורבי הגדול”. הפרושים הדגישו את קיום המצוות, אך גם לימדו שהתורה שבעל פה מחייבת.

כשישוע אמר: ”הַסּוֹפְרִים וְהַפְּרוּשִׁים יוֹשְׁבִים עַל כֶּסֶף מְשָׁה”, הוא הכיר בסמכותם של הסופרים והפרושים ללמד את העם (מתי כ”ג 2, 3). אחרי הכול, הם לקחו על עצמם את האחריות והמחויבות ללמד את העם את דרכי התורה.

קיראו את מתי כ”ג 7-1. על פי פסוקים אלה, מה היו הסוגיות העיקריות שגרמו לישוע למתוח ביקורת חריפה כל כך על הסופרים והפרושים?

מרבית ההתייחסויות בבשורות לסופרים ולפרושים הן שליליות. בהתחשב בהשפעה שהיתה לרבים מן הסופרים והפרושים (אך לא כולם) על הוצאתו להורג של ישוע ורדיפת תלמידיו, דומה ששליליות זו היתה במקומה. דומה שחברי הכתות הללו ארבו במסתרים, בפינות צדדיות ומאחורי עצים כדי לראות מי מבני העם ישגה או יחטא, וזאת כדי שיוכלו לאכוף את חוקי התורה נגדו. דימוי שלילי זה על הפרושים שכיח כל כך בכתבי הקודש, עד שלעיתים קרובות המילה פרוש נחשבת מילה נרדפת ל”לגליסט”. השבוע, כשנתעמק בפסוקים אלה, נגלה שהבעיה הגדולה ביותר של ישוע עם הפרושים, לא היתה קשורה לרצונם שהעם ישמור את תורת משה, אלא דווקא לעובדה שהם עצמם לא שמרו את התורה. הם היו צבועים: אמרו בפיהם דבר אחד אך עשו דבר אחר – וגם כשעשו את הדבר הנכון, עשו זאת מן הסיבות הלא נכונות. שובו וקיראו את דברי ישוע על הסופרים והפרושים. כיצד נוודא שאיננו מחזיקים בגישות דומות?

הגו בחיי התפילה שלכם: מה אתם מבקשים בתפילותיכם? מזדוע? בעבור מי? איזו מידה של התכחשות עצמית מעורבת בכך? כיצד תלמדו להתמקד פחות בעצמכם בשעת תפילה? כלומר, כיצד תפילותיכם, אפילו בעבור עצמכם, יהיו פחות אנוכיות?

מצוות אנשים מלומדה

3

על אף שהסופרים והפרושים ישבו על "כיסא משה", מקור סמכותם בהוראת הדת לא היה אך ורק התנ"ך. המצוות וההלכות שהפרושים דבקו בהן הורכבו מפרשנויות מקראיות של רבנים בולטים. פרשנויות אלה לא באו להחליף את הכתובים אלא להשליםם. בתחילה הן עברו מפה לפה, ובשלב מאוחר יותר החלו הסופרים להעלותן על הכתב.

הקובץ הרשמי הראשון של הלכות הרבנים פורסם בשלהי המאה השנייה לספירה, כשהרב יהודה הנשיא פרסם את המשנה. חוקי המשנה משקפים כארבע מאות שנים של פרשנות רבנית. רבים מן הרבנים שתרמו לכתובת ההלכות הללו חיו בימי ישוע, כשהנודעים שבהם היו הילל ושמאי. היה גם הרב גמליאל, נכדו של הילל, ששימש רבו של שאול השליח.

קראו את מתי ט"ו 6-1. מהי הסוגיה ששימשה כאן כסלע המחלוקת? איזו טעות מבקש ישוע לתקן?

בשיעור הראשון למדנו כי מצוות הרבנים כונו "הלכה", שפירושה להתהלך. הרבנים האמינו שאם אדם יקיים את המצוות המשניות, (כלומר, הלכות ומצוות שאינן נזכרות בתורת משה) הוא יקיים את המצוות העיקריות (מצוות התורה). ואולם, ברבות השנים הפכו המצוות המשניות חשובות יותר ממצוות התורה, ובתוך זמן מה היה קשה להבדיל בין מסורת למצוות מקראיות. דומה שלישוע לא כך כל הפריעה העובדה שהפרושים דבקו במצוות משלהם, אבל "היתה לו בעיה" עם זה שהם העלו את המצוות הללו למדרגת "תורה". לאיש אין את הסמכות לכוון חוקים וסייגים דתיים ולהעניק להם סמכות רבה יותר מתורת ה'. אך אין זה אומר שאסור לקבוצת מאמינים לכוון כללים משלה שיסייעו בניהול הקהילה. הנחיות מעשיות עשויות לסייע לאנשים לשמור את התורה. ואולם, הנחיות אינן אמורות לתפוס את מקומה של התורה עצמה.

כאדוונטיסטים שומרי שבת, מהם הכללים, המסורות והמנהגים שלנו, המסייעים לנו לחיות בדבקות רבה יותר וציות רב יותר לתורת ה'? כיתבו מהם, הביאו את הרשימה לשיעור בשבת, והציגו שאלות על תפקידם בחיי קהילתכם.

מסורת הזקנים

כאמור, היו רבנים שהקפידו כל כך על שמירת כללים ומסורות שנקבעו ביד אדם כדי לסייע בשמירת חוקי תורת משה, עד שחדלו להבדיל בין ההלכה לבין התורה. מקץ זמן מה, דברי הרבנים קיבלו תוקף קנוני; העם סבר שהתורה שבעל פה וההלכות מחייבות בדיוק כמו תורת ה'. סביר להניח שכאשר הרבנים כתבו לראשונה את פרשנותיהם, לא היתה להם שום כוונה להוסיף לדפי הכתובים. אך תלמידיהם המסורים חשבו כנראה שמחובתם לחלוק את הפרשנויות הייחודיות הללו עם בני עמם.

שובו וקראו את מתי ט"ז 1, 2. על אילו פסוקים מן החומש מבוססת מסורת הזקנים, המורה על נטילת ידיים לפני הסעודה? מה משתמע מתשובתכם? (ראו גם מרקוס ד' 3, 4 ומתי ט"ז 11.)

בתנ"ך לא ניתן למצוא מצווה המורה: "טול ידיך לפני הסעודה!" ואכן, הסופרים והפרושים שהתעמתו עם ישוע, הבהירו חד משמעית שלדידם, תלמידי ישוע לא חיללו את תורת משה, אלא את "מסורת הזקנים". עזות המצח והביקורתיות שהפגינו בזמן שהציגו את השאלה בפני ישוע, העידו על כך שמבחינתם אי נטילת ידיים לפני הסעודה נחשבה חילול חמור של מצוות הדת. מומחים בתחום בריאות הציבור, הורים ומחנכים ירצו ודאי למצוא הסבר הגיוני או פסיכולוגי לאובססיה הכפייתית של הפרושים לנטילת הידיים. ואולם, חוקרים סבורים שהסוגיה היתה קשורה בעיקר לטומאה פולחנית. כפי הנראה, הפרושים חששו מכך שבני העם נגעו בחפצים טמאים במהלך עבודתם ועיסוקיהם היומיומיים. לפיכך, אם יאכלו את מזונם ללא נטילת ידיים, הם יטמאו את עצמם מבחינה פולחנית כשיגיעו במזון בידיים טמאות.

לאור העובדה שהפרושים האשימו את תלמידי ישוע ולא את ישוע, נוכל להסיק שישוע עצמו לא חילל את המסורת הידועה הזו (מרקוס ד' 3). ועם זאת, הוא היה מודע לכך שהפרושים הפכו את הטפל לעיקר, דהיינו, נתנו חשיבות רבה יותר למסורת הזקנים על פני תורת ה'.

קראו את ישעיהו כ"ט 13. אילו עקרונות מקראיים עולים מן הפסוק? מדוע חשוב כל שנזכור אותם?

עיקרי אמונה שכונו בידי בשר ודם

3

"החלפת מצוות ה' בעיקרי אמונה מעשי ידי אדם לא חדלה מעולם. אפילו בקרב המשיחיים ישנם מוסדות ומנהגים המבוססים על מסורת אבות. מוסדות כאלה, המסתמכים על סמכות בשר ודם בלבד, החליפו את המוסדות שכונו בידי ה'. בני האדם דבקים במסורותיהם, חשים יראת כבוד כלפי מנהגיהם ועוינים את מי שמבקשים להראות להם את טעותם... ה' מורה לנו לקבל את דברו של אבינו הנצחי, אלוהי השמיים והארץ, במקום את סמכותם של אבות הכנסייה לכאורה." (אלן ג'י. ווייט, The Desire of Ages, עמ' 398).

קראו את מתי ט"ו 3-6 בהקשר של שמות כ' 12, דברים ה' 16, מתי י"ט 19 והאיגרת אל האפסים ו' 2. מה היו שתי ההאשמות החמורות שישוע העלה נגד הפרושים?

כשהפרושים התעמתו עם ישוע בסוגיית נטילת הידיים, הם ציפו שהוא יגיב על האשמתם את תלמידיו. ואולם, בדרכו הייחודית, ישוע התעמת איתם בעזרת הצגת שאלה שנגעה בלב לבה של המחלוקת. הוא שאל אותם: "מדוע גם אתם עוברים על מצוות אלהים למען המסורת ש'לכם'?" הוא רצה שהם ידעו שהבעיה אינה טמונה בנטילת ידיים או במתן מעשר, אלא בכך שהם העניקו עליונות לקני מידה אנושיים על פני תורת ה'. הפרושים יכלו לספק הסבר הגיוני להתעקשותם על נטילת הידיים. אין ספק שהם אף נימקו את מתן תרומותיהם הכספיות לטובת אלוהים במקום להוריהם, בטענה שזהו ביטוי לאהבתם לאלוהים, שאין דומה לה. [על פי המסורת, כשאדם מכריז על כספו בתור "הקדש לה", כלומר, הוא מקדיש אותו לה', הריהו פטור מלכלכל את הוריו בכסף זה].

על אף שלפרושים היה ודאי מניע הגיוני למעשיהם, אלוהים אינו מצפה מבני האדם לאהוב אותו בתנאים שלהם. אין כל רע ברצון לחיות חיי משמעת, טהרה וקדושה, אך רצון זה אינו אמור להאפיל על רצונו של ה'. הפרושים היו צריכים לזכור שתרייג המצוות בתורת משה עולות בקנה אחד ואינן סותרות זו את זו. אף אחת מהן אינה מנסה לתפוס את מקומה של מצווה אחרת. אך התעקשותם על ציות ל"מסורת הזקנים" שללה את תוקפו של דבר ה' (מתי ט"ו 6), לפחות מבחינתם. אין ספק שבכך שראו את עצמם כשומרי התורה, הם ודאי הזדעזעו ואפילו חשו פגיעה עמוקה ברגשותיהם לנוכח הטענה שהם חיללו את התורה ואפילו שללו את תוקפה דרך מסורותיהם, בשעה שהם סברו שהן עוזרות לעם להטיב לקיים את התורה!

צדקה רבה יותר

“אם לא תהיה צדקתכם מרבה מצדקת הסופרים והפרושים...” (מתי ה' 20).

3

קיראו את מתי ה' 17-20. בהקשר של השיעור השבועי, מהן חלק מן הדרכים שבהן ניתן להבין את אזהרת ישוע במתי ה' 20? (ראו גם רומ' י' 3).

כשקוראים רק את פסוק 20 במתי פרק ה', ניתן לראות בו הזמנה לקיום צדקה רבה יותר מצדקת הפרושים; דהיינו, יש לעשות כמעשיהם, אבל הרבה יותר מהם. אך האם זה מה שישוע אומר כאן? למזלנו, התשובה לשאלה מצויה בהישג ידינו. בשיעור אמש למדנו שהסופרים והפרושים נהגו לרומם את מצוות המסורת על פני תורת ה'. ישוע הבהיר להם שמעשיהם הפרו את תוקפו של דבר ה' המפורש. גם בשיעור ביום ב' למדנו, שעל אף שתורת הסופרים והפרושים לא היתה רעה כשלעצמה, רבים מהם חיו חיי צביעות. לאור הדברים הללו, לא קשה לזהות את הרגש שגרם לישוע לצאת בהכרזה זו. ייתכן מאוד שהוא התייחס לאזהרה אחרת שנתן במקום אחר: “לֹכֵן כָּל הַמִּפְרֵ אֶחָת מִן הַמִּצְוֹת הַקְּטָנוֹת הָאֵלֶּה וּמִלְמַד כֹּף אֶת הַבְּרִיּוֹת, קִטּוֹן יִקְרָא בְּמַלְכוּת הַשָּׁמַיִם. אֲבָל כָּל הַעוֹשֶׂה וּמִלְמַד, הוּא גָדוֹל יִקְרָא בְּמַלְכוּת הַשָּׁמַיִם.” (מתי ה' 19). הפרושים היו ממוקדים כל כך במצוות שכונו בידי בשר ודם, שהם חיללו את תורה ה' באופן בוטה. צדקתם התבססה על מאמציהם, ולפיכך לקתה בחסר. הנביא ישעיהו הכריז בימיו כי צדקת האדם אינה אלא “בְּגָד עֲדִים”, כלומר, סמרטוטים בלויים ומוכתמים (ישע' ס"ד 6).

סוג הצדקה שישוע מאדיר הוא צדקה הנובעת מן הלב. בדיון על נטילת הידיים, ישוע הצביע בפני הפרושים על טעותם בעזרת ציטוט מישיעיהו כ"ט 13: “נִגַּשׁ הָעָם הַזֶּה, בְּפִיו וּבִשְׁפָתָיו בְּבָדוֹנִי, וְלִבּוֹ רֶחֶק מִמֶּנִּי...” הצדקה שה' מבקש עמוקה בהרבה ממעשי צדקה גלויים. ישוע דורש מן המאמינים שצדקתם תהיה גדולה יותר מן הצדקה שהפרושים סברו שיש להם. הצדקה הנחשבת טובה בעיני ה' אינה מושגת באמצעות ביצוע פעולות ברשימת מטלות; ניתן להשיגה אך ורק דרך אמונה בישוע המשיח ותביעת צדקתו לזכותנו. זוהי צדקה הנובעת מוויתור על “האני”, כניעה מוחלטת לה' והבנה שאנו זקוקים לישוע בתור קורבן התמורה שלנו והמופת שלנו.

קיראו את אל הרומים י' 3. כיצד עשוי פסוק זה לסייע לנו לראות מהי צדקה אמיתית?

לימוד נוסף: למידע נוסף על הנושא השבועי, קיראו בספרה של אלן ג'י. ווייט, The Desire of Ages, את הפרק, "Tradition", עמודים 395-398 ואת הפרק "Woes on the Pharisees", עמודים 610-620. בנוסף, קיראו את מתי כ"ג.

"כל האנשים המקבלים על עצמם סמכות בשר ודם, את מנהגי הכנסייה או את מסורת האבות, חייבים להקשיב לאזהרה הטמונה בדברי המשיח: 'וְנִתְּהִי יִרְאַתְכֶם אֶתִּי מִצֹּת אֲנָשִׁים מְלִמָּה'." (אלן ג'י. ווייט, The Desire of Ages, עמ' 398).

3

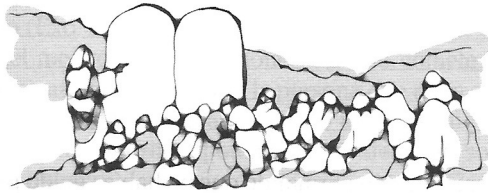
שאלות לדיון:

1 מהן חלק מן המסורות שאנו מקיימים כאדוונטיסטים שומרי שבת? מדוע חשוב לזהותן ככאלה? מדוע מסורות הן חשובות, ומהו תפקידן בחיי הקהילה? לאילו מסורות יש חשיבות אוניברסלית, ואילו מהן מבוססות על גורמים תרבותיים ומקומיים?

2 "לעיתים קרובות, המאמינים אפשרו לאויב לפעול דרכם, בדיוק בזמן שבו היה עליהם להקדיש את עצמם לה' ולקידום מלאכתו. בלי שהיו מודעים לכך, הם סטו מדרך הצדקה והתרחקו ממנה. באמצעות רוח של ביקורתיות ומציאת טעויות בזולת, וכמו כן, רוח של חסידות וגאווה כמו זו שהיתה לפרושים, הם העציבו את רוח קודשו של ה' ועיכבו מאוד את מלאכתם של שליחי ה'." (אלן ג'י. ווייט, Testimonies for the Church, כרך 9, עמ' 125). כיצד עלול אדם לסטות מדרך הצדקה בלי להיות מודע לכך? אילו צעדים ניתן ליטול כדי לא ליפול למלכודת של צדקנות עצמית מתמדת?

3 הגו בסדר שבו נערך טקס התפילה וההלל לה' בקהילתכם. מדוע קהילתכם דבקה בסדר מסוים זה? מהי משמעותו של כל חלק בתפילה בציבור? (לדוגמה, תחינה לעזרת ה', שירת מזמורים, תפילת רועה הקהילה וכו'). אילו לקחים תפיקו מטקס זה הנערך בקהילה, העשויים לחשוף בפניכם את המידה שבה המסורת שזורה באמונתנו בעת ובעונה אחת, עלינו לשאול: רק מפני שזוהי מסורת ותו לא, מה רע בה?

תורת המשיח בדרשה על ההר

4

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: מתי ה' 20-17, לוקס ט"ז 16, מתי ה' 32-21, רומ' ז' 24, מתי ה' 37-33, ה' 48-38.

פסוק לשינון: "אל תחשבו שִׁבְאִתִּי לְבָטֵל אֶת הַתּוֹרָה אוֹ אֶת הַנְּבִיאִים; לֹא בָאתִי לְבָטֵל כִּי אִם לְקַיֵּם. אֲמֵן. אוֹמֵר אֲנִי לָכֶם, עַד אֲשֶׁר יַעֲבְרוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ אֶף יוֹד אַחַת אוֹ תֵּג אֶחָד לֹא יַעֲבֹר מִן הַתּוֹרָה בְּטָרֵם יְתַקְּיָם הַכֹּל." (מתי ה' 17, 18).

כשמרבית המאמינים הוגים בדרשה על ההר, הם חושבים מיד על פרשת ה"אשרי" (תשעה פסוקים בדרשת ההר המתחילים ב"אשרי", מתי ה' 12-1). אך דרשת ההר תועדה בשלושה פרקים שחולקו לארבעה חלקים. פסוקי ה"אשרי" מרכיבים אך ורק את החלק הראשון. בחלק השני משווה ישוע את המשיחיים לאור ולמלח (מתי ה' 16-13); בחלק השלישי הוא מעניק לנו נקודת מבט חדשה ומעמיקה על התורה (מתי ה' 48-17), ובחלק החותם את הדרשה הוא מעניק לנו תורה מפורשת על ההתנהגות המשיחית (מתי ו' 1-23). הדרשה מסתיימת במשל הבונים החכמים והטיפשים (מתי ז' 27-24), אשר מדגיש את חשיבות הציות ליעוד שקיבלנו מה'. השבוע נבחן את החלק השלישי בדרשה, מתי פרק ה', פסוקים 48-17 (הקרוי בפי התיאולוגים "האנטייזה" עקב הסתירות החדות המוצגות בו), כדי ללמוד ממנו על התורה.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-26 באפריל.

"יֹד אַחַת אוּ תָג אֶחָד"

שובו וקראו את מתי ה' 20-17. מעניין לציין שישוע מדגיש כאן את חשיבות התורה, ובעת ובעונה אחת מכריז את הדברים שהכריז על הסופרים והפרושים, שאף הם החשיבו מאוד את התורה. איזה לקח חשוב על ציית אמייתי לתורה נפיק מפסקה זו?

4

בראשית הפסקה, ישוע מעניק את ההבטחה שהוא לא בא "לְבַטֵּל אֶת הַתּוֹרָה אוּ אֶת הַנְּבִיאִים" (מתי ה' 17). על אף שאין כאן התייחסות מפורשת לתנ"ך כולו, רבים רואים בהתבטאות זו ניסוח המציין את התנ"ך כולו. (ראו גם מתי ז' 12, י"א 13, כ"ב 40, לוקס ט"ז 16, מה"ש י"ג 15, כ"ד 14, רומ' ג' 21). על אף שאויביו טענו זאת, ישוע לא יצא נגד ספר הספרים שחשף את רצון אביו שבשמיים. אדרבה, תכליתו היתה "לְקַיֵּם" את התורה והנביאים, לא לבטלם.

המילה "לְקַיֵּם" משמעה למלא, להשלים, להגשים. היא מציינת "התמלאות שופעת" או מזכירה דבר מה "העולה על גדותיו". ישנן שתי דרכים להבנת משמעות המילה "למלא". האחת היא לשים דגש על ישוע בתור התמלאות או התגשמות הכתובים (לדוגמה, לוקס כ"ד 27-25, יוחנן ה' 39). ואולם, המפתח להבנת הטקסט טמון בהקשר המידי, המראה לנו שישוע לא בא כדי לבטל את כתבי הקודש, אלא כדי לחשוף את מהותם.

לאחר שישוע ביסס את כוונתו הכוללת, הוא העביר את הדגש מהתנ"ך באופן כללי לתורה עצמה. זה כאילו שהוא ידע שיום אחד יאשימו אותו בביטול התורה, ולכן הוא מכריז שהתורה תישאר על כנה כל עוד "הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ" יהיו קיימים עד ש"יִתְקַיֵּם הַכֹּל". (מתי ה' 18). בהכרזה זו מאשש ישוע את נצחיות התורה.

למעשה, התורה חשובה כל כך, שכל מי שמחלל את מצוותיה "קָטוֹן יִקָּרָא בְּמַלְכוּת הַשָּׁמַיִם". זוהי רק דרך לציין שהפרושים שגו במעשיהם. ישוע ממחר להדגיש שהוא אינו מאשש את צדקתם החלולה של הסופרים והפרושים, אלא דוגל בצדקה הנובעת מלב ירא ה', אוהב ה' וסר למשמעתו.

רצח (מתי ה' 26-21)

לאחר שהבהיר את כוונתו לקיים את התורה, ישוע מבהיר מהי צדקה העולה על צדקת הפרושים. הוא פותח בציטוט הדיבר השישי (שמות כ' 13), ומתמצת על סמך תורת משה את העונש על חילולו (שמות כ"א 12, ויקרא כ"ד 17).

הדיבר השישי אינו חל על כל המקרים שבהם אדם נוטל את חייו של אדם אחר. במקרה של הריגה, האשם יכול להימלט לעיר מקלט ולמצוא בה מחסה זמני (שמות כ"א 13, במדבר ל"ה 12). אך מי שמקפח את חייו של אדם אחר בכוונה תחילה, יעמוד למשפט מהיר בגין רצח. בהסברו, ישוע אינו מתמקד במעשה עצמו, אלא במניע ובכוונות הלב של האדם שביצע את העברה. אדם עלול לקפח חיי אדם בשוגג, אך אדם שרצח אדם אחר בכוונה תחילה, למעשה נקט שיקול דעת, כלומר, היה לו זמן להרהר בכך ולהחליט. כך שלמעשה, החטא בוצע זמן רב לפני שהוא ביצע את הפשע הנורא. רוצחים פוטנציאליים רבים אינם מבצעים את זממם רק משום שלא נקרתה בדרכם הזדמנות לעשות זאת...

קיראו את מתי ה' 22. איזו התנהגות משווה ישוע לרצח? כיצד פסוק 15 בפרק ג' באיגרת יוחנן הראשונה תורם לחידוד הנקודה? מהי הסוגיה האמיתית שישוע מצביע עליה כאן, ומה אומר הדבר על תכליתה האמיתית של תורת ה'?

עלאף שהתנ"ך דן לעיתים קרובות בכוח שישלמילים, ישוע מחדד זאת. לפעמים, מטרתן היחידה של מילים נוקבות או קללות וניאוצים היא לעורר רגשות שליליים אצל הקורבן. הנקודה שישוע מחדד ברורה לחלוטין. לא רק מבצעי הפשע אשמים ברצח, אלא גם אנשים המנאצים ומקללים את הזולת או אפילו מטפחים בלבם מחשבות זדוניות על הזולת. ישוע מייעץ לאנשים שמטפחים מחשבות זדוניות כאלה להתפייס עם קורבנותיהם לפני שיבואו למזבח ה' (מתי ה' 26-23).

הגו בהשלכות של דברי ישוע בפסוקים שלמדנו היום. באיזו מידה הצלחתם לנהוג כך? מה אומר לכם קנה מידה מופתי שכזה על הצורך שלנו להיות מכוסים תמיד בצדקת ישוע?

ניאוף (מתי ה' 27-32)

הדוגמה הבאה שישוע מציג קשורה לדיבר האוסר על ניאוף. תחילה ישוע מצטט את הדיבר השביעי: 'לא תנאף'. בהקשר של תורת משה, ניאוף בוצע כשגבר נשוי קיים יחסי מין עם אישה שלא היתה זוגתו (או כשאישה נשואה קיימה יחסי מין עם גבר זר). התורה הבהירה מפורשות ששני הצדדים האשמים בניאוף יוצאו להורג. בדומה להתייחסותו לדיבר השישי, ישוע מעניק גם למצווה מסוימת זו משמעויות עמוקות יותר.

ניאוף מתחיל בדרך כלל הרבה לפני ביצוע מעשי הניאוף. בדומה לדרך שבה רצח מתחיל בכוונת רצח, כלומר, ברצונו של אדם לחסל אדם אחר, ניאוף מתחיל ברגע שבו גבר חושק בתאוה באשה אחרת, נשואה או רווקה, שאינה זוגתו (או אישה חושקת בגבר שאינו בן זוגה).

4

קראו את מתי ה' 29, 30. האם ישוע יכול היה לדבר בצורה נוקבת יותר כדי לתאר את הסכנה הטמונה בחטא זה? אחרי שקראתם את הפסוקים שלעיל, קראו את אל הרומים ד' 24. אילו אמיתות חשובות טמונות כאן?

ישוע מעניק גם כאן תרופה מידית למי שחטאיהם נחשפו. הפתרון אינו לבצע את החטא, אלא "לשוחח עם הלב". בעזרת דימויים מרשימים מייצג ישוע לאנשים המתקשים לעשות את הדרוש כדי להיכנס למלכות השמיים. ייתכן שמדובר במציאת עבודה אחרת או בסיום קשר ידידות קרוב, אך הגמול הנצחי עולה בהרבה על תשוקות הרגע. כאמור, משה התיר את הגירושים על אף שידע שהם אינם חלק מתוכניתו המקורית של ה'. לאחר שישוע דיבר על גברים נשואים המביטים בנשים אחרות בתאוה והזהירם למשול ביצדם, הוא מעודד את הנאמנות בחיי הנישואים.

"כניעת הרצון מוצגת כאן כעקירת עין או קיצוץ יד. לעיתים קרובות, נדמה לנו שכניעת רצוננו לה' כמוה כהסכמה לחיות כבעלי מום או כנכים. אך המשיח אומר שעדיף ש"האנו" ייפצע או יהפוך נכה, אם כך נזכה לחיי נצח. מה שנראה בעיניכם כאסון הוא השער ליתרון הגדול ביותר." (אלן ג'י. ווייט, Thoughts From the Mount of Blessing, עמ' 61). אילו השלכות טמונות במילים אלה לגביכם?

הבטחות, שבועות ונדרים (מתי ה' 31-37)

שתי המצוות הסותרות הראשונות בדרשת ההר (רצח וניאוף), מבוססות על עשרת הדיברות. ואולם, האנטייתזה על גירושים וזו שבאה אחריה על נטילת שבועה, מבוססות על חלק אחר בתורת משה, הדין בשבועת שקר ובקיום נדרים לה'.

קראו את ויקרא י"ט 11-13. אילו מצוות מסוימות פורטו כאן? (ראו גם שמות כ' 7).

4

מצוות אלה מתורת משה שצוטטו כאן בידי ישוע, לקוחות מספר ויקרא, מן הפסקה שמגנה מספר דרכים להולכת שולל והונאה. גם כאן ברור שישוע מודאג בעיקר מכוונות הלב. כל מי שנותן הבטחה ואינו מתכוון למלאה ביצע חטא בכוונה תחילה. על אף שהמצווה האוסרת על מתן שבועת שקר קשורה להבטחות שניתנו לזולת, המצווה הבאה עוסקת במתן הבטחות ושבועות לאלוהים.

קראו את דברים כ"ג 21-23. כיצד מתייחסים דברי ישוע במתי ה' 31-37 לכתוב בפסוקים אלה? (ראו גם מה"ש ה' 1-11).

בניגוד לאדם האשם בשבועת שקר, אדם הנודר נדר כספי לה', לא בהכרח מתכוון להונות את ה'. אך ישוע מכיר את הטבע האנושי, לכן הוא מזהיר מפני מתן הבטחות ונדרים שהנודר עשוי להצטער עליהם בעתיד. במקום לתת הבטחות שכמעט נבצר מהאדם למלאן, המשיחי חייב להיות אדם בעל יושרה פנימית, ש"הכן" שלו משמעו "כן" ו"הלא" שלו משמעו "לא"; כדברי ישוע: "אֵךְ תִּהְיֶה מִלְתָּכֶם כֵּן, כֵּן; 'לֹא', לֹא".

הגו בפעם שבה נתתם הבטחה (לאדם או לאלוהים) והתכוונתם למלאה, אך לבסוף לא קיימתם אותה. כיצד תלמדו להיזהר בנוגע לסוגיה זו? ומה לגבי הבטחות שנתתם לעצמכם ולא קיימתם?

מידה כנגד מידה (מתי ה' 48-38)

דומה שהנושא המרכזי בפסוקים שצינו לעיל הוא נקמה או תגמול. הנושא הראשון דן במצוות רבות מתורת משה המבוססות על העיקרון של מתן גמול או ענישה במידה הזהה למידת הפשע. עיקרון זה מכונה "מידה כנגד מידה", או בלטינית, Lex Talionis, שפירושו "חוק התגמול".

כפי שראינו במספר פסוקים (שמות כ"א 22-25, ויקרא כ"ד 17-21, דברים י"ט 21), התורה דרשה מן האשם לחוות את אותה חוויה שחווי הקורבן. אם הקורבן איבד עין, זרוע, רגל או אפילו את חייו, האשם חויב לשלם באותו מטבע, ככתוב: "עֵין תַּחַת עֵין, שֵׁן תַּחַת שֵׁן..." "חוק התגמול" רווח במספר חברות ותרבויות בעולם העתיק. ומדוע לא? הרי דומה שהוא חושף עקרון פשוט של צדק בסיסי, נכון?

חשוב להבין שעיקרון זה נועד להגביל את התגמול, כלומר, למנוע מאנשים לסחוט מאדם שעשה להם עוול פיצוי רב יותר ממה שמגיע להם בצדק. וכך, מבחינות רבות, חוק זה נועד לוודא שהצדק לא יעוות או יסולף.

לפיכך, במתי ה' 42-38, ישוע לא תקף בהכרח את הלגיטימיות של המצווה הדורשת ענישה על פשע. אדרבה, הוא התמקד כאן בתגובתם של המשיחיים לאנשים המנסים לנצלם. במקום לחפש הזדמנויות לנקמה, על המשיחיים "להגיב" באדיבות ובנועם – דבר שנוכל לעשות אך ורק דרך חסד ה' הפועל בנו. במצווה זו, ישוע מעמיק את הבנתנו על משמעות הליכתנו בדרכי ה'.

האנטיתזה האחרונה דנה בגישה המעודדת טיפוח אהבה לאוהבים ושנאה לאויבים. המצווה "ואהבת את רעך" מופיעה בספר ויקרא, י"ט 18. בתנ"ך אין פסוק מפורש הקורא לשנאת האויב, וזאת על אף הכתוב בדברים כ"ג 6-3.

בהקשר של ימי ישוע, עם ישראל היה נתון תחת הכיבוש הרומי והתושבים היהודים נחשבו לאזרחים סוג ב' בארצם שלהם. בהתחשב בכיבוש, הם חשו ודאי מוצדקים בשנאתם לאויב, שלעיתים קרובות רדה בהם ודיכא אותם ביד חזקה. ישוע הראה להם אורח חיים טוב יותר, אפילו תחת נסיבות קשות.

4

קיראו את מתי ה' 44, 45. מה אומר כאן ישוע? והעיקר, כיצד תיישמו את המצווה הזו לגבי אדם שעשה לכם עוול?

לימוד נוסף: "קיראו בספרה של אלן ג'י. ווייט, The Desire of Ages, את הפרק, "The Sermon on the Mount", עמ' 298-314.

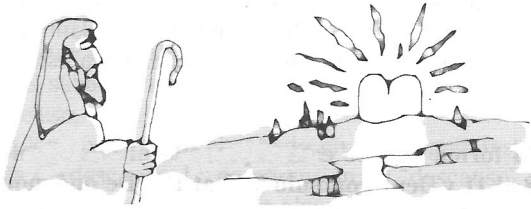
"ישוע דן במצוות בנפרד ומבהיר לעומק את דרישותיה של כל מצווה ומצווה. במקום להסיר יוד אחת מתוקפן, הוא מראה עד כמה מרחיקי לכת עקרונותיהן, וחושף את הטעות הקטלנית של בני עמו, המתבטאת בהפגנת ציות לתורת ה' למראית עין. הוא מכריז כי חילול תורת ה' מתבצע דרך מחשבה זדונית או מבט חושק. מי שעושה יד אחת עם העוול הפעוט ביותר, מחלל את התורה ומשחית את הטבע המוסרי שלו. רצח מתחיל בכוונות רצח המקננות בלב האדם. מי שמפנה מקום בלבו לשנאה, מציב את רגלו בנתיב המוביל לרצח. לפיכך, מנחותיו ותרומותיו מתועבות בעיני ה'." (אלן ג'י. ווייט, The Desire of Ages, עמ' 310).

אהבה היא העיקרון המאחד בין המצוות בתורת ה'. בכל אחת מן "האנטיציות", ישוע מעלה על נס את עיקרון האהבה: אהבה מונעת מאדם לטפח שנאה נגד אחיו או אחותו; אהבה שומרת על אחדות והרמוניה בין בעל ואישה; אהבה מאתגרת את המשיחי להיות ישר והוגן בכל מגעיו עם בני האדם ואלוהים; אהבה מאפשרת לאדם להגיב באדיבות ובנועם על עוול שנעשה לו; אהבה מעצימה את האדם וגורמת לו לנוהג באויבו כפי שהיה רוצה שינהג כלפיו.

שאלות לדיון:

- ① בשיעור השבוע אמר ישוע: "שְׁמַעְתֶּם כִּי נֹאמַר... וְאֵנִי אֹמֵר לָכֶם..." - כאן מופיעה האנטיציה שלו. שימו לב שחלק מן הציטטות שבהן ישוע אמר "שמעתם כי נאמר..." נלקחו ישירות מהתנ"ך. לכן, הבעיה אינה טמונה בציטטות אלא בפרשנותן. איזה לקח נפיק מכך בנוגע לדרך שבה אנו מפרשים את תורותינו? כיצד אנו עלולים להסתכן בבחינת הדברים באופן שטחי מדי והחטאת המשמעות העמוקה הטמונה בהם?
- ② מאמינים רבים נופלים למלכודת של פירוש פסוקים במנותק מפסוקים אחרים. אחד הפסוקים הללו הוא מתי ה' 48, שבו ישוע מצווה עלינו: "הֵיוּ שְׁלֵמִים, כְּמוֹ שְׁאֵבֵיכֶם שֶׁבְשָׁמִים שְׁלֵם הוּא." כיצד חושפת פרשנות הפסוק בהקשר המידי שלו (מתי ה' 43-48) את החשיבות של לימוד זהיר ומדויק של הכתובים? כיצד תגיבו לטענה שפסוק זה מלמד כי עלינו להיות חפים מחטא? מה באמת מלמד פסוק זה, ומדוע תורה זו חושפת את המשמעות האמיתית של היותנו תלמידי המשיח?
- ③ כיצד תורמים הפסוקים שלמדנו (במיוחד אלה הדנים ברצח וניאוף), להבנתנו עד כמה טועים אנשים הטוענים שהתורה בוטלה לאחר מעשה הכפרה בצלב?

המשיח והשבת

5

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: בראשית ב' 1-3, אל העברים

א' 1-3, מה"ש י"ג 14, מרקוס ב' 23-28, יוחנן ה' 9-1, ישעיהו ס"ה 17.

פסוק לשינון: "הוֹסִיף וְאָמַר לָהֶם: 'הַשְּׁבִיט נַעֲשֶׂתָה לְמַעַן הָאָדָם וְלֹא הָאָדָם לְמַעַן הַשְּׁבִיט. לֵכֵן כֵּן הָאָדָם אֵדוּן גַּם לַשְּׁבִיט.'" (מרקוס ב' 27, 28).

מרבית הזרמים בנצרות מקיימים את יום "המנוחה" והתפילה ביום ראשון (למרות שאנשים רבים השומרים את יום א', לא באמת נחים בו). "שמירת" יום א' רווחת כל כך בקרב המשיחיים בימינו, שאנשים רבים מאמינים שיום ראשון הוא "השבת המשיחית". אך לא כל המשיחים נוהגים כך. להפך, כהמשך ישיר לאמונה העברית, המשיחיות לא נפטרה מכל סמליה וסממניה של דת האבות, כולל שמירת השבת ביום השביעי. במשך זמן מה, המשיחיים הקדומים החזיקו רק בתנ"ך שהנחה אותם. לכן אין להתפלא על כך שסוגיית יום חלופי למנוחה ותפילה, לא הוצגה בפני המשיחיים, עד שחלפו למעלה ממאה שנים מעליית המשיח לשמיים. יתרה מכך, רק במאה הרביעית, בעקבות צו קונסטנטינוס, הפכה שמירת השבת ביום א' למדיניות של הכנסייה השלטת.

לרוע המזל, אפילו לאחר הרפורמציה הפרוטסטנטית, כמעט כל הנוצרים דבקו בשמירת שבת ביום א', חרף מצוות התנ"ך המפורשת על שמירת השבת ביום השביעי. בלימודנו השבוע נעסוק במשיח ויחסו לשבת.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-3 במאי.

שבת עברית? (שמות כ' 1-8)

על אף שרבים מתייחסים ליום השביעי כ"שבת העברית", מכתבי הקודש עולה ששמירת השבת קוימה מאות רבות לפני העברים. שורשיה נעוצים במעשה הבריאה עצמו. על פי בראשית ב' 3-1, לאחר שאלוהים כילה את מלאכת הבריאה בשישה ימים, הוא נח ביום השביעי, ואז, "וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ." הדבר מעיד בבירור על מקומה הרם של השבת בבריאת ה'. בנוסף לברכה שה' נתן לה, השבת אף "קודשה". במילים אחרות, אלוהים הרעיף את קדושתו על עדות נצחית זו.

השוו בין שני הדיברות על השבת בשמות כ' 11-8 ובדברים ה' 15-12. כיצד הם מתייחסים להנחה שהשבת לא נועדה אך ורק לעם ישראל?

ההבדל הבולט בין שתי המצוות על השבת הוא הנימוק ההגיוני לשמירת השבת. בספר שמות ניתנה התייחסות ישירה לכתוב בבראשית ב' 3, שכן הדיבר מעלה על נס את העובדה שאלוהים הן ברח והן קידש את השבת. מאידך, בדברים ה' 14 צוין כי יציאת ישראל משעבוד מצרים היא הנימוק לשמירת השבת. אנשים רבים מאמינים על סמך פסוק זה בספר דברים, שהשבת נועדה אך ורק לעם ישראל. אך טענה זו מתעלמת לגמרי מן העובדה שהטקסט בספר שמות מצביע על מעשה הבריאה, שבו כונן ה' את השבת למען האנושות כולה.

זאת ועוד, ההתייחסות בדברים ה' 14 ליציאת מצרים מסמלת את גאולתנו במשיח. לפיכך, השבת מסמלת לא רק את הבריאה, אלא גם את הגאולה – שני נושאים השזורים זה בזה לכל אורכם של כתבי הקודש (עבר' א' 3-1, קול' א' 20-13, יוחנן א' 14-1). לאור העובדה שישוע בוראנו הוא גם גואלנו, השבת ביום השביעי מסמלת את מעשהו הן כבורא והן כגואל.

כל מאמין משיחי יכול לטעון שהוא נח במשיח. לאור חווייתכם האישית, כיצד שמירת השבת ביום השביעי מסייעת לכם לקבל את המנוחה הזו?

עת למנוחה, הלל ותפילה (לוקס ד' 16)

על פי האגרת אל הקולוסים א' 16 והאגרת אל העברים א' 2, המשיח, שטרם לבש בשר ודם, היה מעורב ישירות במלאכת הבריאה. מפסוקים אלה עולה שכל הברואים הם יצירי כפיו. שאול השליח מוסיף וטוען כי המשיח אף נטל חלק בבריאת "מֵה שֶׁבִּלְתִּי נִרְאָה" (קול' א' 16, 17), הכולל כמובן את השבת.

על אף שהמשיח עסק בעצמו במלאכת הבריאה, לאחר שלבש בשר ודם הוא היה נתון תחת מרות אביו שבשמיים ועשה את רצונו (יוחנן ט"ו 15). באחד השיעורים הקודמים למדנו שישוע התנגד למנהגים מסוימים, וניצל כל הזדמנות לתקן מנהגים ומסורות בדת העברית שלא התבססו על רצון ה'. אילו התכוון ישוע לבטל את מצוות השבת, היו לו הזדמנויות רבות לעשות זאת.

מרבית פסוקי התנ"ך הדנים בשבת מציינים שהשבת היא יום המנוחה. משמעות המילה "מנוחה" בשפות מודרניות רבות עלולה לגרום לכמה אנשים להאמין שהשבת נועדה בעיקר לשינה ולמנוחה כללית. אין ספק שנוכל ליהנות משינה ומנוחה בשבת, אך המשמעות האמיתית של המילה "שבת" היא לחדול, לעצור, לנוח. השבת היא היום שבו נוכל לקחת פסק זמן משגרת העבודה בששת ימי השבוע, ולבלות פרק זמן מיוחד בחברת הבורא.

בימיו של ישוע, עם ישראל קיים טקס תפילה חגיגי בשבת (ראו לוקס ד' 16). מי שחי בירושלים באותם ימים, נכח ביום השבת בתפילות מיוחדות במקדש, שכן עבודת הקודש שנערכה בו בשבת היתה שונה לחלוטין מיתר ימות השבוע. יהודים שחיו בגלות התכנסו בבתי הכנסת ששימשו מקום כינוס דתי וחברתי. ביום השבת, מרגע שבבית הכנסת נמצאו עשרה גברים (מניין), ניתן היה לקיים את טקסי התפילות.

איזה מידע נפיק מן הפסוקים שלהלן על שמירת השבת בקרב המשיחיים הראשונים? מה נלמד מכך על אנשים הטוענים שהשבת הוחלפה ליום א' לכבוד ולזכר תחיית המשיח? (מה"ש י"ג 14, 42, 44; ט"ז 13; י"ז 2; י"ח 4; עבר' ד' 9.)

בהתחשב בשורשיהם היהודיים היה זה אך טבעי למשיחיים הראשונים להלל את ה' ביום שהתורה צוותה עליו. ועם זאת, כמעט כעשרים שנים לאחר עליית ישוע לשמיים, עדיין היה זה "ממנהגו" של שאול השליח לבקר בבית הכנסת בשבת (מה"ש י"ז 2). לפיכך, אין שום ראיה בכתבי הקודש המעידה כי המשיחיים הראשונים שמרו את יום א' במקום את יום שבת.

עת לתענוגות (מרקוס ב' 27, 28)

רבים מאלה הטוענים שהם שומרי שבת, לא תמיד מבינים מה כרוך בשמירת השבת. כשם שחלק מן הפרושים בימי ישוע הטילו איסורים וסייגים, גם היום עדיין ישנם אנשים ה"אוסרים" את השבת מאחורי חומות נוקשות של חוקים וכללים – "מצוות אנשים מלומדה". (בזמן שישנם אנשים שהפכו את השבת ליום חול שאינו שונה מיתר ימות השבוע). השבת אמורה להיות תענוג, לא עול, אך היא עדיין נחשבת יום קודש ואנו אמורים לשמור על קדושתה. כאשר ישוע התהלך עלי אדמות, חלק ממנהיגי הדת הוסיפו לגבי השבת שלושים ותשע מצוות שאינן כתובות בתורה. הם טענו שאם העם יצליח לשמור את שלושים ותשע המצוות הללו, אזי קדושת השבת תישמר בצורה מושלמת. כתוצאה מכינון מצוות אלה (על אף שכוונת המחוקק היתה טובה), השבת שנועדה להיות יום שמחה ותענוג, הפכה לעול בעבור רבים.

קיראו בתשומת לב את מרקוס ב' 23-28. מדוע קטפו התלמידים את שיבולי החיטה? האם נאמר כאן שישוע השתתף איתם במעשה זה? אילו מצוות מן התורה הם חיללו, אם בכלל?

כשישוע ותלמידיו הרעבים צעדו בשדה ביום שבת, התלמידים החליטו להשביע את רעבונם בעזרת שיבולי חיטה שקטפו. על אף שהשדה לא היה בבעלותם, המעשה שעשו נחשב חוקי על פי תורת משה (ראו דברים כ"ג 25), זאת על אף שהפרושים ראו בכך חילול של מצווה אחרת בתורת משה, שאסרה על זריעה וקציר בשבת (שמות ל"ד 21). מסתבר שישוע עצמו לא אכל משיבולי החיטה, ואף על פי כן הקדיש זמן כדי להגן על מעשי תלמידיו. ישוע הזכיר לפרושים שאפילו דוד המלך ואנשיו אכלו את לחם הפנים, לחם הקודש "האסור", בזמן שהיו רעבים. במרקוס ב' 27, 28, ישוע מכריז שהשבת כוננה לתועלתם של בני האדם, לא להיפך. במילים אחרות: השבת לא ניתנה לנו כדי שנעבוד אותה, אלא כדי שתספק לנו הזדמנויות לעבוד את ה'. כמתנת ה' לאנושות, השבת לא נועדה לדכא ולהעיק, אלא לספק מנוחה ושחרור. השבת היא הדרך לחוות את המנוחה והחירות שנחלנו במשיח.

מהם חלק מן הדברים שתוכלו לעשות בשבת, שאומנם אתם מתקשים לעשות ביתר ימי השבוע? הגו לעומק בסוגיה, והביאו את תשובתכם לשיעור בשבת.

עת לרפא (לוקס י"ג 16)

כשאלוהים ברא את העולם, הוא הכריז כי "כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה... – טוֹב מְאֹד." (ברא' א' 31). ואולם, מרגע שהחטא חדר לבריאה, הבריאה הושחתה בידי הרוע והשפעתו ניכרת בכל מקום. בני האדם, על אף שנוצרו בצלם ה', הפכו מועדים למחלות, ניוון ומוות. נהוג לומר שהמוות הוא חלק מהחיים; אך למעשה, המוות הוא שלילת החיים, לא חלק מהחיים. הוא לא נועד מעולם להיות חלק מחווייתנו כבני אנוש. בהתחשב בתוכנית המקורית של אלוהים בעבור האנושות, אין זה מפתיע שחלק מנסי הריפוי הדרמטיים ביותר שישוע חולל אירעו ביום השבת.

עיברו על סיפורי הריפוי בשבת במרקוס ג' 1-6, לוקס י"ג 10-17, יוחנן ה' 9-1, ט' 1-14. אילו לקחים נפיק מנסים אלה על תכליתה האמיתית של השבת?

5

כל אחד מן הנסים המרהיבים והמפעימים שישוע חולל בשבת מפגין את המשמעות האמיתית של השבת. לפני שישוע ריפא את האיש בעל היד היבשה, הוא פנה אל באי בית הכנסת בשאלה הרטורית הבאה: "הֲאֵם מִתֵּר לְהִיטִיב בְּשַׁבָּת אוֹ לַעֲשׂוֹת רָעָה? לְהַצִּיל נָפֶשׁ אוֹ לְהָרֵג?" (מרק' ג' 4). אם לאדם יש הזדמנות להקל על סבלות הזולת ביום החירות הזה, מדוע שלא יעשה זאת? למעשה, נס הריפוי של האישה בעלת הגב הכפוף, מפגין בעוצמה רבה את תכליתה של השבת כיום שחרור וחירות (לוקס י"ג 17-10). לאחר שישוע ספג ביקורת על ריפוי האישה, הוא שאל: "וְאַיֶּה זֹאת, בֵּית אַבְרָהָם, אֲשֶׁר הִשְׁטָן כָּבֵל אוֹתָהּ בְּמִשְׁךָ שְׂמוֹנָה עֶשְׂרֵה שָׁנָה, הֲאֵם לֹא הָיָה צָרִיךְ לְהַתִּיר אוֹתָהּ מִן הַכָּבֵל הַזֶּה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת?" (לוקס י"ג 16).

נושא השחרור טמון גם בסיפור הריפוי של החולה ליד ברכת בית חסדא, שסבל במשך שלושים ושמונה שנים (יוחנן ה' 9-1), וכן בסיפור הריפוי של העיוור מבטן ומלידה (יוחנן ט' 1-14). בתגובת להאשמת הפרושים על כך שחילל את השבת כשחולל נסים, ישוע הזכיר להם: "אֲבִי פּוֹעֵל עַד עֵתָהּ וְגַם אֲנִי פּוֹעֵל." (יוחנן ה' 17). אילו ה' לא היה מתיר את הריפוי, הוא לא היה קורה. כשמדובר בהקלת סבלי האנושות, אלוהים אינו נח.

מה נלמד מטעויותיהם של מנהיגי הדת על הדרך שבה רעיונות מגובשים מראש עלולים לעוות אותנו, אפילו לאמיתות הברורות ביותר?

כריאה חדשה

השבת לא רק מזכירה לנו את כוח היצירה של אלוהים, אלא אף מצביעה על הבטחות השיקום שנתן לנו. ואכן, בכל ריפוי שישוע חולל בשבת, הבטחת ה' בדבר שיקום נצחי אושישה בעוצמה רבה. בדרכה הייחודית, השבת מעניקה לנו תמונה רחבה, החל מקדמת דנן, כלומר, מראשית ההיסטוריה של העולם ועד לעתיד הרחוק, לגורל הסופי שיועד לאנושות. כאמור, ניתן לומר שהשבת מצביעה הן על הבריאה והן על הגאולה.

אלוהים ברא את העולם. ואולם, עקב החטא, הבריאה הושחתה וטומאה. אך טומאה זו לא תישאר על כנה לנצח. שיקום הוא היבט מרכזי בתוכנית הגאולה – לא רק שיקום העולם, אלא בעיקר שיקומם של בני האדם שנוצרו בצלמו ובדמותו של ה'; הללו ישוקמו לדמותו של ה' ויחיו בארץ החדשה שה' יברא. אותו אלוהים שברא את העולם הראשון, שאת מלאכתו אנו חוגגים בכל יום שבת, ישוב ויברא את העולם. (חישבו על כך שזכירת מעשה הבריאה חשובה כל כך, שאנו מצווים לעשות זאת פעם בשבוע בדרך מיוחדת במינה).

קיראו את הפסוקים שלהלן. איזה מסר טמון בכל אחד מהם, שניתן לקשור אותו למשמעות השבת?

- _____ ישעיה ס"ה 17
- _____ ישעיה ס"ו 22
- _____ פטר"ב ג' 13-9
- _____ ההתגלות כ"א 1
- _____ קור"ב ה' 17
- _____ אל הגלטיים ו' 15
- _____ ההתגלות כ"א 5

השבת "מכריזה כיבורא הכול בשמיים ובארץ, שדרכו כל הדברים מתקיימים ונשארים שלמים, הוא הוא ראש הקהילה, וכי דרך גבורתו אנו מתפייסים עם ה'... השבת היא האות לכוחו של המשיח לקדשנו ולעשותנו קדושים. היא ניתנת לכל מי שהמשיח מקדש. כאות לכוחו המקדש, השבת ניתנת לכל אלה שהפכו חלק מישוראל שלה'." (אלן ג'י. ווייט, The Desire of Ages, עמ' 288, 289).

אילו צעדים מעשיים תנקטו כדי לאפשר לגבורת ה' לקדש אתכם? כלומר, אילו בחירות אתם נוטלים מדי יום, המעכבות את תהליך הבריאה הזה בקרבכם או מקדמות אותן?

לימוד נוסף: "מראשית העימות הגדול בשמיים, תכליתו של השטן היתה לשים קץ לתורת ה'. כדי לבצע זאת, הוא פתח במרי נגד הבורא, ועל אף שגורש מן השמיים, המשיך במלחמה זו עלי אדמות. המטרה שאותה הוא מגשים בעקביות היא להוליך שולל את בני האדם, ולפיכך לגרום להם לחלל את תורת ה'. בין אם מטרה זו תוגשם על ידי ביטול התורה או מאיסה באחת ממצוותיה, התוצאה תהיה זהה בסופו של דבר. אדם שנכשל בקיום 'יוד אחת' בתורה מפגין בוז לתורה כולה; השפעתו ודוגמתו מעידים על חילול התורה; וכך 'אֵשׁ הוּא בְּכָל'. איגרת יעקב ב' 10." (אלן ג'י. ווייט, The Great Controversy, עמ' 582).

שאלות לדיון:

5

- 1 עיברו על דבריה אלה של אלן ג'י. ווייט, שחלק מהם צוטטו בהקדמה. כיצד השבת ומה שהתחולל בה במלכות המשיח מסייעים לנו להבין את מתקפת השטן על תורת ה'?
- 2 בפסוקים הבאים, מרק' ג' 2, לוקס י"ג 14, יוחנן ה' 18, ט' 16, ישוע מואשם בחילול השבת. עיברו על שמות כ' 11-8, ובידקו האם ישוע היה ראוי להאשמות אלו. מה תאמרו לאנשים הטוענים שפסוקים אלה מעידים על חילול השבת בידי ישוע?
- 3 עיברו בכיתה על התשובה שנתתם לשאלה האחרונה בשיעור ביום ג'. כלומר, אילו הם חלק מהדברים שהשבת מאפשרת לכם לעשות, שבימי חול נבצר מכם לעשותם בשל מחויבויותיכם?
- 4 הגו בחוויית השבת שלכם. האם השבת מבחינתכם היא יום של מנוחה, חירות ושחרור, או יום של שיעבוד, עול, לחץ ומחווה מבשרת רעומ? כיצד תלמדו ליהנות בשבת ולהתענג עליה, ככתוב: "אִם תָּשִׁיב מִשְׁבַּת רְגְלֶךָ, עֲשׂוֹת חֲפָצְךָ בְּיוֹם קִדְשִׁי; וְקִרְאתָ לְשַׁבַּת עֹנֶג, לְקַדֹּשׁ יְהוָה מְכַבֵּד, וְכַבְדָּמוֹ מַעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ, מִמָּצְאוֹ חֲפָצְךָ וְדָבָר דְּבָר." (ישע' נ"ח 13)?

מות המשיח והתורה

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: רומ' ד' 6-1; ח' 8-5; ז' 13-7; ד' 15; מה"ש י"ג 38, 39; גלט' ג' 10.

פסוק לשינון: "כֵּן גַם אַתֶּם, אֲחֵי, מִתְּחִלָּה הִתְּוָה בְּגוֹפִי שֶׁל הַמָּשִׁיחַ, בְּאִפְּן שֶׁנַּעֲשִׂיתֶם שִׂיכִים לְאַחֵר, לָזֶה שֶׁהוֹקֵם מִן הַמָּתִים, כִּדִּי שֶׁנַּעֲשֶׂה פָּרִי לְאֱלֹהִים." (אל הרומים ז' 4).

אישה נוסעת במהירות מופרזת. לפתע היא רואה במראה האחורית אורות מהבהבים של ניידת משטרה ושומעת את יללת הסירנה. היא עוצרת בצד, נוטלת את ארנקה ושולפת את רישיון הנהיגה שלה. שוטר התנועה מתקרב, לוקח את רישיונה וחוזר לרכבו. היא תוהה מה יהיה גובה הקנס בדו"ח שתקבל (היא עברה בגדול את המהירות המותרת); היא גם דואגת איך תצליח לשלם את הקנס. לאחר דקות ספורות, השוטר חוזר ואומר לה: "הכול בסדר, גברת, מה שנעשה כדי שלא תאלצי לשלם את הקנס על עבירת התנועה זה לבטל את החוק. את לא צריכה לדאוג יותר לגבי נהיגה במהירות מופרזת."

עד כמה שהסיפור נשמע מגוחך, הוא לא יותר מגוחך מן התיאולוגיה הגורסת כי אחרי מות ישוע, התורה, על עשרת הדיברות הנכללות בה, בוטלה. השבוע נתעמק במות ישוע ומשמעותו בהקשר לתורה.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-10 במאי.

מתים לגבי התורה (רומ' ז' 6-1)

קיראו בתשומת לב את פרק ז' פסוקים 1-6 באיגרת אל הרומים, וסכמו כמיטב יכולתכם את דברי שאול. קיראו את הקטע בקפדנות, תוך שאתם נזכרים בפסוקים אחרים מכתבי הקודש הדנים בתורה.

על פי שאול, "לתורה יש מרות על האדם כל זמן שהוא חי". בכמה גרסאות של כתבי הקודש תורגם בטעות "התורה מחייבת את האדם עד המוות". ואולם, הדגש כאן אינו על המתים, אלא על החיים.

הדוגמה ששאול שואב מחוק הנישואים מלמדת, שכאשר גבר נשוי מקיים קשר אינטימי עם אישה שאינה אשתו, הוא מחלל את התורה ואשם בניאוף. רק לאחר מות אשתו הוא רשאי לשאת בת זוג אחרת בלי לחלל את התורה.

בנוסף, ישנם אנשים הטוענים שקטע זה מלמד על מות התורה; ואולם, למעשה הוא מעיד על מות האדם לתורה דרך גוף המשיח (רומ' ז' 4). על פי האיגרת אל הרומים ו' 6, "האדם הישן" הוא החלק באדם שמת. כשאדם מתאחד עם האדם הישן, הוא מחלל את התורה, מורשע על ידי התורה ומוצא את עצמו לכוד בקשר זוגי אומלל (רומ' ז' 11-9, 24). לאחר מות "האני הישן", המאמין חופשי לקיים קשר עם אחר – הלוא הוא המשיח שקם לתחייה. לכן שאול אומר: "כן גם אתם, אחי, מתם לגבי התורה בגופו של המשיח, באופן שנעשייתם שיכים לאחר, לזה שהוקם מן המתים..." (רומ' ז' 4).

מה ששאול אומר הוא, שמשום שהתורה מחייבת כל אדם חי, תורת ה' חייבת למשול גם באיחוד החדש. ואולם, משום שהמאמין נשוי עתה למשיח, הוא חופשי מהרשעת התורה, שכן הוא מכוסה בצדקת המשיח.

שאול אינו טוען שעשרת הדיברות אשר מגדירים את החטא, בוטלו; הדבר יסתור את מרבית כתבי הקודש, כולל איגרותיו שלו. אדרבה, הוא מדבר על קשר חדש עם התורה דרך אמונה בישוע. התורה עדיין מחייבת, אלא שלגבי מאמינים בישוע שמתו ל"אדם הישן" ולחטא, נבצר מכוחה של התורה להרשיעם, שכן עתה הם "שיכים לאחר", לישוע.

תורת החטא והמוות (רומ' ח' 1-8)

שאל מבטיח למשיחיים: "לכן אין עֲקָשׁוֹ שׁוֹם הַרְשָׁעָה עַל אֵלֶּה שֶׁנִּמְצְאִים בְּמִשְׁחָה יִשׁוּעַ, כִּי חֹק רוּחַ הַחַיִּים שֶׁבְּמִשְׁחָה יִשׁוּעַ שִׁחְרַר אוֹתִי מִחֹק הַחֲטָא וְהַמָּוֶת." (רומ' ח' 1, 2)
כשקוראים את הפסוקים הללו במנותק מן ההקשר המידי שלהם, דומה ששאל מתייחס כאן לשתי תורות סותרות: תורת החיים ותורת החטא והמוות. ואולם, השוני ביניהן אינו נעוץ בתורה, אלא באדם, לפני ואחרי קבלת המשיח באמונה.

כיצד מבהיר הדין שמציג שאל באיגרת אל הרומים ז' 13-7 את תפקידה של התורה?

6

של התורה תלוי באדם שהיא דנה בו. לדוגמה, אותה סכין יכולה לשמש רופא מנתח כדי לרפא או רוצח כדי לרצוח. בדומה, גנב שעבר עבירה כשגנב ארנק נמצא בקשר שונה עם התורה מהאדם שהתורה נועדה להגן עליו (בעל הארנק). התורה עצמה נחשבת "תִּנְיָה קְדוֹשָׁה, וְהַדְּבָר... קְדוֹשׁ וְנִשְׁרָט וְטוֹב", או כ"חֹק הַחֲטָא וְהַמָּוֶת" (רומ' ז' 12, רומ' ח' 2). ואולם, בדיוק כפי שהנקם של ה' שנועד לענישה אינו גורם לו לחדול להיות אלוהי האהבה, תפקיד התורה בתור חוק החטא והמוות אינו הופך אותה לחוטאת.

על פי האיגרת אל הרומים ח' 5-8, התורה היא חוק ה"חטא ולמוות" בעבור אנשים ש"הוֹגִים בְּמַה שֶׁשִּׁיחָן לְבָשָׁר" (רומ' ח' 5). אדם ש"הוֹגֵה בְּמַה שֶׁשִּׁיחָן לְבָשָׁר" עדיין נשוי ל"אני" הישן שלו, ואין לו שום רצון לנתק את הקשר הזה ולהתאחד עם המשיח שקם לתחייה. כתוצאה מהחיבור הלא קדוש הזה, הוא מוצא את עצמו "עוין" את ה' ותורתו, שכן ה' ותורתו מנוגדים לחלוטין לאיחודו עם האדם הישן. (רומ' ח' 7).

ואז שאל מדגיש שנבצר מאדם ה"הוֹגֵה בְּמַה שֶׁשִּׁיחָן לְבָשָׁר" ו"כפוף לְבָשָׁר" להיכנע לתורת ה' או אפילו לרצות את ה' (רומ' ח' 7, 8). קרוב לוודאי שזו אינה התייחסות לאדם הנאבק בחוק החטא שתואר באיגרת אל הרומים ז' 13-25, מאחר שאדם זה משרת את תורת ה' ב"שכלו" (רומ' ז' 25). כפי הנראה, שאל מתייחס כאן לאותם אנשים שרשעותם "מעכבת את האמת" (רומ' א' 18). התורה הפכה ל"חוק החטא והמוות" (רומ' ב' 12) בשביל אנשים כאלה, המורדים בריבונות האל.

איזה יחס אתם מפגינים כלפי התורה בשעה שאתם מחללים אותה?

כוחה של התורה

מהו תפקידה של התורה על פי אל הרומים ד' 15, ה' 13, ו-ז' 7? בנוסף, מה נאמר באיגרת אל הרומים ז' 8-11 על השפעת התורה על אדם שמחלל אותה?

לכל כלי או מכשיר יש תכלית. ממש כשם שמפתח פותח מנעול סגור או סכין משמשת כדי לחתוך משהו, כך התורה משמשת כדי להגדיר את החטא. ללא תורת ה', לא היתה שיטה מוחלטת המלמדת מה רצוי ומה אינו רצוי בעיני ה'. ולמרות שהחטא אינו יכול להתקיים ללא התורה, שאול מבהיר מפורשות שהתורה אינה שותפה מרצון של החטא: "הִיִּתְּכֶן מִכָּאן שֶׁדָּבָר טוֹב גֶּרֶם לִי מָוֶת? בְּשׁוֹם פָּנִים לֹא! אוֹלָם הַחֲטָא, לְמַעַן יֵרָאֶה שֶׁהוּא חָטָא, גֶּרֶם לִי מָוֶת בְּאַמְצָעוֹת מִשְׁהוּ טוֹב כְּדִי שֶׁעַל יְדֵי הַדְּבָר יִבְלֹט הַחֲטָא בְּמִלָּא חֲמַרְתּוּ." (רומ' ז' 13).

כיצד הפסוקים שלעיל שופכים אור על הכתוב בקור' א ט"ו 54-58?

אם קוראים את הכתוב באיגרת הראשונה אל הקורינתיים ט"ו 54-58 במנותק מיתר האיגרות, דומה שהמחבר דוגל בהשקפה שלילית על תורת ה'. אבל הנקודה ששאל ביקש לחדד היא, שהתורה "מעצימה" את החטא רק משום שהיא מגדירה מהו חטא. ומוכן ש"שִׁכְרֵי הַחֲטָא הוא מָוֶת" (רומ' ו' 23). אלמלא התורה, לא היה מוות, שכן אי אפשר היה להגדיר את החטא. מטרתו של שאול בפרק ט"ו באיגרת הראשונה אל הקורינתיים, אינה להוכיח שהתורה היא שטנית, אלא להראות כיצד, דרך מותו ותחייתו של המשיח, כל אדם שמאמין במשיח יכול לנחול ניצחון על המוות – מוות שבא עליו אך ורק עקב חילול התורה.

מתי לאחרונה חטא נגדכם אדם אחר, כלומר, חילל את התורה באופן כזה שנפגעתם ממנו? כיצד חוויה כזו מסייעת לנו להבין מדוע הרעיון שעל פיו תורת ה' בוטלה לאחר מעשה הכפרה בצלב, שגוי כל כך?

קצרת ידה של התורה

על אף שמבחינה מסוימת (כפי שראינו אמש), התורה "מעצימה" את החטא, הלכה למעשה היא לגמרי חסרת אונים. כיצד ייתכן שדבר כלשהו יהיה רב כוח וחסר אונים בעת ובעונה אחת? גם כאן, השוני אינו נעוץ בתורה, אלא באדם. כשאדם מגלה שהוא חוטא, התורה מאלצת אותו להודות שהוא פעל נגד רצון ה' וכתוצאה מכך הוא צועד בנתיב המוות. מרגע שהבין שהינו חוטא, הוא עשוי לדבוק בתורה כלשונה וככתבה. ואולם, העובדה שהוא חטא הופכת אותו לבן מוות.

קיראו את מעשי השליחים י"ג 38, 39, האיגרת אל הרומים ח' 3, והאיגרת אל הגלטים ג' 21. מה נאמר בפסוקים אלה על התורה והגאולה?

6

ישנם אנשים המאמינים שדבקות יתרה בתורה תעניק להם גאולה, אך כתבי הקודש אינם מלמדים זאת. התורה מגדירה את החטא (רומ' ז' 7), אך היא אינה מוחלת על החטא (גלט' ב' 21). לפיכך, לדברי שאול, אותה התורה שמעצימה את החטא היא אף חלשה, "שִׁכְּן מִה שֶׁלֹא יָכֹלָה הַתּוֹרָה לַעֲשׂוֹת, מִפְּנֵי שֶׁלֹא יָכֹלָה לְהַתְּגַבֵּר עַל הַבִּשּׁוֹר, זֹאת עֲשָׂה אֱלֹהִים." (רומ' ח' 3). התורה מסוגלת להרשיע את החוטא על חטאיו, אך נבצר ממנה לעשותו צדיק. מראה יכולה לשקף ולהראות לנו את פגמינו; היא אינה יכולה לתקנם. כפי שאלן ג'י. ווייט כותבת: "התורה אינה יכולה להושיע את אלה שהורשעו על ידה; אין בכוחה להציל את האובדים." (The Signs of the Times, 10 בנובמבר, 1890).

כאשר אנו בוחנים לעומק את תכלית התורה, קל להבין מדוע ישוע הפך קורבן תמורה למען האנושות. מות ישוע הציב את בני האדם החוטאים בקשר הולם עם אלוהים ועם תורתו "הקדושה והישרה" (רומ' ז' 12). בעת ובעונה אחת, מות ישוע הראה לנו שדרך קיום התורה, לא ניתן להשיג גאולה. אחרי הכול, אם ציות לתורה היה יכול להושיענו, ישוע לא היה מת במקומו. העובדה שהוא מת במקומו מגלה שציות לתורה אינו יכול להושיענו. אנו זקוקים לדבר מה קיצוני יותר.

על אף שהובטח לנו שוב ושוב שנקבל את הכוח לציות לתורת ה', מדוע אין די בציות זה כדי להיושע? מבחינה מסוימת, לא קשה לענוות על השאלה. בחנו את עצמכם ואת צינותכם לתורה. אילו גאולתכם היתה תלויה בציותכם לתורה, איזו תקווה היתה לכם?

קללת התורה (גלט' ג' 10-14)

מה נלמד מן הפסוקים הבאים על הטבע האנושי? כיצד אנו רואים את ממשותה של אמיתה זו מדי יום? (תהל' נ"א 5, ישע' ס"ד 6, רומ' ג' 23).

חוץ מישוע, כל בני האדם חולקים את אותה חוויה בכך שכולנו הוכתמנו בחטאו של אדם הראשון. כתוצאה מכך, איש אינו יכול לטעון לצדיקות מוחלטת. ישנם כמה חסידים כמו אליהו וחנן שחיו בקרבה יתרה עם ה', אבל איש מהם לא הצליח לחיות חיים חפים מחטא. למעשה, בזכרו זאת, שאול הכריז: "הַנְּשָׁעִים עַל קִיּוֹם מַצּוֹת הַתּוֹרָה נְתוּנִים תַּחַת קְלָלָה, שְׁהִרִי כְּתוּב, 'אֲרוּר כָּל מִי שֶׁלֹּא יָקִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הַכְּתוּבִים בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה לַעֲשׂוֹת אוֹתָם.' (גלט' ג' 10). האמת היא שהתורה דורשת ציות מוחלט, ומי הצליח להפגין זאת תמיד זולת ישוע?

כיצד מסייע לנו הכתוב באיגרת אל הרומים ו' 23 להגדיר מהי "קללת התורה"? (ראו גם גלט' ב' 17 ויחזקאל י"ח 4).

כל אדם נתון באופן טבעי תחת קללת התורה. משום שבתורה אין מקום לטעויות, בלתי אפשרי לאדם לתקן את חטאי העבר. כתוצאה מכך, החוטא נידון למוות. יעקב מצייר תמונה קודרת יותר בהזכירו לנו שמי שנכשל במצווה אחת אשם בחילול התורה כולה (יעקב ב' 10). שכר החטא הוא מוות, והמוות אינו פוסח על איש.

כשאנו מכירים במצבנו הביש ומבינים שאנו נתונים תחת קללה, לא קשה לנו להבין את גודל אהבתנו של אלוהים: "אוֹלָם אֱלֹהִים מְגַלָּה אֶת אֲהֲבָתוֹ אֵלֵינוּ בְּכֶךְ שֶׁהַמְּשִׁיחַ מֵת בַּעֲדֵנוּ כְּאִשֶּׁר עוֹד הֵינּוּ אֲנָשִׁים חוֹטְאִים." (רומ' ה' 8). דרך מותו, "הַמְּשִׁיחַ פָּדָה אוֹתֵנוּ מִקְלַלֹּת הַתּוֹרָה בְּכֶךְ שֶׁהָיָה לְקָלָלָה בַּעֲדֵנוּ." (גלט' ג' 13).

הגו בדברי שאול: "הַנְּשָׁעִים עַל קִיּוֹם מַצּוֹת הַתּוֹרָה נְתוּנִים תַּחַת קְלָלָה"; דהיינו, משום שנבצר מהתורה להושיענו, אנו נתונים תחת קללה וראויים למוות. כיצד הודאה באמיתה זו מסייע לנו להעריך ולהוקיר יותר את מה שנחלנו במשיח? כיצד אנו מפגינים את ההערכה הזו בחיינו? (ראו יוח"א ה' 3).

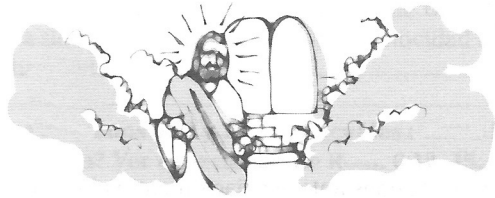
לימוד נוסף: קיראו בספרה של אלן ג'י. ווייט, *The Desire of Ages*, את הפרק, "It Is' Finished", עמודים 758-764.

"התורה דורשת מן האדם צדיקות – חיי צדקה ואופי כליל שלמות – וזאת הרי נבצר ממנו למלא. אין בכוחו של האדם לקיים את מצוות תורת ה' הקדושה. אך המשיח, שבא לעולם בדמות אדם, חי חיי קדושה ופיתח אופי כליל שלמות. את המעלות הללו הוא מעניק חינם אין כסף לכל מי שמקבל אותו. המשיח מסר את חייו בעבור בני האדם, לכן חייו משמשים תחליף לחייהם. כך הם זוכים למחילת חטאי העבר בזכות אורך רוחו של ה'. יתרה מכך, המשיח מנחיל לאדם את תכונותיו ומעלותיו של ה'. הוא בונה את האופי האנושי בדמות אופיו של אלוהים, ויוצר מרקם נאה של עוצמה רוחנית ויופי רוחני. בדרך זו, צדקת התורה מתגשמת במאמין המשיחי. אלוהים 'הוא צדיק ומצדיק את בן אמונת ישוע'. רומ' ג' 26." (אלן ג'י. ווייט, *The Desire of Ages*, עמ' 762). לסיכום, מות ישוע מפגין בתוקף את נצחיותה של תורת ה'. כשאבות האנושות חטאו, ה' היה יכול לבטל את תורתו ולהסיר את העונשים על חילולה. ואולם, הדבר היה מוביל לחיי הפקרות ולאומללותם של דרי העולם. תחת זאת, אלוהים בחר לשלוח את בנו כקורבן תמורה בעבורנו, בכך שקיבל את העונש הצודק על החטא כפי שהתורה דורשת מכל אדם ואדם. דרך מות ישוע, האנושות כולה מקיימת קשר חדש עם ה'. פירוש הדבר הוא שכל אחד ואחד מאיתנו יכול לקבל מחילת חטאים ולעמוד כליל שלמות לפני ה' דרך אמונה בישוע.

שאלות לדיון:

- ① לשיטתן של דתות רבות, כשאדם מת, אלוהים שוקל את מעשיו הטובים כנגד מעשיו הרעים כדי לקבוע אם הוא זכאי או אינו זכאי לחיי נצח. מה שגוי לחלוטין בהלך חשיבה כזה?
- ② ישוע המשיח, השווה לאלוהים, מת בעבור חטאינו. אם אנו סבורים שציות לתורה עשוי להוסיף במשהו לפועלו של המשיח בעבור גאולתנו, מה אומר הדבר על היעילות של קורבן המשיח?
- ③ מהן חלק מן הסיבות האחרות לכך שהרעיון על פיו התורה בוטלה לאחר מעשה הכפרה בצלב, שגוי מעיקרו? כשאנשים טוענים זאת, למה בדיוק הם מתכוונים, כלומר, איזו מצווה בוטלה לדעתם?

הַמְּשִׁיחַ הוּא תַּכְלִית הַתּוֹרָה

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: רומ' ה' 12-21, ו' 15-23, ז' 13-25, ט' 30-4, גלט' ג' 19-24.

פסוק לשינון: "הַיְּהוֹשִׁיעַ הוּא תַּכְלִית הַתּוֹרָה, כְּדֵי שִׂיַּעֲדֶךָ כָּל מִי שֶׁמֵּאֲמִין." (אל הרומים י' 4).

7

בכתב עת ידוע הופיעה פרסומת על עמוד שלם, שנשאה את הכותרת: "זכו בנצחיות! (ואנחנו לא עובדים עליכם)". מבחינה מסוימת, הם, המפרסמים, אכן "עבדו" על הקורא, שכן בסוף הפרסומת נאמר: "כדי לגלות כיצד תוכלו להשאיר מורשת נדיבה שתעניק בשמכם מתנות ותרומות לנצח, התקשרו לקבלת ספרון חינוך."

סופרים, למדנים, פילוסופים ותאולוגים התחבטו לאורך הדורות בסוגיית המוות ומשמעותו בחיננו. לפיכך, מודעת הפרסומת הזו היתה דרך חכמה, גם אם היא לא צלחה לבסוף, שנועדה לעזור לאנשים להתמודד עם המוות המצפה להם.

בניגוד לכך, כתבי הברית החדשה מלמדים על הדרך היחידה לזכות בחיי נצח: דרך אמונה בישוע ולא דרך קיום התורה, על אף שאנחנו אמורים לקיים את התורה. ואכן, ציות לתורה אינו סותר את החסד; אדרבה, אנו אמורים לציית לתורה כתוצאה מקבלת חסד.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-17 במאי.

"הִיכֹן שֶׁהַתְּרָכָה הַחֲטָא..." (רומ' ה' 21-12)

על אף שהתורה מצביעה על חטאינו, אין בכוחה להושיענו מהם. ואולם, דווקא קוצר ידה של התורה מעיד על הצורך שלנו בישוע המשיח – הפתרון היחיד לסוגיית החטא.

קיראו את אל הרומים ה' 12-21. כיצד נחשף כאן המסר על חסד ה'?

שימו לב לקשר הקבוע בין החטא למוות בקטע זה. השניים שבים ומופיעים יחדיו בזיקה מידית. זאת משום שהחטא, דהיינו, חילול תורת ה', מוביל למוות.

עכשיו קיראו את האיגרת אל הרומים ה' 20. כאשר "הַתְּוֹרָה בָּאָה... רְבוּ הַעֲבֹרוֹת," מהבחינה שהתורה הגדירה מפורשות מהו חטא. אך במקום לגרום לתוצאת החטא הטבעי, דהיינו, המוות, זכינו בחסד רב יותר. שאול מכריז: "אֲבָל הִיכֹן שֶׁהַתְּרָכָה הַחֲטָא, הַחֲסָד שֶׁפָּע עוֹד יוֹתֵר." במילים אחרות: בלא הבדל עד כמה חמור החטא, די בחסד ה' כדי לכסות עליו בעבור המאמינים, התובעים לזכותם באמונה את הבטחותיו.

אנשים רבים המושפעים מגרסת התרגום של יוח"א ג' 4, שעל פיה, "הַחֲטָא הוּא עֲבֹרָה עַל הַתְּוֹרָה," מגבילים את החטא לחילול עשרת הדברות בלבד. ואולם, בתרגום מילולי יותר נאמר כאן: "החטא הוא הפקרות." כל דבר המנוגד לעקרונות ה' מהווה חטא. לפיכך, על אף שעשרת הדיברות טרם ניתנו רשמית כשאדם הראשון אכל מן הפרי האסור, הוא חילל את צו ה' (ברא' ב' 17), וכתוצאה מכך הואשם בחטא. ואכן, דרך חטאו של אדם הראשון הוטלה קללת המוות על האנושות לדורותיה (רומ' ה' 12, 17, 21).

בניגוד לחוסר נאמנותו של אדם הראשון, דבקונו של ישוע בתורת ה' הולידה את התקווה לחיי נצח. על אף שהשטן ניסה לפתות את ישוע, הוא עמד בניסיון ולא חטא מעולם (עבר' ד' 15). לכן שאול השליח מהלל באיגרתו אל הרומים את צייתו וצדקתו של ישוע, המנחילים חיי נצח לכל מקבליהם (רומ' ה' 21-18). ישוע, אדם השני, קיים את התורה כולה ושבר את קללת המוות. צדקתו יכולה להיות כעת נחלת המאמין בו. אדם שהורשע למוות משום שירש את חטאו של אדם הראשון, יכול עכשיו לנחול את מתת החיים דרך קבלת צדקתו של אדם השני, ישוע המשיח.

התורה והחסד (רומ' ו' 15-23)

אחד הרעיונות היותר קשים להבנה בקרב המשיחיים הוא תפקידה של התורה בחייו של אדם שנושע בחסד האל. אם המאמין נוחל צדקה דרך קבלת חייו ומותו של ישוע, מדוע חשוב שימשיך לקיים את התורה? סוגיה זו מעניקה לנו הזדמנות נוספת לחזור על נקודה חשובה: התורה לא נועדה מעולם לספק גאולה; תפקידה (לאחר החטא הקדמון) היה להגדיר את החטא. ואולם, צלב המשיח אינו שולל את הצורך של המאמין לציית לתורת ה', בדיוק כשם שאדם שנמחל לו על נהיגה במהירות מופרזת אינו יכול להמשיך לעבור על חוקי התנועה.

מהן ההשלכות של חיים בחסד על פי רומ' ו' 12, 23-15? (ראו במיוחד רומ' ו')

12, 15, 17-1

חסד ותורה אינם סותרים זה את זה, ואינם שוללים זה את זה. להפך, הם קשורים הדוקות זה לזה. התורה, דווקא משום שאין בכוחה להושיענו, מראה לנו מדוע אנו זקוקים לחסד. חסד אינו מנוגד לתורה, אלא למוות. בעייתנו אינה התורה עצמה, אלא המוות הנצחי הנובע מחילולה. שאול מתרה במאמינים להקפיד שלא להשתמש במתנת החסד שהובטחה להם כדי להצדיק את החטא (רומ' ו' 12, 15). משום שהחטא מוגדר בידי התורה, כששואל מורה למשיחיים לא לחטוא, הוא אומר להם למעשה: שימרו את התורה, צייתו למצוותיה!

”שאל השליח הילל ורומם תמיד את תורת ה'. הוא הראה שאין בכוחה של התורה להציל את בני האדם מן העונש על אי ציות למצוותיה. מי שעושה רע, חייב להתחרט על מעשיו ולהשפיל את עצמו לפני ה', לאחר שהמיט על עצמו את זעמו הצודק של ה' דרך חילול תורתו. שומה עליו לדבוק גם באמונה בדם המשיח בתור אמצעי המחילה היחיד שלו.” (אלן ג'. וויט, The Acts of the Apostles, עמ' 393).

מדוע קל כל כך להיסחף אחר ההיגיון המוטעה שעל פיו, משום שאיננו נושעים בידי התורה, איננו צריכים עוד לציית לה?

"אוי לי, אדם אַמלל שְׁכַמוֹתִי!" (רומ' ז' 25-21)

קיראו את האיגרת אל הרומים ז' 25-13. כיצד עלינו להבין את הפסוקים הללו?
האם שאול דן כאן באדם שלא נושע, או שמא זוהי חווייתו של אדם שנושע?
כיצד תנמכו את תשובתכם?

7

אם אינכם בטוחים למי מתייחסים פסוקים אלה, דעו שאינכם לבד. גם תיאולוגים התחבטו בסוגיה במשך דורות רבים. האדם שתואר כאן מתענג על תורת ה' (לא ממש נשמע כמו אדם לא מאמין, נכון?), אך הוא משועבד לחטא (וזה לא הגיוני, כי למשיחיים הובטח כוח לגבור על החטא). על פי פרשנות כתבי הקודש בספר The SDA Bible Commentary, לאחר בחינת הטיעונים מכל צדדיהם, המסקנה היא: "דומה כי מטרתו העיקרית של שאול בקטע היא להראות את הקשר בין התורה, הבשורה והאדם הנאבק בחטא ברצינות לקראת הגאולה. המסר של שאול הוא, שעל אף שהתורה עשויה להאיץ ולהחריף את המאבק, רק בשורת ישוע המשיח יכולה להביא ניצחון והקלה." (The SDA Bible Commentary, כרך 6, עמ' 554).

אין זה משנה כיצד אנו בוחנים את הפסוקים הללו, עלינו לזכור תמיד שאדם הנאבק בחטא עדיין יכול ליטול בחירות נכונות. אם זה לא היה כך, כל ההבטחות ששאול ויתר מחברי הבשורות נתנו בנוגע לכוח לגבור על החטא היו חסרות משמעות. בנוסף, מפרק ה' בבשורת מתי, עולה שהחטא מתחיל לפני ביצוע המעשה. לפיכך, אדם מחלל את התורה פשוט דרך מחשבה על דבר מה אסור. על פי רוב, מצב זה אמור לשמש מקור לתסכול. ואולם, בהקשר של פרק ו' באיגרת אל הרומים, אדם עשוי להיות חסר אונים, אך לא חסר תקווה. לאדם שחי ברוח הקודש, התורה הנצחית משמשת תזכורת תמידית לכך שגאולה מהרשעה באה דרך ישוע המשיח (רומ' ז' 24-2).

שובו וקיראו את הפסוקים להיום. כיצד הם מזכירים את חווייתכם עם ה' חרף מאבקיכם, כיצד תחוו את התקווה ששאול מביע כאן?

תכלית התורה (רומ' ט' -30" 4)

כותרת השיעור השבועי לקוחה מהאיגרת אל הרומים י' 4: "הַמְּשִׁיחַ הוּא תַּכְלִית הַתּוֹרָה". אנשים רבים בעלי דעה שלילית על התורה, מפרשים מיד את הכתוב הזה כך: "המשיח הוציא את התורה מכלל שימוש". ואולם, פרשנות זו סותרת התייחסויות רבות באיגרת זו ובחלקים אחרים בברית החדשה, העוסקות ברלוונטיות המתמדת של התורה.

קיראו את אל הרומים ט' -30" 4. כיצד מסביר כאן שאול כי גאולה נרכשת באמונה בלבד ולא דרך התורה?

מטרתנו של שאול בפסוקים אלה וביתר האיגרת אל הרומים, היא להפגין את מקור הצדקה האמיתי. התורה מהווה מדד לצדקה, אך נבצר ממנה להפוך את בני האדם לצדיקים. לפיכך, שאול מציג פרדוקס: העמים (הגויים) שאפילו לא חתרו להשגת צדקה, נחלו צדקה, בשעה שעם ישראל, שהשתדל לקיים את התורה הישרה והמוצדקת, לא נחל צדקה. שאול אינו שולל מעם ישראל את הצדקה; הוא גם אינו טוען שכל גוי הוא צדיק. הוא פשוט אומר שהתורה אינה מנחילה צדקה לחוטא, בין אם הוא יהודי או גוי.

יהודים רבים היו כנים בתשוקתם להגיע לצדיקות, אך ניסיונותיהם היו לשווא (רומ' י' 2). הם היו קנאים לה' ורצו לשרתו, אבל בתנאיהם. הם נטלו את התורה וראו בה בטעות את המקור לגאולתם. טובה ככל שתהיה, התורה אינה מסוגלת להושיע איש. למעשה, במקום להפוך אדם לצדיק, התורה מבליטה את חטאי האדם; היא מחזקת את הזדקקותו לצדקה. מסיבה זו, שאול מתאר את המשיח כ"תכלית התורה". המשיח אינו "תכלית התורה" מהבחינה של הבאת קץ לתורה, אלא מהבחינה של היותו "תכלית" התורה, דהיינו, היותו המשיח המובטח שהתורה מכוננת אליו. התורה מדריכה את האדם אל המשיח, כשהחוטא נושא את עינו אל המושיע כדי להיושע. התורה מזכירה לכל המשיחיים כי המשיח הוא צדקתנו (רומ' י' 4).

אנשים שלוקחים את התורה ברצינות נתונים תמיד בסכנה של זבקות יתרה בחוק, של חיפוש אחר "צדקתם שלהם". כיצד נישמר במהלך ניסיונו לציית לתורת ה', מפני נפילה למלכודת שעלולה להיות מתוחכמת מאוד?

7

התורה כאומנת (גלט' ג' 24-19)

בקנה אחד עם דבריו באיגרת אל הרומים, שאול מקפיד לציין במפורש בפני המאמינים בגלטיה כי תכלית התורה היא להגדיר את החטא, ולא לעשות את בני האדם צדיקים (גלט' ג' 19, 21).

קיראו את אל הגלטים ג' 23, 24. באילו דימויים משתמש שאול כדי לתאר את תכלית התורה? מהי לדעתכם משמעות הדימויים הללו?

על פי התרגומים השונים של פסוק 24, התורה מזוהה בתור "אומנת, מחנכת או מורה". ביוונית משתמשים במונח המתייחס לעבד שנשכר בידי אדם עשיר לחנך את בנו. מחויבותו של אותו חונך או מורה-מדריך היתה לוודא שהבן ירכוש משמעת עצמית. על אף שהחונך היה עבד, ניתנה לו הסמכות לעשות כל שנדרש כדי לחנך את הבן למשמעת, גם אם הדבר היה כרוך בעונשים גופניים. כשהבן גדל והפך לאדם בוגר, לחונך לא היתה עוד סמכות עליו.

7

לאור ההסבר על תפקידו של החונך, מהי לדעתכם תכלית התורה בחייו של אדם שזכה לגאולה במשיח?

על אף שלחונך או למחנך לא היתה עוד סמכות על הבן הבוגר, ציפו שהלקחים שהבן הפיק במהלך לימודו יאפשרו לו ליטול החלטות בוגרות. בדומה, בזמן שהמשיחאי אינו נתון עוד תחת כוחה המרשיע של התורה, בהגיעו לבגרות, מצופה ממנו לשלוט במעשיו בהתאם לעקרונות התורה. בנוסף לתפקידה כמחנכת, התורה אף משמשת אומנת המגוננת על המאמין "לקראת הָאֱמוּנָה" (גלט' ג' 23). כאן אנו שבים ורואים שהמשיח הוא "תכלית התורה", כלומר, מטרת התורה. שאול מחדד זאת בבהירות רבה יותר באומרו שהתורה מדריכה אותנו אל המשיח, עד ש"נִצָּדֵק עַל יְדֵי אֱמוּנָה" (פס' 24).

קיראו בתשומת לב את האיגרת אל הגלטים ג' 21. מה נאמר כאן, האמור להצמית כל רעיון שעל פיו ניתן להיוושע דרך ציות לתורה? מדוע אלו בשורות טובות כל כך? הביאו את תשובתכם לשיעור בשבת.

לימוד נוסף: "התורה חושפת בפנינו את החטא, וגורמת לנו לחוש שאנו זקוקים למשיח ולברוח אליו כדי לקבל מחילה ושלוש, דרך חזרה בתשובה לפני ה' ואמונה באדוננו ישוע המשיח... "אין לראות בעשרת הדיברות דווקא צווי איסור, אלא בעיקר את חסד ה' כלפינו. ציות לאיסורים הללו הוא מתכון בטוח לאושר. כשמקבלים אותם במשיח, הם פועלים בנו כדי לטהר את אופיינו, אשר יביא לנו שמחה נצח נצח. הם משמשים חומת מגן לאנשים המצייתים להם. אנו רואים בהם את טובו וחסדו של ה', אשר מגלה דרכם לבני האדם את עקרונות הצדקה הנצחיים שלו תוך שהוא מבקש לגונן עליהם מהרעות החולות הנובעות מהפרתם." (אלן ג'. ווייט, Select Messages, כרך א', עמודים 234, 235).

שאלות לדין:

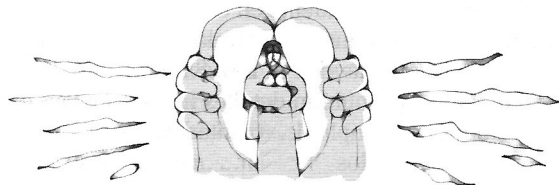
7

1 דונו בתקווה הנפלאה הטמונה בפסוק 21 בפרק ג' באיגרת אל הגלטים. כיצד בשורת החדש נחשפת כאן בבהירות רבה? מדוע פסוק זה אמור להיות התרופה המוחלטת נגד דבקות יתרה בתורה?

2 חיי חסידות אינם בחירה לגבי אנשים המכנים עצמם ילדי האלוהים. מאמינים רבים שכוונתם טובה, מדגישים את הצורך להשיג "שלמות" כדי להיכנס למלכות האלוהים. לרוע המזל, אנשים אלה לא רק דוגלים בדוקטרינה שגויה זו כמפתח לגאולה, אלא גם מתעלמים מממשות טבעם האנושי החוטא. כל בני האדם נאלצים לחיות עם יצר הרע הטבוע בהם, ומופגזים תדירות על ידי פיתויים. אבל מה שיותר מטריד הוא הייאוש העלול לאחוז באנשים הבוחרים תמיד את עצמם ואת הצלחתם בחיי האמונה כמדד לישועתם. לנוכח קדושת ה' ותורתו, מי מאיתנו יכול בכלל להשתוות להם? לכן, בשעה שאנחנו משתדלים לחיות חיי חסידות ויראת שמיים, כיצד נישמר פן ניתפס לתיאולוגיה התולה את התקווה לגאולתנו בכל דבר שהוא, זולת בצדקת המשיח המכסה אותנו?

3 מהי תכלית התורה?

תורת ה' ותורת המשיח

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: מתי י"ט 22-16; יחנן י"ג 34, 35; גלט' ו' 1-5; מה"ש י"ז 31; יוחנן ה' 30.

פסוק לשינון: "אם תִּשְׁמְרוּ אֶת מִצְוֹתַי תַּעֲמִדוּ בָאֱהָבָתִי, כְּשֶׁם שֶׁאֲנִי שֹׁמְרֵתִי אֶת מִצְוֹת אֲבִי וְהָרִינִי עֹמֵד בָּאֱהָבָתוֹ." (יוחנן ט"ו 10).

8

בכל הארצות יש חוקת מדינה. בראש החוקה ישנם חוקים שכווננו בידי הממשלה ומחייבים את כל תושבי המדינה. אחריהם באים חוקים עירוניים ומחוזיים, הנוגעים לתושבי הערים והמחוזות השונים. לבסוף, באים חוקים מקומיים של מועצות השולטות בתחומים קטנים יותר. על אף שכל אזור במדינה רשאי לכוון חוקים הרלוונטיים לתושביו, איש אינו יכול לכוון חוק העומד בסתירה לחוקת המדינה. על אף שהנסיבות עשויות להכתיב שחוק מסוים ייושם בדרכים שונות, יישומו אינו יכול לחרוג מרוח החוקה.

כמנהיג הריבון של היקום, אלוהים הבורא כוון חוקים בעבור כל ברואיו. כשישוע המשיח לבש בשר ודם מרצונו החופשי, הוא התמסר לחיי ציות לאביו שבשמיים (פיל' ב' 11-5) ולמצוותיו. לפיכך, כל מה שישוע לימד, זווית הראייה שלו על התורה, ואפילו המצוות "החדשות" שכוון, עלו תמיד בקנה אחד עם תורת ה'.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-24 במאי.

התורה והנביאים

ישנם אנשים המאמינים כי עשרת הדיברות, שניתנו בידי משה על הר סיני, היו רלוונטיים אך ורק לבני ישראל לפני מעשה הכפרה בצלב, וכי הם אינם מחייבים אותנו בעידן החסד של הברית החדשה. אחרים מלמדים שהמשיחיים חופשיים מעול התורה הישנה, ושרק בעלי מורשת יהודית שאינם משיחיים אמורים לדבוק בה. כפי שראינו, על אף שכתבי הקודש מלמדים שקיום התורה אינו יכול להושיע איש, אין שום פסוק המתיר לבני האדם לחלל את תורת ה'. ואילו היה פסוק כזה, שהיה נותן היתר לחילול תורת ה', אין ספק שכתבי הקודש היו סותרים את עצמם באופן בוטה בנושא מכריע זה.

בהקשר זה, אנו נזכרים שה' מסר לבני ישראל את תנאי הברית שכרת עם ישראל על לוחות אבן (לוחות הברית) שהכילו את תורתו. ואולם, התנ"ך כולל מצוות רבות יותר מעשרת הדיברות, הדנות בנושאים ועניינים שלא נכללו בדיברות. רבני ישראל, שביקשו להשיג תובנות מקיפות על רצון ה', מצאו בתנ"ך 613 מצוות מקראיות המעוגנות בעשרת הדיברות. ישוע הגדיל לעשות כשהכריז: "אל תחשבו ששבאתי לבטל את התורה או את הנביאים; לא באתי לבטל כי אם לקיים" (מתי ה' 17). תורת ה', שתומצתה בעשרת הדיברות, כוללת כל צו אלוהי שניתן ישירות מפי ה' או דרך נביאי.

השוו בין מתי י"ט 22-16 ומתי כ"ב 40-34. מה אנו למדים מפסוקים אלה על ישוע ועשרת הדיברות?

8

על אף שישנן מאות מצוות בדבר ה', עשרת הדיברות מעניקים עקרונות כוללים שניתן ליישם בכל יתר החוקים. לכן ישוע אזכר חמישה מתוך עשרת הדיברות בשעה שדיבר אל השר הצעיר והעשיר. תמצית תורת ה' מוצגת "על רגל אחת" בדברים ו' 5 ובויקרא י"ט 18: "וְאַהֲבַתְּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ... וְאַהֲבַתְּ לְרֵעֶךָ כָּמוֹךָ." ישוע הכריז: "בְּשֵׁתִי מִצְוֹת אֱלֹהִים תְּלוּיָה כָּל הַתּוֹרָה וְהַנְּבִיאִים" (מתי כ"ב 40). לבסוף, ישוע ואביו שבשמיים מאוחדים בעצה אחת ובתכלית אחת כשהם מאיצים ביצירי כפיו של ה' לאהוב כפי שאהבו אותם; ציות לתורה הוא הבסיס לדרך שבה עלינו להביע את האהבה הזו.

מה אתם חשים כלפי העשירים? קל להתקנא בהם, נכון? כיצד תלמדו להתעלות מעל רגשות אלה ולראות בעשירים אנשים ככל האדם - נשמות הזקוקות לדעת את המשיח וגאולתו?

"מצוות" האהבה (יוחנן ט"ו 10)

כתבי הקודש מציגים מספר דוגמאות לדבקותו של ישוע בתורת ה'. לדוגמה, על אף שדבר ישוע בלוקס ב' 49 מרמזים על כך שהבין כבר בגיל צעיר את זהותו וייעודו, כאשר אמו הביעה את דאגתה וצערָה על כך שעזב את המשפחה בזמן הביקור בירושלים, הוא שב הביתה בענווה עם הוריו ו"נִכְנַע לְמִרְיָתָם" (לוקס ב' 51). במקרה אחר, ישוע סירב להשתחוות לשטן בשעת הפיתוי במדבר, שכן יש להשתחוות ולעבוד את ה' בלבד (לוקס ד' 8). מספר דוגמאות ממחישות את שמירת השבת של ישוע (לדוגמה, לוקס ד' 16). שאול השליח כתב שחייו של ישוע התבססו על ציות לרצון ה' (פיל' ב' 11-5). באיגרת אל העברים נאמר, שעל אף שישוע התנסה בפיתוי, הוא לא חטא מעולם (עבר' ד' 15). לפיכך, כשקרבה שעתו האחרונה, ישוע הכריז: "אֲנִי שְׁמַרְתִּי אֶת מִצְוֹת אֲבִי וְהָרִנִּי עוֹמֵד בְּאַהֲבָתוֹ" (יוחנן ט"ו 10).

קיראו את יוחנן י"ג 34, 35. למה התכוון ישוע כשאמר שזוהי מצווה "חדשה"?

ישוע הבין שיש קשר בין שמירת מצוות ואהבה. על אף שאיננו מורגלים לדבר על "מצוות" של אהבה, ניתן לומר שלמעשה, עשרת הדיברות הם מצוות האהבה. הם מראים לנו איך אלוהים חפץ שנביע את אהבתנו אליו ואל הזולת.

אלוהים הוא אהבה (יוח' א' ד' 16). לכן, כשישוע הציג את מצוותו בפני תלמידיו (יוחנן י"ג 34, 35), הוא פשוט חידד וחזק את מצוות האהבה הנובעת מאביו שבשמיים (יוחנן ג' 16). אך עתה איננו מצווים רק "ואהבת לרעך כמוך", אלא לאהוב את הזולת כפי שישוע אהב אותנו.

"בשעה שמילים אלה נאמרו, התלמידים לא יכלו להבין; אך לאחר שחזו בסבלות המשיח, צליבתו, תחייתו ועלייתו לשמיים, לאחר שרוח הקודש נחה עליהם בחג השבועות, היה להם מושג ברור יותר על אהבת האל וטיבה של האהבה שעליהם לרחוש איש כלפי רעהו." (אלן ג'. ווייט, The Acts of the Apostles, עמ' 547).

שימרו בזיכרונכם את הדברים שלמדנו היום וקיראו את יוח' א' ג' 16. כיצד נפגין אהבה כזו בחיינו? כיצד נמות במוות הנחוץ לנו כדי להביע אהבה כזו, כלומר, כיצד נוכל למות ל"נצמנו"?

מה מעיד בחייכם על אהבתכם לאלוהים ולזולת?

"אני הכל למען הכל"

קיראו בתשומת לב את ההתייחסויות לתורה באיגרת הראשונה אל הקורинתיים ט' 19-23. מה אומר כאן שאול? מדוע הוא שם דגש על התורה?

תשוקתו של אלוהים היא שכל בני האדם יקבלו את מתת חיי הנצח ויהפכו אזרחי מלכותו הנצחית. באיגרת הראשונה אל הקורинתיים פרק ט' חושף שאול את השיטה שבה השתמש כדי לקרב אנשים לאמונה ולמלכות השמיים. שאול מבין שישנם מחסומים תרבותיים, המונעים מבני האדם ליטול החלטה למען הבשורה. לכן הוא מוכן ומזומן לאמץ את תרבות הקבוצה שבפניה הוא מעיד על המשיח, מתוך מטרה אחת ויחידה: לראות את חבריה נושעים. בסופו של דבר, כל האנשים שיקבלו את הבשורה ויהפכו חלק ממלכות ה' יהיו נתונים תחת תורתו. כתוצאה מכך, משרתי ה', העמלים למען ה' ומטרתו, חייבים ליישר קו עם רצון ה'. שאול ממחר להכריז כי על אף שהוא משתמש בשיטות חדשניות כדי להגיע ללבם של בני האדם, הוא תמיד מקפיד לציית למצוות תורת ה'. תשוקתו לראות אנשים נושעים אינה מאפשרת לו להתפשר על מצוות האל שהוא מבקש מהם לשרת. שאול עשוי לאמץ כללים ומנהגים תרבותיים, אבל רק אם הם אינם סותרים את תורת ה' האולטימטיבית. העיקרון המנחה את שיטתו הוא "תורת המשיח" (קור' א ט' 21).

ניתן גם לראות את ההתייחסותו של שאול ל"תורת המשיח" כשיטה שישוע השתמש בה. שיטה זו התבססה על אהבה לכל בני האדם, ולא רק ליחיד סגולה. שאול אינו מתכוון לכך שיש לראות בתורת המשיח אלטרנטיבה לתורת ה'. שתי התורות עולות בקנה אחד ופועלות יחדיו, בזמן שתורת האהבה של המשיח משמשת כדי להציג בפני מי שנושעו בחסד את תורתו של אלוהי האהבה. למעשה, הפסקה כולה שבה שאול מסביר בגילוי לב את כל מה שהוא מוכן לעשות כדי לגעת בלבם של האובדים, היא דוגמה מושלמת לסוג האהבה הכרוכה בהקרבה עצמית שנחשפת ב"תורת המשיח".

באיזו מידה אתם מוכנים להתכחש לעצמכם כדי להגיע לאנשים אחרים למען המשיח? על מה אתם מוותרים כדי לבשר לזולת? באיזו מידה אתם מציייתים ל"תורת המשיח"?

לקיים את תורת המשיח (גלט' ו' 2)

תורת ה' שנחשפת הן בכתבי הקודש והן בטבע, מגלה את רצונו של אלוהים לכל אדם ברעת (רומ' א' 20, ב' 16-12). לפיכך, איש אינו יכול לטעון כי אינו יודע את מצוותיו הבסיסיות של ה'. כתוב: "כִּי הִפֵּל חָטָאוֹ וּמָחְסָרִי כְבוֹד אֱלֹהִים הֶמָּה" (רומ' ג' 23), ולפיכך, הכול נועדו לאבדון (רומ' ו' 23, יחזקאל י"ח 4). ואולם, לא הכול אבוד: הקללה הוסרה והוחלפה במתת חיי נצח, שהונחלה לנו דרך חייו, מותו ותחייתו של ישוע המשיח (אפס' ב' 8). על פי שאול, חסד ה' אמור להעצים את המאמין כדי שיוכל לחיות חיי ציות (רומ' ו' 15, אפס' ב' 10, אל טיטוס ב' 14-11), למרות שכולנו יודעים היטב שלא תמיד אנחנו חיים בציות ודבקות כפי שאנו אמורים לחיות.

על פי האיגרת אל הגלטים ו' 1-5, מהי הדרך היחידה להפגין את "תורת המשיח"?

8

חשוב לזכור שכל אדם נתון תחת פיתוי ועלול להיכנע לחטא ברגע של חולשה. עם תובנה זו, משיחי הממהר לגנות אחר באמונה שמעיד, נוהג בחוסר רגישות. אפילו ישוע שלא חטא מעודו היה מוכן לעזור לאלה שנפלו בחטא. אלן ג'י. ווייט כתבה על ישוע: "הוא לא מתח ביקורת על חולשת אנוש." (The Desire of Ages, עמ' 353). שאול השליח הזהיר את המאמינים לעזור לאחד באמונה שמעיד כדי לשקמו (גלט' ו' 1). במילים אחרות: יש לעודד אדם שחטא, לשוב ולציית למצוות תורת ה'.

המניע לתורת המשיח הוא חסד. ללא קורבן התמורה של המשיח, לא היתה סיבה לקיים את תורת ה'. ואולם, משום שהמשיח אפשר לנו לנחול חיי נצח, למשיחי הדבק בו יש תמריץ לשוב ולקיים את תורת ה' לאחר דקות ספורות של חולשה. המאמינים אמורים להשתמש בתורת המשיח כאמצעי להחזרת החוטא ששב בתשובה אל תורת האהבה של אלוהים.

חישוב על מקרה שבו מעדתם וזכיתם לקבל חסד, למרות שלא הייתם ראויים לו. (אחרי הכול, אילו הייתם ראויים לו, זה לא היה חסד). כיצד תוודאו שתיזכרו בחסד שקיבלתם, בפעם הבאה שבה מישו יתחנן בפניכם לחסד?

תורה ומשפט (יוחנן ה' 30)

על אף שתורת ה' היא תורת חסד ורחמים, ה' ישתמש בה לבסוף כקנה מידה למשפט. אלוהים שב ומעניק לחוטאים הזדמנויות לשוב בתשובה ולהתחייב לדבוק בו, אבל השעה ממשמשת ובאה שבה תישמע הזעקה: "הַמַּעֲוָל – שְׁיֹסִיף לַעֲשׂוֹת עֹל; הַטָּמָא – שְׁיִטָּמָא עוֹד; הַצִּדִּיק – שְׁיִצְדֵּק עוֹד; הַקָּדוֹשׁ – שְׁיִתְקַדֵּשׁ עוֹד." (התג' כ"ב 11). הכרזה זו משמשת פתיח למשפט הסופי.

בספר ההתגלות פרק י"ד פסוק 7, המלאך הראשון מכריז על משפט ה', וזאת על אף שמספר פסוקים אחרים דנים במשפט שהמשיח יערוך (לדוגמה, מה"ש י"ז 31, טימ"ב ד' 1, קור"ב ה' 10). כיצד מסייע לנו פסוק 30 בפרק ה' בבשורת יוחנן להבין את תפקידו של ישוע במשפט?

על אף שהמשיח ויתר על טבעו האלוהי כשלבש בשר ודם וחי עלי אדמות (פיל' ב' 11-5), הוא עדיין קיים קשר מיוחד עם אביו שבשמיים. כאשר מנהיגי הדת האשימו אותו בחילול שם שמיים, הוא הודיע להם שה' נתן לו סמכות למלא משימות אלוהיות מסוימות (יוחנן ה' 30-19), שאחת מהן היא לשפוט ולעשות דין צדק. העובדה שעל המשיח הוטלה המחויבות לשפוט מעידה על חסדו ורחמיו של אלוהים. משום שהמשיח היה כאחד האדם, עמדה זו אפשרה לו לשפוט את בני האדם ללא משוא פנים. בהתחשב בכך שהמשיח התנסה בחוויה האנושית, ברור שהוא לעולם לא ירשיע איש שלא בצדק. למעשה, המשיח טוען כי ההרשעה אינה נובעת ממנו, אדרבה, החוטא השב בתשובה מרשיע את עצמו בסירובו לציית למצוות ה' (יוחנן י"ב 48). אנשים רבים בקיאים בתורת ה', אך אינם יודעים כיצד לקיימה. התורה אינה מהווה רשימת מטלות המשמשת אותנו כדי לבדוק עד כמה אנו קרובים למלכות ה'; תחת זאת, היא מהווה כלי להבעת מגוון עקרונות של אהבה. קיום התורה אין פירושו שאנחנו מציינים למצוותיה כדי לשאת חן בעיני ה'. התורה קוראת לכל משיחי לחלוק את אהבת ה' עם אנשים הנזקקים לה. כקנה מידה למשפט, התורה משמשת מדד לכמות האהבה שאדם מעניק לאלוהים ולאנושות. כשהמשיח יישב על כס המשפט ויערוך את המשפט הסופי, הוא ישתמש בתורת ה' הנצחית כקנה מידה שעל פיו הוא ישפוט את העולם (יעקב ב' 12).

לימוד נוסף: קיראו בספרה של אלן ג'י. ווייט, Testimonies for the Church, כרך 7, את הפרק, "Church Discipline", עמודים 260-264, ואת הפרק, "Consider One Another", עמודים 264-266.

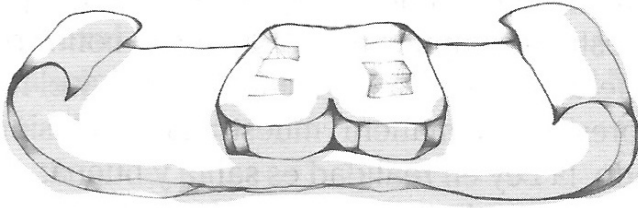
"שָׂאוּ אִישׁ אֶת מַעֲמָסָת רֵעֵהוּ וְכָךְ תִּקְיֶמוּ אֶת תּוֹרַת הַמְּשִׁיחַ" [גלט' ו' 2]. גם כאן, חובתנו פרושה מפורשות לפנינו. כיצד יכולים אנשים המתיימרים להיות תלמידי המשיח להתייחס בקלות ראש לצווים מלאי השראה אלה? ...

"אנו יודעים אך מעט על לבנו, ויש לנו תחושה קלושה בלבד על הצורך שלנו ברחמי ה'. מסיבה זו, אנו נוצרים בלבנו רק מעט מאותם רחמים מתוקים שישוע הרעיף עלינו, ושאונו אמורים להרעיף איש על רעהו. עלינו לזכור שאחינו חלשים, שהם בני תמותה השוגים בדיוק כמונו. נניח שאח באמונה לא עמד על המשמר, נפל בפיתוי, ושלא כדרכו ביצע טעות כלשהי; כיצד עלינו לנהוג בו? מתולדות האנושות בכתבי הקודש, אנו למדים שאנשים שאלוהים השתמש בהם כדי לחולל מעשים כבירים וטובים, ביצעו חטאים חמורים. ה' לא "עבר על החטאים שלהם על סדר היום", כלומר, בלי להוכיח אותם, אבל הוא גם לא הדיח את משרתיו מתפקידיהם. כאשר הם שבו בתשובה, הוא מחל להם ברוב חסדו, גילה להם את שכיתנו ופעל דרכם. מי ייתן ובני התמותה המסכנים והחלשים יבינו כמה גדול הוא צורכם ברחמים ובאורך רוח מאת ה' ומאת אחיהם. מי ייתן שהם יהיו מודעים לדרך שבה הם שופטים ומרשיעים את הזולת." (אלן ג'י. ווייט, The Signs of the Times, 25, בינואר, 1883).

שאלות לדיון:

- 1 הגו בציטוט שלעיל. מדוע חשוב כל כך שנרעיף חסד על אנשים שנפלו בחטא?
- 2 הגו באחדים מגיבורי התנ"ך הידועים שנפלו בחטא, ועם זאת ה' מחל להם והמשיך להשתמש בהם. איזה לקח חשוב נשאב מסיפורים אלה בעבורנו?
- 3 כיצד נוכל לאכוף את משמעת הקהילה, ובעת ובעונה אחת להפגין חסד ורחמים כלפי אחינו באמונה שנפלו בחטא? מדוע אין עלינו לראות בשני המונחים, "משמעת" ו"חסד", מונחים סותרים?

המשיח, התורה והבשורה

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: רומ' ד' 12-7; דברים ל' -15; מתי ד' 24-27; מה"ש י' 34, 35; יוחנן ט"ו 10; אפס' ב' 1.

פסוק לשינון: **"כִּי הַתּוֹרָה נִתְּנָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה, וְהַחֲסֵד וְהָאֱמֶת בָּאוּ דֶּרֶךְ יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ."**
(יוחנן א' 17).

מאה שנה לפני ביאת המשיח, המשורר הרומי לקרטיוס כתב את שירו המפורסם "על טבע הדברים", שאבד ברבות השנים והתגלה בימי הביניים. למרות שנוהגים להאשימו כאתאיסט, הוא לא התכחש בשירו לקיומם של האלים; הוא פשוט טען כי מתוקף היותם אלים, אין להם שום עניין באנושות.

מנגד, על פי כתבי הקודש, יש רק אלוהים אחד, והוא מתעניין בנו ומשתוקק לדעת מה קורה בעולמנו. שני הביטויים לעניינו של ה' בנו הם תורתו (המדריכה אותנו כיצד לחיות) וחסדו (דרכו להושיע אותנו על אף שחיללנו את תורתו). למרות שלעיתים קרובות אנשים רואים בהם סתירות, התורה והחסד קשורים הדוקות זו לזה, והזיקה ביניהם הכרחית. השיטות שבהן הם פועלים אולי שונות, אך יחדיו הם חושפים את הצדקה המושלמת, אשר גוברת על החטא. ההתגליות של תורת ה' ושל חסדו מעניקות לנו ראייה ניצחת לאהבתו לאנושות ולתשוקתו להושיענו ולהנחילנו את מלכותו הנצחית.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, 31 במאי.

החטא והתורה

קיראו את האיגרת אל הרומים ז' 12-7. מה אומר כאן שאול על הקשר בין החטא לתורה? מדוע הוא אפילו תוהה: "האם התורה היא בחזקת חטא?"

שאול מוצא בין התורה והחטא קרבה רבה כל כך, שהוא מציג את השאלה הרטורית: "האם התורה היא בחזקת חטא?" מובן שהתשובה היא לא. אדרבה, בתום הפסקה שאול מכריז: "ויבֹכֶן הַתּוֹרָה קְדוֹשָׁה, וְהַדָּבָר הוּא קְדוֹשׁ וְיָשָׁר וְטוֹב." המילה "ובכן" מפגינה את המסקנה החותמת את טענתו: התורה אינה בחזקת חטא, אלא להפך, היא קדושה וטובה.

דבריו של שאול כאן מקבילים לזיקה בין החוק הפלילי והפשע. עבירה נחשבת פלילית רק אם החוק מגדיר אותה כך. לדוגמה, אתם עלולים להיאסר במדינה אחת על משהו שעשיתם, הנחשב במדינה אחרת חוקי לגמרי. הסיבה: במדינה אחת ישנו חוק האוסר על עשיית הדבר, ובאחרת אין חוק כזה. מדובר באותו מעשה, אבל יש לו שתי השלכות שונות לחלוטין. מה גורם להבדל? החוק.

בנוסף, נקודה חשובה שיש לזכור היא שרק משום שדבר מה הוא חוקי, לא הופך אותו טוב. בימייה הראשונים של אמריקה, החוק דרש החזרת עבדים נמלטים אל אדוניהם. זה היה החוק; ואולם, הוא לא היה צודק. אבל כשמדובר בתורת ה', אנו יודעים שהיא משקפת את אופיו האוהב של אבינו שבשמיים. לכן טוען שאול שהתורה קדושה ומצוותיה טובות. האם היא יכולה בכלל להיות אחרת בהתחשב באל שהגה וכוּן אותה?

איזו חשיבות יש לדיבר "לא תִּחְמֹד" ששאול מצטט כאן (רומ' ז' 7), כדי להוכיח את הנקודה שהוא מחדד על התורה? מדוע שאול משתמש דווקא בדיבר זה ולא באחר, כגון "לא תגנוב"?

ייתכן ששאול משתמש בדיבר מסוים זה ולא באחר, מפני שלא כל כך ברור שדיבר זה הוא חטא. אנשים רבים אינם סבורים שלחמוד זה חטא. רצח וגניבה, כן; בדרך כלל, אפילו אין צורך בעשרת הדברות כדי לדעת זאת. אבל מה רע בלחמוד? לכן, זוהי דוגמה מושלמת לחידוד הנקודה שהתורה מראה לנו מהו חטא. אחרת לא היינו יודעים שאסור לחמוד.

התורה וישראל (זכרי ל' 18-15)

מתן התורה לישראל היה אירוע מיוחד במינו. ממש לפני שה' נתן את התורה למשה, הוא הזכיר לעמו שישראל היא "ממלכת כהנים וגוי קדוש" (שמות י"ט 6). עם ישראל נבחר מכל העמים עלי אדמות כדי שה' יעניק לו את תורתו (רומ' ט' 4). התורה לא נועדה לשמש עול לעם, אלא כלי עזר שדרכו העם הנבחר יחשוף בפני המוני בני אדם את תורת המוסר ששימשה תשתית לממשלת האל. ישראל נועדה להיות שותפה עם ה' במלאכת הבישור לכל העמים; היא נועדה לשמש אור לגויים, ותורת ה' נועדה לשמש סימן זיהוי לדובריו של ה'.

על פי דברים ל' 15-20, מה הקשר בין התורה להבטחות שניתנו לאברהם, יצחק ויעקב? והעיקר, כיצד חלים עקרונות אלה גם עלינו, בעידן הברית החדשה? (ראו מתי ז' 24-27).

אלוהים בחר בבני ישראל כדי שישמשו נציגיו עלי אדמות. ישראל תהיה העם שדרכו ארצות העולם יקבלו את הברכות שהובטחו לאברהם, יצחק ויעקב. ואולם, הברכות לא ניתנו אוטומטית. בתור העם הנבחר, ישראל היתה אמורה לציית לרצון ה'. משה הבהיר מפורשות שחיים ושגשוג יהיו נחלת העם אך ורק אם העם ישמור את "מִצְוֹתַי וְחֻקֹּתַי וּמִשְׁפָּטַי" של ה' (דבר' ל' 15, 16). בהתחשב במספרם הרב של סיפורי המרד בה' שהכתימו את תולדות ישראל, ישראל כאומה כשלה במילוי תנאי הברית עם ה'. ואולם, בל נשכח "כִּי הִלַּל חֶטְאוֹ וּמִחְסָרֵי כְבוֹד אֱלֹהִים הָמָּה" (רומ' ג' 23). אין אף אומה בעולם שצייתה לרצון ה'. אפילו בהיסטוריה של המאות האחרונות, אומות שהתיימרו להיות משיחיות הציגו באור מסולף את תכליתו של ה' כאשר חרחרו מלחמה, הפגינו דעות קדומות, עשו עוולות ונהגו בעריצות.

על סמך החוויה שלכם, מה הקשר בין ציות לאמונה? כלומר, מה קורה לאמונתכם כשאתם מציינים, לעומת מה שקורה לה כשאתם מסרבים לציית לה? כיצד ציות מחזק את האמונה?

התורה והעמים (מה"ש י" 34, 35)

קיראו את מה"ש י' 34, 35; י"ז 26, 27; רומ' א' 20; ב' 14. מהן התורות המרכזיות הטמונות בפסוקים אלה?

חרף טעויותיה של ישראל, אלוהים לא הותיר את עמי העולם ללא עדות. העמים שלא זכו לקבל את התגלות דבר ה' הכתוב, קיבלו מסרים אלוהיים דרך דפי ההתגלות של עולם הטבע (רומ' א' 20). ספר הטבע של ה' מכיל מידע מספיק כדי לכוון את האדם אל ה'. אלוהים אף החדיר מידה מסוימת של תשוקה רוחנית בכל אדם ואדם. לפי שאול, אדם שיחוש את רוח ה' בקרבו, יחפש אחר אלוהים (מה"ש י"ז 27). אנשים רבים חשים ריקנות בחייהם, שדבר ממה שהעולם מציע להם – פרסום, תהילה, שררה, ממון ותענוגות הבשר – לא יוכל למלא. זהו לב לבו של המסר של ספר קהלת. ריקנות זו, חוסר סיפוק זה, מוביל לעיתים קרובות את בני האדם לחיפוש אחר משהו נשגב, משהו הנמצא מעבר לקיומם היומיומי. הם נמשכים לאמת מתוך תשוקה להרוות את צימאונם הרוחני ולמלא את הריקנות הכוססת בנשמתם. בין אם רצון ה' נגלה בדברו הכתוב או נחשף בעולם הטבע, האדם שמקבל אותו אחראי לחיות על פיו. אמת היא אמת, יהיה אשר יהיה הכלי שמסר אותה; אבל אנשים המסתירים את האמת או "מַעֲבִיבִים בְּרִשְׁעֵתָם אֶת הָאֱמֶת" יטעמו מחרון אפו של ה' (רומ' א' 18). כתוצאה מכך, על אף שאנשים רבים לא קיבלו את עשרת הדברות או את כתבי הקודש, ה' עדיין רואה בהם אחראים לגבי חלקים מן האמת שהם קיבלו. בסופו של דבר, כל אדם יישפט, וקנה המידה למשפט יהיה תורת ה': בין אם זו התורה שהובעה מפורשות דרך נביאו משה, או תורת המצפון, שהתפתחה דרך הקשבה לקולו של אלוהים בטבע אצל אנשים שאינם מכירים את תורתו הכתובה.

אילו אכזבות גדולות חוויתם שסייעו לכם לראות עד כמה לא מספקים ולא ראויים לאמון הם הבלי העולם הזה? כיצד תלמדו מן האכזבות הללו, מה הם הדברים החשובים באמת?

חסד ואמת (יוחנן א' 17)

על פי יוחנן, הנה תורת הגאולה על רגל אחת: "הַתּוֹרָה נִתְּנָה עַל יְדֵי מִלְּשָׁה, וְהַחֲסֵד וְהָאֱמֶת בָּאוּ דֶּרֶךְ יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ" (יוחנן א' 17). עקב חטאו של אדם הראשון, קללת המוות הוטלה על האנושות כולה. הקללה מועצמת בידי העובדה שאיש זולת ישוע אינו חופשי מיצר הרע. לפיכך, אלוהים בחר בעם ישראל וגילה לו את תורתו, במטרה שעם נבחר זה ישמש אור ליתר העמים. אלוהים לא נתן את התורה לישראל בתור הדרך לגאולה, אלא כתזכורת קבועה על הצורך של בני העם בצדקה.

מה נלמד על אורח חייו של ישוע מהפסוקים הבאים: אל הפיליפים ב' 8, יוחנן ט' 10 ומתי כ"ז 39?

כשאדם הראשון המרה את פי ה', הוא דרדר את העולם כולו לאי סדר ושעבוד. מאידך, כשישוע המשיח, אדם השני, ציית לה' בחייו עלי אדמות, הוא גאל את העולם מהשעבוד שהוטל עליו באמצעות אדם הראשון. כשישוע התהלך עלי אדמות, הוא הכפיף מרצון את רצונו לרצון אביו שבשמיים, ובחר שלא לחטוא. בניגוד לאדם הראשון, אשר המיט על העולם הרשעה ושקר, ישוע הביא לעולם "חסד ואמת". חסד ואמת לא באו במקום התורה. אדרבה, ישוע הראה מדוע אין די בתורה כדי להושיע את החוטא. האמת שישוע הביא לעולם היתה תובנה מלאה יותר של החסד.

מהו טיבו של החסד הנובע מישוע, על פי הפסוקים הבאים: רומ' ו' 23 ואפס' ב' 8? כיצד הרעף ישוע חסד על בני האדם?

משמעות המילה היוונית (charis) שתורגמה ל"חסד", עשויה גם להיות "מתנה" וקשורה למונח "שמחה" (chara). המתנה שישוע מעניק לאנושות היא חיי נצח. זאת ועוד, חסד מתבטא כשהמשיח שחי בקרב המאמין מאפשר לו ליטול חלק בצדקתו, הצדקה שהתורה מעודדת את השגתה. שאול השליח מכריז כי בכך שישוע "חָרַץ אֶת דִּינוֹ שֶׁל הַחֲטָא בְּבִשָּׁר", הוא אפשר ל"חֲקֵת הַתּוֹרָה לַהֲתַקֵּים בָּנוּ". (רומ' ח' 3, 4). חסד המשיח לא רק משחרר אותנו מהרשעת התורה, אלא גם מאפשר לנו לקיים את התורה כפי שנדרש מאיתנו.

התורה והבשורה (רומ' א' 16, 17)

לא משנה עד כמה חיינו "טובים", איש אינו יכול להימלט מן התזכורת הקבועה של החטא והשלכותיו. באופן בלתי נמנע, אושרנו נקטע בידי מחלה, מוות, אסון וכו'. ברמה האישית, תחושת הביטחון הרוחני שלנו מתפוגגת לפעמים עקב זיכרונות מחטאי העבר, וגרוע מכך, עקב הדחף לשוב ולחטוא.

כיצד מתארים הפסוקים הבאים את השפעת החטא: רומ' ו' 23, ז' 24, אפס' ב' 1?

אדם שחי בחטא, כלומר, שרוי בחוסר צדקה, הוא פשוט גווייה מהלכת הממתינה ליום שבו נשימת אפה תחדל. כששאל מעריך את מצבו הנואש של האדם, הוא זועק בייאוש: "אוי לי, אדם אַמֶּלֶל שְׁכָמוֹתִי, מִי יִצִּילֵנִי מִגּוֹף זֶה שֶׁהִמָּוֶת בּוֹ?" (רומ' ז' 24). זוהי זעקה לשחרור מחוסר צדקה. אך שאל מביין מיד שגאולה נובעת מישוע (רומ' ז' 25). זוהי הבשורה. הבשורות הטובות הן שאנו, הלכודים בגופנו ושרויים בחוסר צדקה, יכולים להתכסות בצדקת המשיח. הבשורה היא העירבון להימלטותנו מהרשעת התורה, שכן עתה אנו נוחלים את הצדקה שהתורה מכוונת אליה (רומ' ח' 1).

כששאל כתב למשיחיים ברומי, הסיפור על מותו של ישוע עדיין הופץ ברחבי האימפריה. מי ששמעו אותו היו מודעים לאופן השערורייתי שבו הוא מת. בדרך כלל, אנשים שיקריהם נצלבו נידונו לחיי חרפה. ואולם, שאל ואינספור משיחיים אחרים הבינו כי מות "הקלון" של ישוע היה האירוע החשוב ביותר בתולדות האנושות. מסיבה זו, שאל מכריז: "אֵינֶנִּי בּוֹשׁ בְּבִשּׁוֹרַת הַמָּשִׁיחַ, שֶׁהֵי יֵאָדָּם כִּי הָאֱלֹהִים לְהוֹשִׁיעַ אֶת כָּל מִי שֶׁמֵּאֱמִין..." (רומ' א' 16). לב לבה של הבשורה הוא ההבטחה הכבירה שבסופו של דבר למוות לא תהיה את המילה האחרונה, ומי שנושעו במשיח יחיו לנצח בארץ החדשה.

אנשים רבים סבורים שלחיים אין משמעות כי הם מסתיימים תמיד במוות. לכן, לא משנה מה נעשה, בסופו של דבר, לא תהיה לכך שום משמעות. קשה להמוכח עם טענה הגיונית זו. אם כל מה שאי פעם עשינו וכל אדם שהשפענו עליו יאבדו לנצח ויישכחו, איזו משמעות יש לחיים?

לימוד נוסף: קיראו בספרה של אלן ג'י. ווייט, Evangelism, את הפרק "Preaching the Distinctive Truths", עמודים 231, 232, ובספרה The Faith I Live By, את הפרק "The Faith That Works", ואת הפרק "How Faith Is Made Perfect", עמודים 88, 89. "הבה נבהיר מפורשות שלא נוכל לשנות דבר במעמדנו לפני ה' או במתת שקיבלנו מאלוהים בזכות מעלותינו. אילו אמונה ומעשים טובים היו מזכים אותנו במתת הגאולה, אזי הבורא היה מכיר טובה ליצירי כפיו. הנה הזדמנות לקבל את השקר כאמת. אם אדם כלשהו יכול לנחול גאולה בזכות מעשיו, מצבו אינו שונה מזה של מאמין קתולי המסתגף כדי להעניש את עצמו על חטאיו. מכאן שגאולה היא חלק מחוב שניתן לשלמו. אם נבצר מן האדם להיות ראוי לגאולה בזכות מעשיו הטובים, אזי הגאולה חייבת להיות מתת חסד מושלמת שהאדם מקבל כחוטא בזכות קבלתו את ישוע באמונה ואמונתו בו. זוהי מתת חנם. הצדקה דרך אמונה אינה שנויה במחלוקת. פולמוס זה מסתיים אחת ולתמיד ברגע שמבינים שזכויותיו של החוטא עקב מעשיו הטובים, לא יוכלו לעולם להנחילו חיי נצח." (אלן ג'י. ווייט, Faith and Works, עמודים 19, 20).

שאלות לדיון:

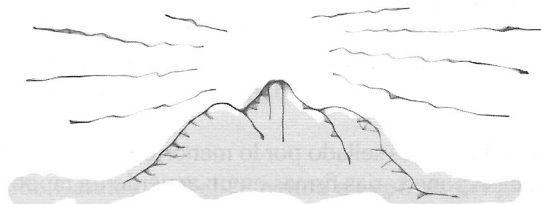
1 הגו בדבריה של אלן ג'י. וייט שצוטטו לעיל. הגו באמיתות הנפלאות והמעודדות הטמונות בדברים אלה, אפילו בעבור החוטא השפל ביותר. כיצד נתבע לזכותנו את ההבטחות הללו ונפגין בחיינו את אמונתנו בהן?

2 על אף שה' נתן את התורה לישראל בידי משה, על פי כתבי הקודש, ה' השתמש בדרכים אחרות כדי לגלות את רצונו לאנשים שדברו הכתוב לא הגיע אליהם (לדוגמה, רומ' א' 20, ב' 14; מה"ש י"ז 26, 27). אם אלוהים מדבר אל כל בני האדם באשר הם, מהי תכלית הבישור?

3 על פי יוחנן א' 17, "חסד ואמת" נבעו מישוע המשיח. אנשים רבים המסתמכים על פסוק זה, רואים בתורה סתירה ל"חסד ואמת". מדוע סתירה זו שגויה? באילו דרכים התורה ו"חסד ואמת" פועלים יחדיו כדי לחשוף בפנינו את טבעו של אלוהים, כפי שהוא מתגלה בתוכנית הגאולה?

4 הסופר הרוסי פיודור דוסטויבסקי יצר דמות שביקשה לבחון מדוע אנשים רבים יותר אינם מתאבדים. כאתאיסט, הוא התקשה להבין מדוע אנשים ירצו לחיות חיים חסרי משמעות, שלעיתים קרובות הם אף גדושי מכאוב. דונו בהגיון העומד מאחורי הלך חשיבה זה.

המשיח, התורה והבריתות

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: ברא' ט' 12-17, י"ז 2-12, גלט' ג' 28-15, דבר' ט' 9, עבר' י' 18-11, ט' 28-15.

פסוק לשינון: "לֹכֵן הוּא מִתְנַהֵף לְבְרִית חֲדָשָׁה, וְעַל יְדֵי כֵן – מֵאַחֵר שִׁמַּת לְעֲדוּת מִן הַפְּשָׁעִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ בַיָּמִי הַבְּרִית הָרִאשׁוֹנָה – יִקְבְּלוּ הַמְּקַרְאִים אֶת נַחֲלַת עוֹלָם הַמִּבְטָחַת." (אל העברים ט' 15).

החלטתו הנצחית של אלוהים לגאול את האנושות נחשפה בבריתות שכרת עמנו במהלך הדורות. על אף שהברית החדשה מציינת את המילה "בריתות" ברבים (רומ' ט' 4, גלט' ד' 24, אפס' ב' 12), למעשה, ישנה רק ברית חסד אחת המנחילה גאולה לחוטאים – לא בזכות מעלותיהם וזכויותיהם, אלא בזכות מעלותיו וזכויותיו של ישוע המשיח, המוצעות לכל אדם שיתבע אותן לזכותו באמונה.

משמעות ציון המילה "בריתות" ברבים היא שה' קידם את מטרות הגאולה שלו דרך כינון הברית במגוון דרכים, כדי למלא את צרכי חסידיו בזמנים שונים ובנסיבות שונות. אך זוהי תמיד ברית אחת – הברית הנצחית של חסדו הגואל של אלוהים.

לב לבה של הברית הזו הוא אהבתו המתמדת והמסורה של אדוננו – אהבה שכתבי הקודש משווים לפעמים לבריתות עצמן (ראו דבר' ד' 9, מל"א ח' 23, דניאל ט' 4). כחלק מאותה ברית, אלוהים קורא לחסידיו לציית לתורתו, לא כאמצעי לגאולה, אלא כפרי של הגאולה. תורה וחסד היו תמיד לב לבה של הברית הנצחית שאלוהים כרת עם האנושות.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-7 ביוני.

אותות הברית (ברא' ט' 17-12)

בפשטות, ניתן להגדיר ברית כהסכם בין שני צדדים, המבוסס על הבטחות שניתנות בידי שני הצדדים או צד אחד. יש שתי שיטות בסיסיות לכריתת ברית. הראשונה, שני הצדדים מסכימים על תנאי ההתקשרות ביניהם ונותנים הבטחות הדדיות. מצב כזה חל על ברית נישואים, איחוד עסקי או אפילו רכישת רכוש משותף. בקטגוריה השנייה, צד אחד יוזם את הברית על ידי קביעת ההבטחות והתנאים המוחלטים, ואילו הצד השני מוזמן לקחת חלק בהסכם. דוגמאות לכך הן תשלום מסים או הרשמה למוסד חינוכי. בשני המקרים, כל אחד מהצדדים חופשי לסגת מן הברית, אבל לרוב יש לכך השלכות. (לדוגמה, אדם שאינו משלם את תשלומי המשכנתא יאבד את ביתו; אזרח שמסרב לשלם מסים יועמד לדין).

ברית נחתמת בדרך כלל באמצעות סמל כלשהו, לדוגמה, בחוזה. אדם הרוכש דירה חותם על הסכם משכנתא בבנק המלווה, אשר מחזיק בנאמנות את שטר הקניין על הבית עד שמלוא הסכום ישולם. דוגמה אחרת, זוג נשוי שמחזיק בכתובה או בהסכם נישואים שאושר בידי המדינה. הסמל (החוזה) עצמו אינו הברית, אלא אות המציין שהצדדים מחויבים לברית.

קיראו את בראשית ט' 12-17 ו"ז 12-2. מהו ההבדל בין הסמל לבין הברית במקרים אלה? מהם ההבדלים בין שתי הבריתות הללו?

10

על פי בראשית ט' 9-11, ה' כורת ברית עם הבריא, שעל פיה הוא מתחייב לא להשחית שוב את הארץ במבול. בכל פעם שקשת נראית ברקיע, הכול אמורים לזכור את הבטחתו. במקרה הזה, ה' כונן את הקשת בענן כאות הברית. הדבר נכון לגבי אות המילה (ברית המילה), שנועדה להזכיר לכל זכר יהודי את תפקיד עמו לברך את העמים. ברית אחת נכרתה עם האנושות כולה, ברית אחרת נכרתה במיוחד עם עם ישראל. בנוסף, הברית שה' כרת עם האנושות לאחר המבול, אינה מחייבת את בני האדם לעשות דבר מה; ההבטחות ניתנו והן נותרו תקפות בלי שום קשר למעשיהם של בני האדם. אך זה היה שונה בברית השנייה, הברית שנכרתה עם ישראל; כאן העם נדרש למלא את הצד שלו בהסכם.

הבטחות הברית

בריתות מבוססות על הבטחות. למעשה, בריתות והבטחות שזורות הדוקות אלו באלו. מובן שכאשר ברית נכרתת, מצפים מן האדם שנתן את ההבטחה להיות מסוגל למלא את הבטחתו (דהיינו, לקיים את הברית שכרת).

בתנ"ך, חלק מן הבריתות נכרתו בין שני אנשים או שני צדדים בקשר לעניינים עסקיים בלבד (לדוגמה, ברא' ל"א 43-54). הברית שנכרתה בין יעקב ולבן מעידה על כך שבריתות עשויות להיות עסקאות המתבצעות בין משפחות, חברות או שבטים שונים. הגלעד שהוקם במצפה נועד לשמש אות לברית שנכרתה בין הצדדים, והוא מחייב רק את שני השבטים האלה. כשצדדי הברית מתו, תנאי הברית לא היו עוד מחייבים. בניגוד לברית שנכרתה בין בני אדם, לבריתות שה' כונן עם נוח ואברהם יש השלכות נצחיות.

כיצד מסייע הכתוב באיגרת אל הגלטים ג' 28-15, להבהרת ההשלכות הרחבות של הברית שה' כרת עם אברהם?

לכל אורכם של כתבי הקודש, אלוהים כרת מספר בריתות אוניברסליות שלוו בהבטחותיו הרלוונטיות לכלל האנושות. לאחר שהעולם כולו הושחת במבול, ה' הבטיח לא להניח לבריאתו להישחת שוב במבול. בקשר לברית עם אברהם, ה' ראה את הצורך של האנושות בצדקה, ולכן הבטיח לתת ברכה לכל העמים דרך צאצאי אברהם (ברא' כ"ב 18). על אף שה' כרת את הברית בסיני עם עם מסוים (ישראל), לברית זו נודעת חשיבות כלל עולמית. ה' אמר מפורשות שכל זר יכול להשתייך לעם הנבחר (שמות י"ב 48, 49), ושמימיתה של ישראל היא להיות אור לגויים (שמות י"ט 5, 6).

כיצד אתם מבינים את קשר הברית שלכם עם ה'? כלומר, מה אלוהים הבטיח לכם, ומה ביקש מכם בתמורה להבטחותיו?

לוחות הברית

על אף שברית מבוססת על הבטחות, בדרך כלל ישנם תנאים שיש לקיימם לפני מילוי ההבטחות. הברית עם אברהם היתה כרוכה במילת כל הזכרים בבית אברהם ובקרב צאצאיו. כשה' כרת ברית עם ישראל, הוא חרט במו ידיו את מצוות הברית על לוחות אבן (דברים ט' 8-11). מצוות אלה, הידועות כעשרת הדברות, נועדו לשמש בסיס לברית הנצחית שאלוהים כרת עם כל בני האדם.

משום שעשרת הדברות כוללים מונחים מסוימים הקשורים לברית, הם מכונים לפעמים "לוחות הברית" (דבר' ט' 9). עשרת הדברות לא נועדו לשמש עול שיעיק על חייהם של האנשים שנכנסו לברית עם ה'; אדרבה, כביטוי לאהבתו של אלוהים, הם ניתנו לטובתם של כל מי שנכנסו לקשר ברית עם ה'.

**כיצד מרוממים הפסוקים שלהלן את טיבה הנצחי של תורת ה' בברית החדשה
שה' כרת עם האנושות? (ירמיהו ל"א 31-34, אל העברים י' 11-18)**

תחת הברית הישנה שנכרתה בהר סיני, בני ישראל והזרים שחברו לעם ישראל היו מחויבים לדבוק בברית דרך שמירת עשרת הדברות. כשהם חיללו דיבר אחד, הם נדרשו להעלות קורבן בעל חיים כדי לקבל מחילה לחטאיהם.

תחת הברית החדשה שנכרתה בגולגולתא, חסידי ה' עדיין מחויבים לעשרת הדברות. ואולם, כשהם חוטאים, הם אינם צריכים להמשיך להקריב קורבנות, שכן ישוע המשיח הוא קורבן התמורה המושלם והמוחלט שלהם (עבר' ט' 14-11). הברית החדשה טובה בהרבה מן הברית הישנה, שכן עתה אנו תובעים באמונה את הבטחות המחילה שהוצעו לנו דרך קורבן התמורה של ישוע. "יש לנו תקווה רק כשאנו נכנסים לברית שנכרתה עם אברהם, היא ברית החסד דרך אמונה בישוע המשיח." (מתוך פרשנותה של אלן ג'. ווייט בספר, The SDA Bible Commentary, כרך 6, עמ' 1077).

מהי משמעות הדבר שתורת ה' חרוטה על לוח לבכם? כיצד שונה הדבר מהבנה שכלית בלבד של תורת ה' ככללי התנהגות וציות למשמעת?

הברית והבשורה (עבר' ט' 22-15)

לחילול מספר בריתות בתנ"ך ובברית החדשה יש השלכות חמורות. ה' הזהיר את אברהם שכל זכר שלא יימול ייכרת מן העם הנבחר (ברא' י"ז 14). ה' אף הזהיר שמי שיחלל את עשרת הדיברות שניתנו בברית בסיני, יוטלו עליו שלל קללות (דבר' כ"ז 26-11). בסופו של דבר, מחללי תנאי הברית יוענשו במוות (יחזקאל י"ח 4). הדבר נכון גם לגבי הברית החדשה: מי שמסרב לשמור את תורת ה', לא ינחל חיי נצח (רומ' ו' 23).

קיראו את אל העברים ט' 28-15. כיצד נחשפת הבשורה בפסוקים אלה?

האיגרת אל העברים ט' 28-15 חוזרת על סיפור הבשורה דרך הצגת תפקידו של המשיח כמי שמקיים את הבטחות הברית בעבור המאמינים. בפסוק 15, המשיח מוצג כ"מְתַנֵּן לְבָרִית הַדָּשָׁה", אשר מנחיל דרך מותו חיי עולם לאנשים שבלעדיו ינחלו דיראון עולם. ישנם תרגומים שהשתמשו במילה "צְנוּאָה" בפסוקים 16 ו-17, על אף שבמקור היווני נכתב "ברית". השימוש במילה "צוואה" מחדד את רעיון המוות – את מות ישוע בעבורנו. כשם שלצוואה אין תוקף כל עוד חי בעל הצוואה, והיא תקפה רק במותו, כך ללא המשיח שמת במקומו, הברית עם ה' מחייבת את מותו של כל חוטא. ואולם, החוטא יכול להתכסות ולהיטחר בדמו השפוך של המשיח, וכך להימצא בקרב המייחלים לשובו וה"מְחַכִּים לוֹ לִישׁוּעָה" (עבר' ט' 28). "או אז נדע שצדקתנו כמוה כבגדים צואים, וכי רק דם המשיח לבדו יכול לטהר אותנו מטומאת החטא, ולחדש את לבנו עד שנידמה לו." (אלן ג'י. ווייט, Steps to Christ, עמ' 29).

אלוהים בכבודו ובעצמו נשא בדמות ישוע המשיח בעונש על חטאינו, כדי לחסוך מאיתנו את העונש הזה שאנו ראויים לו. מה מלמדנו הדבר על אופיו של אלוהים, ועל הסיבה שבגללה אנו יכולים לבטוח בו, יהיו אשר יהיו נסיבות חיינו?

ברכות הברית (אפס' ב' 6)

במקרים רבים, אנשים עשויים לקבל את הבטחות הברית לפני שכל התנאים התמלאו. לדוגמה, אדם שרכש בית יכול לחיות בו בטרם שילם את מלוא התשלום בעבורו. דוגמה אחרת: אזרח הנהנה מהשירותים שהממשלה מספקת לציבור בטרם החל לשלם את מסיו. מי שנכנס לברית עם ה' יכול ליהנות מברכות הברית לפני התממשות ההבטחות בעתיד.

חישבו על עשרת הדברות ועל הסבל והכאב הרב שהיו נחשכים מאנשים רבים אילו רק צייתו להם. מי מאיתנו לא חווה על בשרו את כאב הלב הנובע מחילול הדיברות? וגרוע מכך: סבל בא לא רק על ראש האדם שחילל את התורה; לעיתים קרובות, אנשים אחרים ואפילו בני משפחתו של החוטא סובלים אף הם.

על פי הפסוקים שלהלן, מהן התועלות הנוספות הנובעות מקשר הברית עם ישוע?

קור"ב ד' 16-18

יוח"א ה' 11-13

פיל' א' 6

יוחנן ה' 25

ישוע מכריז מפורשות שאדם שקיבל אותו באמונה "עָבַר מִמִּנּוֹת לְחַיִּים" (יוחנן ה' 24). המאמין בטוח כל כך בישועתו, שעל אף שהוא מרותק לעולם הזה, הוא יכול להכריז שהוא יושב במרומים עם ישוע המשיח ונוחל חיי נצח (אפס' ב' 6).

מה תשיבו לאדם שישאל אתכם "מה זה אומר לשבת עם ישוע בשמיים?"
(ככתוב באפס' ב' 6). מדוע?

10

לימוד נוסף: למידע נוסף על נושא הלימוד השבוע קראו בספרה של אלן ג'י. ווייט, God's Amazing Grace, את הפרק, "The Covenant of Grace", עמודים 131-137.

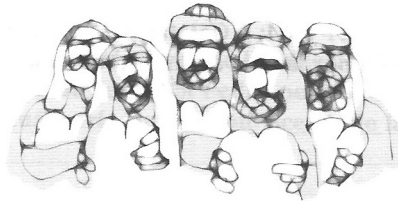
"אותה ברית נכרתה מחדש עם אברהם דרך ההבטחה: 'והתברכו בְּזֶרְעֶךָ, כָּל גֹּיֵי הָאָרֶץ.' [ברא' כ"ב 18]. הבטחה זו כיוונה אל המשיח. אברהם הבין זאת, והוא בטח במשיח למחילת חטאים. אמונה זו של אברהם נחשבה לו לצדקה. הברית עם אברהם אף נתנה תוקף לסמכות של תורת ה'... 'הברית עם אברהם אושרה דרך דם המשיח, וכונתה 'הברית השנייה' או 'הברית החדשה', שכן הדם שחתם אותה נשפך אחרי הדם שנשפך לשם כריתת הברית הראשונה... 'ברית חסד אינה אמיתה חדשה, שכן היא התקיימה בלבו של הבורא מן הנצח. מסיבה זו היא מכונה 'ברית עולם'... 'תקוותנו היחידה היא להיכנס בברית אברהם – היא ברית החסד דרך אמונה בישוע המשיח." (אלן ג'י. ווייט, The Faith I Live By, עמ' 75).

שאלות לדיון:

- ① מה נאמר בשמות ל"א 16 ובישעיהו נ"ו 4-6 על חשיבותה של השבת בברית העולם שה' כרת איתנו? (ראו גם יחזקאל כ').
- ② נהוג לחשוב שהברית הישנה שנכרתה עם אברהם התבססה על מעשי צדקה, בניגוד לברית החדשה המבוססת על חסד. מדוע רעיון זה שגוי?
- ③ אילו פסוקים מכתבי הקודש תוכלו למצוא, שיוכיחו שזו היתה תמיד ברית של חסד? מדוע היא הייתה חייבת להיות מאד ומתמיד ברית של חסד, ולא ברית המבוססת על מעשים?
- ④ על אף שבאיגרת אל האפסים פרק א', לא נעשה שימוש בביטוי 'ברית עולם', כיצד מסייע לנו הביטוי להבין מדוע היא כונתה כך?
- ⑤ אלוהים הבטיח לא להשמיד עוד את העולם במבול - הבטחה שסומלה על ידי קשת בענן. ישנם אנשים הטוענים שהמבול בימי נוח היה מקומי בלבד. אם נכון הדבר, מה זה אומר על הבטחתו של אלוהים? מדוע הרעיון שהמבול לא ירד על העולם כולו מהווה מתקפה חמורה על האמת המקראית? (אחרי הכול, אם המבול בימי נוח היה מקומי בלבד, מה זה אומר לגבי מבולים שירדו מאז בכל מיני אזורים מקומיים בעולם מבחינת הבטחת הברית של ה')?

השליחים והתורה

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: רומ' ג' 31, ו' 15, מה"ש י' 9-14, יוחנן ט"ו 1-11, יעקב ב' 1-26, אל העברים ג' 7-19, יהודה 5-7.

פסוק לשינון: "וַיִּבְנֶן הַתּוֹרָה קְדוּשָׁה, וְהַדְבָּר הוּא קְדוֹשׁ וְיִשְׁרָ וְטוֹב" (אל הרומים ז' 12).

לאור ראיות רבות כל כך לתקפותה של תורת ה', מדוע משיחיים רבים כל כך שוללים אותה? ראשית, חלקם (כפי שראינו) מסתמכים על פסוקים מסוימים בברית החדשה שיוצאים נגד הבנה שגויה של תפקידה של התורה. הם מסיקים כי הבעיה נעוצה בתורה עצמה, ולפיכך טוענים כי עשרת הדברות אינם מחייבים את המאמינים הנתונים תחת הברית החדשה. שנית, ישנם אנשים המשוכנעים שהשבת אינה מחייבת את המשיחיים. לכן, כדי להצדיק את עמדתם, הם טוענים שעשרת הדברות "נצלבו" עם ישוע על הצלב.

שלישית, ישנם הטוענים שתשעה מתוך עשרת הדברות עדיין תקפים, אך הדיבר הרביעי על השבת ביום השביעי הוחלף והומר ליום ראשון, ומאז יש לשמור את קדושת היום הזה לכבוד תחיית ישוע.

כל הטענות הללו בעייתיות. השבוע נבחן את יחסם של שליחי המשיח לתורה, שכן אילו בוטלה התורה אחרי מות המשיח או שונתה, תלמידי ישוע והשליחים היו ודאי יודעים דבר מה על כך.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-14 ביוני.

שאל השליח והתורה

כאמור, שאל השליח היה המייסד האמיתי של הנצרות. מובן שזוהי טעות. על אף ששאל תרם רבות להבנתנו התיאולוגית של תורת ישוע דרך חיבור 13 מתוך 27 כתבי הברית החדשה, למעשה ניתן למצוא את משנתו במקומות אחרים בכתבי הקודש. הסיבה העיקרית לכך שישנם הטוענים כי שאל יסד דת "חדשה" היא תפיסה מוטעית של משנתו על התורה והחסד.

קיראו את הפסוקים הבאים: רומ' ג' 28; ו' 14; ז' 4; גל' ג' 24, 25. ממבט ראשון, מדוע לא קשה להבין מדוע ישנם אנשים הסבורים שפסוקים אלה מבטלים את התורה?

כשקוראים את הפסוקים הללו במנותק מהקשרם, הם אכן נותנים את הרושם שהתורה אינה רלוונטית עוד בעבור המשיחי. ואולם, כל הפסוקים הללו הם חלק בלתי נפרד מהקשר רחב יותר, שעלינו לבחון אותו כדי להבין מה שאל אומר כאן באמת.

בחנו את הפסקאות שבהן מופיעים הפסוקים הללו, ושימו לב במיוחד לאל הרומים ג' 31, ו' 15, ז' 12-7 וגל' ג' 21. כיצד פסוקים אלה והקשרם הכולל מסייעים לנו להיטיב להבין את הנקודה ששאל מחדד על התורה?

אנשים שאינם מבינים את הרעיון בדבר הצדקה על ידי אמונה, עלולים לחשוב ששאל סותר את עצמו. באותה נשימה שאל מכריז כי המשיחי אינו נתון עוד תחת התורה, אך עם זאת, הוא מחויב לשמור את התורה. הבעיה נפתרת כשאנו נזכרים שאלוהים דורש מכל מי שמבקשים לשרות עמו בקרבה להיות צדיקים. קנה המידה לצדקה הוא תורת ה'. ואולם, כשאנשים מנסים לעמוד בדרישות התורה, הם נכשלים, ולפיכך הם מורשעים בידי התורה. אילו היתה התורה הדרך לגאולה, אזי לאיש לא היתה תקווה לנחול חיי נצח. תקוותו של המשיחי אינה טמונה בתורה, אלא בישוע המשיח, שלא רק שמר את התורה למופת, אלא אף מאפשר למאמינים בו לחלוק את צדיקותו (רומ' ח' 3, 4) דרך גבורת ה' הנסית. המשיחי יכול עכשיו להיות עבד לתורת ה' במצפון חופשי, שכן המשיח נטל את הרשעת התורה (רומ' ז' 25-ח' 2). החסד שהמשיח מטה עלינו אינו משחרר אותנו מן התורה, אלא אדרבה, מעודד אותנו לציית לה.

כיפא והתורה (פטר"א ב' 9)

שמעון כיפא היה אחד מתלמידי המשיח הקרובים ביותר. בתור התלמיד ראשון שנבחר בידו ישוע, כיפא היה נוכח ברבים מן האירועים העיקריים בחייו ובכהונתו של המשיח. הוא היה האיש שהכריז בקיסריה פיליפי כי ישוע הוא המשיח; הוא היה זה שהלך בעקבות מושיעו לביתו של קיפא, הכהן הגדול, לליל המעצר והמשפט של ישוע. בבוקר שבו ישוע שקם לתחייה הופיע לפני תלמידיו, היה זה כיפא שקיבל הנחיות מסוימות בנוגע לשירות המשיח. כשקבוצת המאמינים הראשונים התאספה בחג השבועות, כיפא היה הדובר המרכזי. אין ספק שאילו התורה שונתה, כיפא היה יודע על כך.

מה נלמד ממעשי השליחים י' 14-9 על דבקונו של כיפא בתורת ישראל לאחר עלייתו של ישוע השמימי? אם זה מה שכיפא חשב על חוקי הכשרות, האם תוכלו לשער מה היתה השקפתו על נצחיותם של עשרת הדברות?

כיפא קיבל את החזון הזה שנים ספורות לאחר עליית ישוע לשמיים. כתוצאה מהטפותיהם של תלמידי ישוע, אלפי יהודים קיבלו את ישוע כמושיעם. אין דבר בכתבי הקודש המעיד על כך שהמסר המשיחי כלל הנחיות לנטישת התורה. האירוע שתועד במעשי השליחים פרק י', מפגין בעוצמה רבה את העובדה שהמשיחיים הראשונים הזדהו לחלוטין עם שורשיהם היהודיים.

השוו בין פטר"א ט' 9 ושמות י"ט 6. מהו ההקשר של פסוק 6 בשמות י"ט?

כשכיפא התייחס אל קהל מאזיניו כאל "עם נבחר, ממלכת כהנים וגוי קדוש", הם ודאי נזכרו בסיפור מתן התורה על הר סיני. כיורשים של עם ישראל, הם נדרשו לציית לתנאי הברית שהובחרו בתורת ה'. לכן, מידי לאחר שהזכיר להם מהו מעמדם, כיפא מאיץ בהם לחיות חיי צדקה (פטר"א ב' 12, 11). הוא גם מזהיר את הקהל להישמר מפני מורי שקר, המבשרים בשורה השוללת את התורה.

זיכרו עד כמה חטא כיפא, ועם זאת, הביטו בחסד שהורעף עליו. כיצד נלמד: (1) להרעיף חסד כזה על הזולת? (2) לקבל חסד כשאנחנו חוטאים?

11

יוחנן והתורה

יוחנן נמצא במקום השני אחרי שאול השליח מבחינת תרומתו לספרי הברית החדשה. יוחנן הוא מחברם של בשורת יוחנן, שלוש איגרות (איגרות יוחנן) וספר ההתגלות. בדומה לכיפא, הוא היה בין התלמידים הראשונים שישוע בחר, ואף היה מקורב לישוע. בזכות קרבתו הרבה לישוע, נהוג להתייחס אליו כאל "יוחנן האהוב" או "התלמיד האהוב" על ישוע. על סמך הפסוק האחרון בבשורתו (יוחנן כ"א 25), אין ספק שהיה לו מידע רב על ישוע. בטוח שאדם שהיה קרוב כל כך לישוע כמו יוחנן, היה יודע אילו ישוע זנח את תורת ה'.

קראו את יוחנן ט"ו 11-1 ויוח"א ב' 3-6. מה נלמד מפסוקים אלה על האופן שבו עלינו להתייחס ל"מצוות" ה'?

לקראת תום חייו עלי אדמות, ישוע הפגין בפני תלמידיו את דבקותו במצוות ה', שגרמה לכך שהוא "עומד בַּאֲהָבָתוֹ" של אביו שבשמיים (יוחנן ט"ו 10). ישוע לא ראה במצוות מכשלה או דבר שלילי שיש לבטלו על הסף; אדרבה, הוא ראה במצוות ה' קווי הנחייה לקיום קשר של אהבה עמו ועם הזולת. כשיוחנן, התלמיד האהוב, מזכיר למשיחיים את מחויבותם לאלוהים, הוא משתמש באותה שפה של אהבה ואחדות ששימשה את ישוע לאורך הבשורה. למעשה, יוחנן הבין שאהבה היתה מאז ומתמיד תמצית התורה (לדוגמה, יוח"ב ו'). אדם אינו יכול לטעון שהוא שומר את התורה, אם הוא אינו מקפיד על קשרי אהבה עם אלוהים והזולת.

"תורת ה' דורשת מאיתנו לאהוב את בני האדם כפי שאנחנו אוהבים את עצמנו. כל כוחות הנפש שלנו וכל פעולה שהנפש מבצעת חייבים לחתור לתכלית זו – לעשות את הטוב ביותר... אלוהינו, מעניק המתנות הכביר, שמח לאחוז במתנות המלכותיות שהוא מעניק לנשמה כדי שתשפיענה לטובה ובעוצמה על הזולת! מתנות אלה הן החוליה המחברת בין אלוהים לאדם; הן חושפות את רוח המשיח ואת המעלות והסגולות השמימיות. כוח הקדושה הנגלה לעיני הזולת בצנעה, מעיד כאלף עדים וברהיטות רבה יותר מהדרשה המעולה ביותר. הוא מעיד על אלוהים, ומבהיר לבני האדם את מחויבותם בעוצמה רבה יותר מעוצמתן של מילים." (אלן ג'יי. ווייט, Manuscript Releases, כרך 20, עמ' 138).

כיצד חוויתם את הקשר בין התורה לאהבה? כלומר, כיצד מתבטאת אהבתכם, הלכה למעשה, בציות לתורת ה'?

יעקב והתורה

"הלא הם המגדפים את השם הטוב הנקרא עליכם. אם באמת מקימים אתם את תורת המלכות, ככתוב, 'ואהבת לרעך כמוך', אזי היטבתם לעשות. אבל אם אתם נוהגים במשוא פנים, חוטאים אתם והתורה תאשימכם פעוברי עברה." (איגרת יעקב ב' 7-9).

ישנו רק ספר אחד בברית החדשה שיוחס ליעקב. אומנם, מחבר האיגרת אינו מציין מפורשות איזה יעקב הוא, אך לרוב מקובל לייחס את האיגרת ליעקב, אחי ישוע. על אף שבתחילה יעקב פקפק במשיחיותו של ישוע (יוחנן ז' 5), לבסוף הוא הפך למנהיג בכיר ורב השפעה בקהילת הברית החדשה (מה"ש ט"ו 13, גלט' א' 19). ושוב, אילו התכוון ישוע לבטל את תורת ה', אחיו ודאי היה יודע על כך, נכון?

קיראו את יעקב ב' 1-26. מהו המסר הבסיסי של הפרק? מדוע יעקב מתמצת את התורה כפי שעשה בפסוקים 7-9, ומיד לאחר מכן אומר את מה שאמר על שמירת כל מצוות התורה? כיצד מעידים פסוקים אלה על הקשר בין אהבה לציות לתורת ה'?

אנשים השוגים בהבנת משנתו של שאול על התורה, טוענים שיעקב ושאלו סותרים זה את זה בנוגע לתפקידה של התורה. סלע המחלוקת העיקרי הוא מקומם של מעשי צדקה בתורת הגאולה. שאול מכריז כי אנחנו נושעים בחסד דרך אמונה, ללא קשר למעשינו (אפס' ב' 8, 9), ואילו יעקב מדגיש ש"האמונה בלא מעשים מתה היא" (יעקב ב' 26). הצהרות אלה אינן סותרות; יעקב פשוט מחדד את מה ששאול שב ואמר על כך שהחסד אינו מבטל את התורה. בדומה למה שאמר שאול באיגרת אל הרומים י"ג 9, יעקב מבין שתמצית תורת ה' היא אהבה (יעקב ב' 8). איש אינו יכול לטעון שהוא מקיים את מצוות ה', אם הוא אינו מפגין אהבה לאל ולזולת.

יהודה והתורה

איגרת יהודה, אחת האיגרות הקצרות ביותר בברית החדשה, מיוחסת לאח נוסף של ישוע. אומנם, המחבר מציג את עצמו בתור "עֶבֶד יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ", אך הוא אף מודה שהוא "אֲחִיו שֶׁל יַעֲקֹב".

משום שמתי מציין את השמות יעקב ויהודה בתור שניים מארבעת אחיו של ישוע (מתי י"ג 55), נהוג לראות ביהודה, שחיבר את האיגרת הקצרה הזו, את אחיו של המושיע. בדומה ליתר מחברי כתבי הקודש שעליהם למדנו, יהודה היה ודאי יודע אילו ישוע היה מפנה עורף לתורה. על אף שיהודה אינו מתייחס מפורשות לתורה או למצוות, איגרתו עוסקת בדבקות בה ובתוצאות המרות של חילול התורה.

קיראו את פסוק 4 באיגרת יהודה. מה הוא אומר כאן שרלוונטי לדינונו?

עצם הזכרת חסד האל מחייב את קיומה של תורה, שכן חסד ה' לא היה נחוץ אלמלא היה חטא (רומ' ה' - 18 ו' 15). אילו דברים מוטעים לימדו מורי שקר אלה, שיהודה השווה אותם להתכחשות לאלוהים?

כיצד שוכן הכתוב באיגרת אל העברים ג' 19-7 אור על פסוקים 5-7 באיגרת יהודה? כיצד שתי פסקאות אלו מלמדות אותנו על הקשר בין ציות ואמונה?

בדרכו המרומזת וברוב טקט, יהודה מזכיר למכותביו את חווייתם של בני ישראל שיצאו מעבודת מצרים לחירות. ה' הפגין את גבורתו לפנייהם ואפילו נתן להם את תורתו, אך הם בגדו בו וחוו את התוצאות הנוראות שבאו עקב התנתקותם ממנו. יהודה מבהיר לנו שבני האדם עלולים להיכשל, ומי שנכשל – ייענש. איגרת יהודה ברורה ומפורשת כמו יתר כתבי הקודש: כל מי שטוען שיש לו אמונה חייב להיות מוכן להביע את אמונתו דרך חיי ציות.

קיראו את איגרת יהודה. בתוך כל אזהרותיו הנוקבות של יהודה, אילו הבטחות תוכלו לגלות בעבורכם?

לימוד נוסף: קיראו בספרה של אלן ג'י. ווייט, Signs of the Times, את הפרק, "The Law in the Christian Age", 5 באוגוסט, 1886.

"מדוע ילמדו השליחים על חזרה בתשובה לה' משום שהחוטא חייב לתת את הדין לפני אבינו שבשמים. הוא חילל את התורה, ולכן הוא חייב להודות בחטאו ולהתחרט עליו. מה הצעד הבא שעליו לעשות? לשאת את מבטו אל ישוע, שדמו בלבד יכול לטהר אותנו מכל חטא. דרושה אמונה במשיח, שכן אין בכוחה של התורה להושיע.

"התורה מרשיעה, אך היא אינה יכולה לסלוח לחוטא שחילל אותה. החוטא חייב להסתמך על זכויותיו של דמו של המשיח. גואלנו הרחמן מכריז: 'הניחו לחוטא להיאחז בגבורתי, כדי שיעשה שלום איתי, והוא יעשה שלום איתי.' אדוננו מכריז שהוא יאהב הכי הרבה את מי שנשלח לו הכי הרבה; רק מי שרואה את עצמו כפי שהוא – חוטא המוכתם בחטא, חוטא שחילל את תורת ה' הקדושה – מרגיש שהוא זקוק למחילה. מי שמאמין בכל לבו ומאודו במצוות הקדושות של התורה, יראה בבהירות הרבה ביותר את עבירותיו הרבות, וירגיש שנשלח לו על הרבה." (אלן ג'י. ווייט, Signs of the Times, 5 באוגוסט, 1886.)

שאלות לדין:

- 1 קיראו בתשומת לב את ההצהרה שלעיל של אלן ג'י. ווייט. כיצד ציטוט זה שופך אור על תורות כתבי הקודש שלמדנו ברבעון? מה פירוש הדבר שהחוטא "חייב להסתמך על זכויותיו של דמו של המשיח"?
- 2 הגו לעומק באזהרה שניתנה בפסוק 4 באיגרת יהודה. כשאנשים אלה מכריזים את חסד האל, נדמה שהם מאמינים. אך יהודה טוען שהם מתכששים לאדון וכופרים בו. אילו השלכות חמורות יש לכך לגבי אלה הטוענים שחסד ה' ביטל את התורה? כשאנשים טוענים שהתורה בוטלה, ממה באמת הם מנסים להיפטר?
- 3 כיצד התכחשות לתורה, או אפילו התכחשות לאחת ממצוותיה, משמעה לסייע לשטן שמנסה ל"שים קץ" לתורת ה'?

קהילת המשיח והתורה

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: ברא' ב' -16ג' 7, ברא' ו', ברא' י"ב, דברים ז' 12-6, גלט' ג' 16-6, ההתגלות י"ב 17, י"ד 12-6.

פסוק לשינון: "בְּזֶה סִבְלָנִיתָם שֶׁל הַקְדוּשִׁים הַשּׁוֹמְרִים אֶת מִצְוֹת אֱלֹהִים וְאֲמוּנַת יֵשׁוּעַ." (ההתגלות י"ד 12).

כשעורכים מרוץ שליחים, הצוות מורכב בדרך כלל מארבעה רצים. יכול להיות שחברי הצוות התחרו זה בזה בעבר, אבל עכשיו, כחברי אותו צוות, עליהם ללמוד לחשוב כאיש אחד. אורך המסלול במרוץ מחולק שווה בשווה בין המשתתפים. רק חבר צוות אחד יכול לרוץ לבד בכל זמן נתון – האחד שנושא את המקל. המקל מועבר במיומנות מחבר צוות אחד למשנהו עד סוף המרוץ. מבחינה מסוימת, המקל הוא סמל ההמשכיות היחיד בין חברי המרוץ.

קהילת ה' דומה לצוות המשתתף במרוץ שליחים. החל מאדם הראשון בגן עדן, השריט עבר דרך אישים ושלבים שונים בתולדות הגאולה: מנוח לאברהם, מאברהם למשה בסיני, ממשה לקהילת הברית החדשה, מקהילת הברית החדשה לתנועת הרפורמציה, ועכשיו למאמינים המכריזים את המסר של שלושת המלאכים.

סמל ההמשכיות של קהילת האלוהים הוא תורת ה'. לאחר החטא הקדמון, תורת ה' חייבת להיות מלווה בחסדו המושיע של ה'. יחדיו, התורה והחסד מהווים את תמצית הבשורה. השבוע נעקוב אחר ההמשכיות של התורה (והחסד) בקהילת ה' לאורך הדורות.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-21 ביוני.

מאדם הראשון לנוח

מבחינה מסוימת, ניתן לדבר על "קהילת המשיח" רק מימי הברית החדשה, כשראשוני המאמינים היו עדים לחייו, מותו ותקומתו של ישוע המשיח. ואולם, ניתן לראות את "קהילת המשיח" בהקשר רחב יותר. המונח היווני ל"כנסייה" הוא Ekklesia. מונח זה, הלקוח מהעולם החילוני, מתייחס ל"קרואים". בכל דור ודור "קרא" ה' לאנשים לשקף את רצונו דרך חיי נאמנות, ציות, אהבה ואמון.

קיראו את בראשית ב' -16'ג' 7. איזה מבחן ניתן לאדם וחווה? מדוע בריות מושלמות כל כך נזקקו למבחן כזה?

כדי להיות מסוגלים לאהוב, אדם וחווה היו חייבים להיות בעלי חופש בחירה ומוסריות. הם נזקקו ליכולת ולחופש לעשות את הרע, גם אם לא היתה להם סיבה מוצדקת לעשות זאת. מבחן העץ האסור היה מבחן מוסרי: כיצד הם ישתמשו בחופש המוסרי שניתן להם מיד ה'?

כולנו יודעים את התשובה. לב לבה של המוסריות היא התורה, תורת ה' שמגדירה מה טוב ומה רע. (שימו לב שהעץ מכונה "עץ הדעת טוב ורע"). מה היתה תכליתה של תורה האוסרת על בני האדם לשקר, לגנוב ולרצוח, אלמלא היו מסוגלים לבצע את המעשים הללו? התורה היתה חסרת משמעות ביקום המאוכלס בידי רובוטים המסוגלים לעשות רק את הטוב.

ואולם, ה' לא ברא אותנו כאלה. הוא רצה שיצירי כפיו יוכלו לאהוב באמת. לאחר שחטאו, אדם וחווה היו אמורים "להעביר את המקל" לדור הבא. ואולם, מכאן ואילך, הידרדרותה המוסרית של האנושות היתה מהירה וחמורה. משני הבנים שנולדו לאדם וחווה, רק הבל בחר לחבור לקהילת ה', ואילו קין נשלט בידי רוח של חמדנות, רמייה, רצח וחוסר כבוד להוריו. המצב הלך והידרדר עד שהרוע האפיל על הטוב, ובימי המבול רק נוח ומשפחתו יכלו לטעון באמת ובתמים שהם חברי קהילת המשיח.

כמה פעמים ב-24 השעות האחרונות נטלתם החלטות מוסריות והשתמשתם בחופש שנחלנו בגן עדן? מה היו בחירות אלה, ובאיזו מידה הן עלו בקנה אחד עם תורת המוסר של ה'?

12

מנוח לאברהם (ברא' ו' 9-5)

העולם שנוח נולד לתוכו היה גרוע מכול חברה שהיתה קיימת אי פעם, מה שאומר שהיא היתה ממש רעה ומושחתת. באותם ימים, בני האדם חיו קרוב לאלף שנים, לכן לא קשה לראות כיצד הרוע הפך כה מושרש בחברה, עד שאלוהים הצטער על כך שברא את בני האדם!

קיראו את פרק ו' בבראשית, וענו על השאלות הבאות:

כיצד עלינו להבין את הרעיון שאלוהים "הצטער" על בריאת האנושות? ככתוב:
"וַיִּנָּחֵם יְהוָה כִּי עָשָׂה אֶת הָאָדָם בְּאֶרֶץ: וַיִּתְּעַצֵּב אֵל לִבּוֹ." מדוע אין פירוש הדבר שאלוהים לא היה מודע למה שעמד לקרות? (ראו דברים ל"א 17-15)

אלן ג'י. ווייט כתבה שהכינויים "בְּנֵי הָאֱלֹהִים" ו"בְּנוֹת הָאָדָם", מתייחסים לגברים יראי ה' שנישאו לנשים כופרות. לפיכך, אילו לקחים נפיק מפרק ו' בבראשית בנוגע למגעים של הקהילה המשיחית עם העולם?

מה היו חלק מן המעשים שביצעו אנשים אלה שהיו למורת רוחו של ה', וכיצד הם נוגעים לתורתו?

קיראו את התיאור של נוח בבראשית פרק ו'. מה נאמר כאן עליו, שתורם להבנתנו את סוג האדם שהוא היה, במיוחד בעולם מושחת כל כך? ועם זאת, מדוע נזקק נוח ל"חסד" כדי לשאת חן בעיני ה'? מה נלמד מכך על הקשר בין אמונה לבין תורת ה', אפילו באותם ימים?

מאברהם למשה

אחרי המבול, נוח ובניו נשאו באחריות למסור את רצונו של ה' לצאצאיהם. משפחת נוח ידעה היטב שההרס שהמבול זרע בעולם כולו נבע כתוצאה מסירובה של האנושות לציית לתורת ה'. לאחר שבני משפחת נוח חוו על בשרם את חסד האל, הם יכלו לעשות משהו כדי לטפח דור נאמן יותר לה'. לרוע המזל, זמן קצר לאחר המבול, תושבי האדמה שבו ומרדו בה' (ברא' י"א 1-9). "רבים מהם התכחשו לקיומו של אלוהים, וייחסו את התרחשות המבול לפעולתם של כוחות הטבע. אחרים האמינו בישות עילאית שהשמידה את העולם שהיה קיים טרם המבול; ליבותיהם התקוממו במרי נגד האל, ממש כמו לבו של קין." (אלן ג'י. ווייט, אבות האומה ונביאי ישראל, כרך א', עמ' 98).

מה נלמד מבראשית י"ב ו-ט"ז 1-6 על האופן שבו התורה והחסד פועלים יחדיו?

אלוהים קרא לאברהם שהיה מצאצאי שם, וכרת איתו ברית כדי לברכו (ברא' י"ב 3-1). התנ"ך אינו מציין קריטריונים כלשהם שעל פיהם ה' בחר באברהם. בנוסף, דומה שאברהם לא היה צדיק כמו נוח. למעשה, זמן קצר לאחר שה' קרא לו, הוא התגלה כמוג לב ורמאי (ברא' י"ב 11-13), בשעה שחילל את תורת ה'.

ועם זאת, אברהם היה מאמין אמיתי, ובעזרת חסד ה', אמונתו נזקפה לזכותו "וַנִּחַשְׁבָּהּ לוֹ צֶדֶקָה". על אף שלא היה כליל השלמות, הוא היה מוכן להקשיב לקולו של ה', גם כשהדבר דרש ממנו מתן אמון בה' לגבי דברים שנראו בלתי אפשריים בעיניים אנושיות.

אברהם לא היה המאמין היחיד. היו עוד אנשים שהסכימו לשמוע בקולו של ה' ולציית למצוותיו. לדוגמה, אבימלך, אבימלך מלך גרר, פרעה ויוסף, ידעו היטב שאלוהים לא התיר ניאוף ואמירת שקר. אבימלך מלך גרר אפילו גער ביצחק על שהעמיד את אנשיו בניסיון (ברא' כ"ו 10). על אף שאלוהים בחר באברהם למשימה מסוימת, בארצות רבות חיו אנשים יראי ה'. למעשה, אחרי שאברהם ובני בריתו הביסו את כדורלעומר והמלכים שחברו אליו, מלכיצדק שהיה "כֹּהֵן לְאֵל עֵלְיוֹן" ברך את אברהם (ברא' י"ד 18). ישנן ראיות נוספות לכך שהידע על אלוהים היה קיים בעולם הקדום, הרבה לפני פועלו ושירותו של משה.

12

ממשה לישוע

על אף שקובצי חוקים עתיקים שנמצאו במצרים וארם נהריים מאשישים אף הם את תפוצתם הנרחבת של העקרונות והמצוות הנכללים בתורת ה', אף אחד מהם אינו מושלם. למעשה, רבים מאותם קובצי חוקים כוללים גם חוקים המתירים עבודת אלילים ומנהגים אחרים שגונו מאוחר יותר בידי ה'. לכן, ה' בחר בעם שינצור את תורת האמת שלו. עם זה היה עם ישראל, צאצאי אברהם ויורשיהם בברית ההבטחה שנכרתה עם אברהם מאות שנים קודם לכן – הבטחה שהגשמתה המלאה התקיימה אך ורק בישוע המשיח.

קיראו את דברים ז' 12-6. כיצד חושף הקטע את הקרבה הרבה בין התורה והחסד?

כשאלוהים בחר בבני ישראל כדי לתת להם את תורתו, הוא ידע שהם אינם כלילי שלמות. ואף על פי כן, הוא הטיל עליהם את המשימה למסור את רצונו לאנשים לא מושלמים אחרים. התואר שה' נתן לישראל: "ממלכת כהנים וגוי קדוש" (שמות י"ט 6), מעיד על כך שעם ישראל יועד לשמש ככוהן שיתווך בין ה' לאנושות. ישראל היתה עם הבחירה שנועד להביא את האמת של רצון ה' לאומות הנבוכות. חרף טעויותיה, כישלונותיה ולפעמים מרידותיה הבוטות בה', ישראל עדיין היתה העם הנבחר שממנו בא המשיח ובקרבו הוא חי, שירת ומת בעודו ממלא את הבטחת הברית שניתנה לאברהם מאות שנים קודם לכן.

קיראו את אל הגלטים ג' 16-6. מה כותב כאן שאול שתורם להבהרת המשמעות האמיתית של הבטחת הברית?

על אף שרבים בישראל הקדומה ראו במילה "זרעך" (לשון יחיד) התייחסות לישראל כאומה, שאול מציג כאן את ישוע בכבודו ובעצמו בתור ההתגשמות האמיתית והמלאה של הבטחת הברית. ככתוב: "וְהִנֵּה הַהִבְטָחוֹת נִאֶמְרוּ לְאַבְרָהָם וְלִיִּזְרָעוֹ. לֹא נֶאֱמַר 'לִיִּזְרָעֶיךָ', כְּמוֹ עַל רַבִּים, אֲלָא 'לִיִּזְרָעֶךָ', כְּמוֹ עַל יְחִיד, וְהוּא הַמְּשִׁיחַ." (פס' 16). לפיכך, הבטחה עצמה המדגישה הן את התורה והן את החסד, מפגינה באופן המלא ביותר את הברית שנכרתה עם אברהם וזרעו.

חישובו על כל הדורות הארוכים שחלפו מאז שאברהם קיבל לראשונה את הבטחת הברית ועד לביאת המשיח הראשונה. מה זה אומר לנו על הצורך להתאזר באורך רוח כשאנו שמים את מבטחנו בה'?

מישוע לשארית עם ה'

מאז שחר האנושות בגן עדן, קהילת ה' מורכבת תמיד מאנשים העלולים לשגות. הקהילה שיועדה להעיד על צדקת ה' נזקקה בעצמה לצדקה זו. כש"המקל" הועבר מדור לדור, אף רץ לא היה כשייר או ראוי דיו כדי להגיע לקו הסיום. איש מן האנשים שקיבלו את התורה, לא הצליח להגיע לרמת הצדקה שהתורה דורשת. דומה שהאנושות היתה לכודה במרדף חסר שחר בחיפושה אחר אהדתו של ה' ובניסיונה לשאת חן בעיניו.

ואולם, כשנראה היה שאפסה כל תקווה, אלוהים שלח את בנו "כדי לקבל את המקל". כשישוע, אדם השני, בא לעולם כבן אנוש חף מחטא, הוא הצליח לציית לה' כל הדרך אל הצלב בעזרת דבקונו בה'. כשישוע קם לתחייה הוא "חצה את קו הסיום", שכן הוא שבר את כבלי המוות. מאז, באמצעות גבורת רוח הקודש, המשיח שקם לתחייה חולק את צדקתו עם כל אדם המאמין בו. מסר זה, העומד בלב לבו של הבטחת הברית, התבהר עוד יותר לאחר שישוע סיים את כהונתו הארצית, וקהילת הברית החדשה נוסדה.

לרוע המזל, הכנסייה הנוצרית – חרף האור הרב שזכתה בו – הוכיחה את עצמה לפעמים כהרבה פחות נאמנה לברית עם ה' מאשר עם ישראל, ובמהרה, כפירה עמוקה רווחה בה כמעט בכל מקום. תנועת הרפורמציה שכוננה במאה השש עשרה החלה לשנות את המגמה הזו, אבל אפילו היא נכשלה, ומאז דוקטרינות ותורות שקר רבות עדיין רווחות בעולם המשיחי, כולל (כפי שראינו) השקפות מוטעות על תפקידה ותכליתה של התורה בחיי הקהילה המשיחית של הברית החדשה. אלוהים עתיד לקרוא לשארית עמו להשיב על כן אמיתות רבות שאבדו.

קיראו את ההתגלות י"ב 17, י"ד 6-12. כיצד חושפים פסוקים אלה הן את התורה והן את החסד באזהרה האחרונה של ה' לעולם?

כאמור, "מצוות ה'" הן הדרך שאלוהים יעד בעבורנו כדי שנפגין אהבת אמת. ואולם, כיצד אנחנו עלולים לשמור כלפי חוץ את המצוות הללו, אבל לא באמת להפגין אהבה כפי שעלינו להפגין? מדוע אין ביכולתנו לשמור באמת את המצוות כשאנחנו מפגינים אהבה?

12

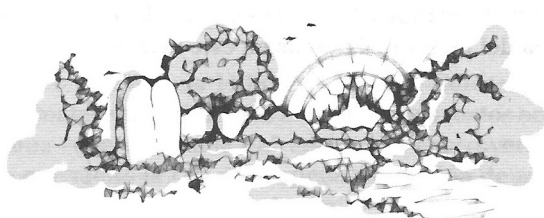
לימוד נוסף: "שלושת המלאכים בפרק י"ד בספר ההתגלות מייצגים אנשים המקבלים את האור של מסרי ה', ויוצאים לעולם כנציגי ה' כדי להזהיר את בני האדם ברחבי העולם. המשיח מכריז באזני תלמידיו: 'אתם אור העולם' (מתי ה' 14). לכל נשמה ונשמה המקבלת את ישוע, הצלב בגולגולתא אומר: 'לכו אל כל העולם והכריזו את הבשורה לכל הבריאה' (מרקוס ט"ז 15). אין להניח לדבר לעכב את המלאכה הזו. זוהי המלאכה החשובה ביותר בעת הזו, ועליה להימשך עד הנצח. האהבה שישוע הפגין בעבור נפשות בני האדם בקורבן שהקריב בעבור גאולתן, תניע את כל חסידיו." (אלן ג'י. ווייט, Testimonies for the Church, כרך 5, עמודים 455, 456).

"הנושא החשוב ביותר הוא המסר של המלאך השלישי, הכולל בתוכו את מסריהם של המלאך הראשון והשני. הכול אמורים להבין את האמיתות שנכללו במסרים הללו ולהפגין בחיי היומיום, שכן הדבר חיוני לישועתנו. עלינו ללמוד את דבר ה' ברצינות, בהגות ובתפילה כדי להבין את האמיתות הכבירות הללו; עלינו להתמיד עד שיכולת הלמידה וההבנה שלנו תגיע לשיאה." (אלן ג'י. ווייט, Evangelism, עמ' 196).

שאלות לדיון:

- ① על פי ההתגלות י"ב 17, "שארית" עם ה' מתוארת כאנשים ה"שוקרים את מצוות אלהים וְלֹהֵם עֲדַת יִשׁוּעַ". לאור העובדה שמאות משיחיים בקהילות המשיחיות ברחבי העולם שומרים את השבת, מהי תכליתם המסוימת של האדוונטיסטים שומרי שבת? מה אנחנו מכריזים ומלמדים, שקהילות אחרות אינן מכריזות ומלמדות, אפילו קהילות השומרות את השבת ביום השביעי?
- ② קיראו את הפסוקים שלהלן בהקשרם הרחב: אל הרומים ד' 3, אל הגלטים ג' 6, יעקב ב' 23. כיצד תורמים פסוקים אלה להבנתנו מהי גאולה דרך אמונה?
- ③ שימו לב שהמסר של המלאך הראשון, הפותח ב"בשורת עולם", כולל גם הכרזה על שעת עשיית הדין: "בָּאָה עַתַּ מִשְׁפָּטִי". לכן, הבשורה, התורה והמשפט מופיעים יחדיו במסרים של שלושת המלאכים. כיצד עלינו להבין את תפקידם של התורה והמשפט ה' כיצד הם עולים בקנה אחד?

מלכות המשיח והתורה

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת השיעור השבועי: מתי ד' 8, 9; דנ' ב' 44; פטר"א ב' 11; קור"א ו' 9-11; ההת' כ"ב 14, 15; קור"א ט"ו 26.

פסוק לשינון: **כִּי זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶכְרַת אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַיָּמִים הָהֵם, נָאִם יְהוָה, נִתַּתִּי אֶת תּוֹרַתִּי בְּקֶרְפֶּם, וְעַל לֶפֶם אֶכְתְּבֶנָּה; וְהֵייתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים, וְהֵמָּה יִהְיוּ לִי לְעָם.** (ירמיהו ל"א 32).

סטיב ג'ובס, מייסד חברת "אפל", הלך לעולמו בשנת 2011. שנים רבות קודם לכן, לאחר שלקה במחלת הסרטן, הוא כינה את המוות "ההמצאה הכי מעולה של החיים", שכן המוות מאלץ אותנו להשיג את המיטב בימי חיינו. במילים אחרות: משום שזמננו מוגבל כל כך, עלינו לעשות כמיטב יכולתנו כדי להצליח.

אבל ג'ובס החמיץ את הנקודה. מה שדחף אותו לחפש אחר גורל נשגב יותר (המוות, שבכל מקרה הוא בלתי נמנע), היה אמור לחשוף בפניו את חוסר התועלת בשליחת שורשים עמוקים מדי באדמת העולם הרדודה תמיד. אין ספק שג'ובס השיג הרבה בחייו, אבל בהשוואה למיליון שנים או לנצח, מה זה בכלל משנה?

אנחנו הרי יודעים שהעולם הזה וכל אשר בו יושמדו, ושאלוהים יכונן עולם חדש נצחי, נטול חטא ומוות (כתוצאה מחילול תורת ה').

השבוע נתעמק בסוגיית מלכותו הנצחית של אלוהים ובתפקידה של התורה בהקשר זה.

□ לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת, ה-28 ביוני.

מלכות ה'

כשאלוהים ברא את אבות האנושות, הוא נתן להם שליטה על כל הבריאה. אדם הראשון נועד למשול בעולם. ואולם, לאחר שאדם הראשון חילל את צו ה', הוא איבד את זכותו לריבונות על העולם, והריבונות עברה לשטן, אויבנו הראשי. כשנציגי העולמות האחרים התייצבו לפני ה' בתקופת אבות האומה, היה זה השטן שהופיע לפני ה' בתור "נציג" העולם הזה (איוב א' 6-7).

קיראו את הפסוקים הבאים: אל האפסים ב' 2; קור"ב ד' 4; מתי ד' 9, 8. מה נלמד מהם על כוחו של השטן בעולם הזה?

מה שאירע לישוע בשעת הניסיון במדבר הוא מאלף מאוד. השטן הציע לו שליטה על כל ממלכות העולם הזה בתמורה לכך שישתחוה לפניו ויעבוד אותו (מתי ד' 8, 9; ראו גם לוקס ד' 5-7). ישוע בא לקחת בחזרה את העולם מידי השטן, אך היה יכול לעשות זאת אך ורק במחיר חייו שלו. לכן, אין ספק שהפיתוי היה עז מאוד בשעה שהשטן ניצב לפניו והציע לתת לו את העולם! ואולם, אילו ישוע השתחוה לשטן, הוא היה נופל לאותה מלכודת שאדם הראשון נפל בה, וכתוצאה מכך, היה אף אשם בחילול תורתו של אביו שבשמיים. אילו עשה זאת, תוכנית הגאולה היתה נכשלת, ואנחנו היינו מתים בחטאינו.

מובן שישוע עמד בניסיון וניצח את השטן, ובזכות ניצחונו נחלנו ביטחון והבטחה לחיי נצח במלכות הנצחית של ה', שתוארה בפרק ב' בדניאל, כאשר האבן שלא נעקרה בידי אדם תפורר את מלכויות העולם הזה, ואז, "יָקִים אֱלֹהִי הַשָּׁמַיִם מַלְכוּת שְׁלֵא תִחָרַב לְעוֹלָם. מַלְכוּת זוֹ לֹא תִעָבֵר לְעַם אֲחֵר. הִיא תִפּוֹרֵד אֶת כָּל הַמַּלְכוּתִּים הָאֵלֶּה וְתֵשִׁים לָהֶן קֶץ וְהִיא תִקּוּם לְעוֹלָם" (דני' ב' 44).

כל הממלכות שתוארו בפרק ב' בדניאל ביצעו את כל המעשים שצוינו לגביהן. כולל יצירת מחלוקת ופירוד באירופה, והן מסומלות בברזל ובחרס של אצבעות הרגליים של הצלם. מדוע עובדות מדהימות אלה אמורות לסייע לנו לבטוח בהבטחה בדבר כינון המלכות האחרונה, זו שתהיה קיימת לנצח נצחים?

אזרחי המלכות

בארצות רבות חייבים מהגרים מארצות אחרות לוותר על אזרחותם אם ברצונם לקבל אזרחות בארצם החדשה. ואולם, ישנן ארצות שמתירות לאדם להיות בעל אזרחות כפולה; כלומר, הוא רשאי לשמור אמונים לשתי ארצות.

אך בעימות הגדול אין דבר כזה "אזרחות כפולה". אנחנו נמצאים בצד האחד או האחר של המתרס. מלכות הרוע נלחמת במלכות הצדק מאז ימי המשיח, ובלתי אפשרי לאדם לשמור אמונים לשתי הממלכות בעת ובעונה אחת. כולנו חייבים לבחור לאיזו מלכות נשמור אמונים.

קראו את הפסוקים הבאים: פטר"א ב' 11, אל העברים י"א 13, אל האפסים ב' 12, אל הקולוסים א' 13, דברים ל' 19, מתי ו' 24. מה נלמד מפסוקים אלה על חוסר האפשרות להחזיק ב"אזרחות כפולה" במהלך העימות הגדול בין המשיח לשטן? איזה תפקיד יש לשמירת התורה בהפגת אזרחותנו האמיתית? (ראו ההתגלות י"ד 12)

ברגע שאדם מחליט ללכת בעקבות המשיח, הוא בוחר להפנות עורף לממלכת השטן. עכשיו הוא חלק ממלכות אחרת, מלכות ישוע המשיח, ולפיכך הוא מציית לחוקי המשיח, לתורתו ולמצוותיו, לא לחוקי השטן.

ואולם, ציותו למשיח אינו מוערך בכל רחבי העולם, ובטח שלא בידי השטן, המשתוקק להשיב את האנשים הללו למלכותו, וגם לא בידי אנשים שאינם בוטחים "בזרים ובגולים" החיים בקרבם (עבר' י"א 13). למרות המכשולים הללו, לאלוהים יש בעולם חסידים השומרים אמונים רק לו, לא ל"שור העולם הזה" (יוחנן י"ב 31).

לעיתים קרובות, זרים בולטים בארץ שהגיעו אליה משום היותם שונים. כיצד גם עלינו, האדוונטיסטים החיים בעולם הזה כ"זרים וגולים", לבלוט? או שמא אין עלינו לעשות זאת?

13

אמונה והתורה

הנושא המרכזי בכתבי הקודש הוא פשוט: אלוהים הוא אהבה. אהבתו של אלוהים מופגנת בעוצמה דרך חסדו. משום שכוחו אינו מוגבל, הוא יכול היה בקלות למחות את האנושות מעל פני האדמה. אך תחת זאת הוא בחר להיאזר באורך רוח ולהעניק לכל בני האדם הזדמנות לחוות את מלוא החיים במלכותו הנצחית. זאת ועוד, אהבתו הרבה נחשפת במחיר שהוא בכבודו ובעצמו שילם על הצלב.

אהבתו של אלוהים קשורה ישירות לצדקתו. לאחר שהעניק לבני האדם אינספור הזדמנויות לבחור את גורלם, אלוהי האהבה לא יכפה על איש להיכנס למלכות שמאס בה. כשהרשעים מתייצבים לפני כס המשפט של ה', הם מורשעים על פי עדותם שלהם. אין אדם העומד לפני כס המלכות, שיכול לומר באמת ובתמים שלא ידע מהן דרישותיו של ה'. כל בני האדם נחשפו לעקרונות הבסיסיים של תורת ה', אלה שהועלו על הכתב או אלה שנחקקו בעולם הטבע (רומ' א' 19, 20; ב' 16-12).

קיראו את האיגרת הראשונה אל הקורинתיים ו' 9-11 ואת ההתגלות כ"ב 14, 15. מי ייכנס למלכות ה', מי יישאר בחוץ, ומדוע? איזה תפקיד משחקת כאן תורת ה'? בנוסף, שימו לב להבדל החד בין שתי הקבוצות!

מרתק לגלות שכאשר משלבים בין הכתוב באיגרת הראשונה אל הקורинתיים ו' 11 לבין הכתוב בספר ההתגלות כ"ב 14, מקבלים תמונה של משיחיים נאמנים המוצדקים דרך שמו של ישוע המשיח; כלומר, הם "מַצְדָּק[ים]" עַל יְדֵי אֱמוּנָה לְאֵל תְּלוּת בְּמַעֲשֵׂי הַתּוֹרָה (רומ' ג' 28), ועם זאת, הם גם שומרים את התורה.

"אין זה חוק שרירותי של ה' האוסר על הרשעים להיכנס למלכות השמיים; הם מורחקים מן השמיים משום שאינם מתאימים לחברותא בשמיים. מבחינתם, תהילת האל היא אש אוכלת. הם יקבלו בברכה הרס וחורבן כדי שיוכלו להסתתר מפניו של המושיע שמת כדי לגאול אותם." (אלן ג'י. ווייט, Steps to Christ, עמ' 18). כיצד מסייעות לנו מילים אלה להבין את הנושא הקשה להבנה של גורלם של האובדים?

מלכות נצחית

אלוהים ברא עולם כליל שלמות. החטא חדר לעולם, ומאז העולם המושלם הושחת קשות. על פי סיפור הגאולה, ישוע המשיח לבש בשר ודם, בא לעולם ונכנס לתולדות האנושות, וזאת כדי, בין היתר, להשיב את השלמות המקורית על כנה. הגאולים יחיו בעולם מושלם, שרק אהבה תשרור בו.

כאמור, אהבה יכולה להתקיים אך ורק ביקום מוסרי; אך ורק ביקום שבו חיים יצורים מוסריים. כדי להיות מוסריים, עליהם להיות גם בעלי חירות. הדבר מעלה את השאלה: האם הרוע עלול לצוץ שוב?

כיצד עוזרים לנו הפסוקים שלהלן למצוא את התשובה לשאלה האם הרוע עלול לצוץ שוב? (דניאל ד' 27, יוחנן ג' 16, ההתגלות כ"א 4). מהי משמעות המונח "חיי עולם"?

כשאלוהים ברא את היקום, הוא כונן תנאים נלווים החיוניים ליציבותו. הדבר עולה בבירור מבראשית ב' 17, כשאדם הראשון הוזהר כי חילול הצו שה' נתן לו מפורשות יביא למותו. עצם אזכור המוות מעיד על כך שהמונח "נצח" מנקודת מבט אנושית הותנה בתנאים מסוימים. אדם הראשון יזכה לחיות לנצח רק אם ידבק באלוהים.

אך בעולם שאלוהים יברא מחדש לא יהיה עוד תוקף למוות, מה שאומר שאנחנו נחיה לנצח, וכך נחווה את התגשמותן של הבטחות רבות בכתבי הקודש. הסוגיה האם מרד בה' עלול להתעורר שוב היא נקודה שנויה במחלוקת. אבל האמת היא שהוא לא יתעורר שוב.

קיראו את ירמיהו ל"א 34-31. איזה עיקרון טמון כאן, התורם להבנתנו מדוע הרוע לא יצוץ שוב?

מלכות המשיח תורכב מחסידי ה' שדבקו בה' כל ימי חייהם מרגע שהגיעו לאמונה. לנוכח רדיפות ומאבקים אישיים, הם בחרו בדרך של ציות והפגינו את נכונותם לחיות חיי שירות המוקדשים לאלוהים. אלוהים הבטיח לחקוק את תורתו על לבם כדי שיבצעו מעשים הנושאים חן בעיניו בכל לבם ומאודם. במלכות המשיח, החטא יובס כליל והצדק ישלט לנצח.

התורה במלכות ה'

משלל התוצאות הקשות והמרות של החטא, מוות הוא התוצאה הכי מתמדת. ניתן לעמוד בניסיון ולגבור על החטא, ניתן להתנגד לשטן, אבל חוץ משני אנשים יוצאי דופן (חנוך ואליהו) מתוך מיליארדי בני אדם, מי הצליח להימלט מן המוות הבלתי נמנע? פילוסוף קדום כתב: "כשמדובר במוות, כולנו, בני התמותה, חיים בעיר נטולת חומות."

מה המסר הטמון בהתגלות כ' 14 ובקור"א ט"ז 26?

לאור הכוח הרב שמיוחס למוות, אין להתפלא על כך שלפני שהמשיח יכונן את מלכותו עלי אדמות, הוא ישמיד תחילה את המוות.

אין ספק שהמוות קשור לחטא, מה שאומר שהוא אף קשור לתורת ה'; שכן חטא פירושו חילול תורת ה'. כתוצאה מכך, ללא התורה, לא היה חטא. על אף שהחטא תלוי בתורה, התורה אינה תלויה בחטא. כלומר, התורה יכולה להתקיים ללא חטא. למעשה, התורה היתה קיימת מנצח נצחים, עד שהשטן מרד בשמיים.

"כשהשטן מרד בתורת ה', המלאכים הופתעו לדעת על קיומה של תורת המוסר, שכן הם עוסקים בשירותם השמימי לא כמשרתים, אלא כבנים צדיקים." (אלן ג'י. ווייט, Thoughts From the Mount of Blessing, עמ' 109).

אך היעדר מוות וחטא במלכות ה' אינו מחייב את היעדר התורה. ממש כשם שחוק הכבידה נחוץ לקיום קשרי גומלין בין היסודות ביקום, כך תורת המוסר של ה' חיונית כדי לפקח על הקשרים בין הקדושים. כשאלוהים חורט את תורתו בלבבות הנושעים, מטרתו היחידה היא לחתום את החלטתם לחיות ולהתהלך בצדקה לנצח נצחים. כתוצאה מכך, תורתו הופכת ללב לבה של מלכותו. לכן, יש לנו כל סיבה להאמין שעקרונות תורת המוסר של ה' יהיו שרירים וקיימים במלכותו הנצחית. מובן שההבדל הוא זה שהעקרונות הללו לעולם לא יחוללו במלכותו.

נסו לדמיין את האווירה המושלמת השורה בשמיים: אין יצר הרע, אין שטן המפתה אותנו, אין חטא, אין מוות. עכשיו שאלו את עצמכם אילו דברים בחייכם ובאופייכם אינם הולמים סביבה כזו.

לימוד נוסף: קיראו בספרה של אלן ג'י. ווייט, Christ's Object Lessons, את הפרק "Without a Wedding Garment", עמודים 307-319.

"השטן טען שבלתי אפשרי לאדם לציית לחוקי ה'; ואכן, בכוחנו אנו נבצר מאיתנו לציית להם. אך המשיח בא בדמות בשר ודם, ודרך ציותו המושלם הוכיח כי אנושות ואלוהות המשולבות יחדיו יכולות לציית לכל אחד ואחד מחוקי ה'..."

"חיינו של המשיח עלי אדמות היוו ביטוי מושלם של תורת ה'. כאשר אנשים הטוענים שהם ילדי האלוהים נעשים דומים למשיח באופיים, הם מציינים למצוות ה'. או אז, ה' יכול לסמוך עליהם ולדעת שהם יהיו חלק מן החברים שיכללו במשפחת השמיים. בעודם מתהלכים עטויים בצדקת המשיח מלאת ההוד וההדר, מקומם מובטח בסעודת החג של מלך המלכים. הם זכאים לחבור לקהל הנושעים שנרחצו בדם המשיח." (אלן ג'י. ווייט, Christ's Object Lessons, עמודים 314, 315).

שאלות לדיון:

1 קיראו את דבריה של אלן ג'י. ווייט בציטוט שלעיל. כיצד הן התורה והן החסד נחשפים בהם? מדוע חיוני תמיד להבין אותם יחדיו? מה קורה כשמלמדים כל אחד מן המושגים הללו בנפרד?

2 במבוא לשיעור זה דיברנו על סטיב ג'ובס ועל טענתו כי "הפחד מפני המוות הצפוי לנו אמור להניענו להשיג כל דבר שברצוננו להשיג ולבצע, ואף לבצע בהצלחה כל דבר שביכולתנו לעשות". על אף שישנה אמת כלשהי בטענה, כשלעצמה אין די בה. היא אינה פותרת את סוגיית המוות עצמו ואת השלכות המוות על משמעותם של חיינו בעולם הבא. לאחר מותו של ג'ובס, השער של כתב העת "ניו יורקר" הציג את פטרוס הקדוש אוחז בידו אייפד ומחפש ברשימה את סטיב ג'ובס הנכנס בשערי השמיים המעוטרים פנינים. אולי זה משעשע, אבל אילו לקחים נפיק מן העובדה שבשמיים אין אייפדים או כל דבר אחר שג'ובס יצר בעולם הזה?

3 אילו דברים עלי אדמות יתקיימו לנצח? אילו דברים לא ישרדו את החורבן הסופי של העולם הזה? מדוע חשוב כל כך שנדע את ההבדל ביניהם?

Southern-Asia

DIVISION

